

KESKI-SUOMEN MAAKUNTAKAAVAN TARKISTUS

Maakuntakaavan tarkistuksen vaikutukset Natura 2000 -verkostoon – Natura-arvioinnin tarveharkinta

Kuva: Hitonhauta, Laukaa

1. JOHDANTO

Suomen Natura 2000 -verkosto on osa Euroopan unionin alueen kattavaa luonnonsuojeluverkosta. Verkostoon kuuluu alueita, joilla esiintyy luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden mukaisia luontotyyppisiä ja lajien elinympäristöjä (SCI-alueet). Verkostoon kuuluu myös lintudirektiivin (79/409/ETY) mukaiset erityiset suojelualueet (SPA-alueet). Suomessa on yhteensä 1 857 Natura 2000 -aluetta, joiden yhteispinta-ala vesistöineen on noin viisi miljoonaa hehtaaria. Keski-Suomen maakuntaan sijoittuu kokonaan tai osittain 148 Natura-aluetta, joista useimpiin kuuluu monia osa-alueita. Keski-Suomen pinta-alasta kuuluu Naturaan noin 4 % eli 85 670 hehtaaria. Tästä noin puolet on maata.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mukaan kaavaa hyväksyttäessä on MRL:n säädösten lisäksi noudatettava mitä luonnonsuojelulain (LsL) 10 luvussa säädetään Natura 2000 -verkostosta. Maakuntakaava on LsL:n 65 §:n tarkoittama suunnitelma, minkä takia maakuntakaavaa hyväksyttäessä on oltava selvillä kaavan vaikutuksista Natura 2000 -verkostoon. Kaavan toteuttaminen ei saa yksistään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa merkittävästi heikentää niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon.

Kaavaa laadittaessa on riittävästi selvitettävä kaavan vaikutukset. Tässä selvityksessä on tarkasteltu Keski-Suomen maakuntakaavan vaikutuksia Natura 2000 -verkostoon, jotta pystyttäisiin arvioimaan, heikentääkö kaavan toteuttaminen todennäköisesti merkittävästi Natura 2000 -alueiden luonnonarvoja. Jos kaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueiden luonnonarvoja, kaava voidaan hyväksyä ilman LsL:n 65 §:n tarkoittamaa arviointia. Jos tarveharkinnan perusteella jokin kaavamerkinnän / kaavamerkintöjen toteuttaminen heikentää todennäköisesti merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja, kaavan vaikutuksista on tehtävä LsL:n 65 § tarkoittama arvio ja pyydettyä siitä lausunto alueelliselta ELY-keskukselta ja luonnonsuojelualan haltijalta.

Natura-arvioinnin tarveharkinta tehtiin Keski-Suomen liiton toimistossa olemassa olevan aineiston pohjalta asiantuntija-arviointina. Tarveharkinnassa on otettu huomioon kunkin Natura-alueen suojeluperusteet. SCI-alueiden suojeluperusteet voivat olla luontodirektiivin liitteen I luontotyyppisiä tai liitteen II lajeja, SPA-alueiden suojeluperusteet voivat olla lintudirektiivin liitteen I lintulajeja tai direktiivin artiklassa 4.2 mainittuja muuttolintulajeja. Vaikutusten arviointi kohdennettiin Natura-tietolomakkeissa mainittuihin luontotyyppisiin ja lajistoon sekä maakuntakaavassa ko. aluetta välittömästi tai välillisesti koskeviin kaavamerkintöihin. Aluekohtaisessa osiossa pyritään tarkastelemaan kaikkia vaikutuksia, vaikka aikaisemmista lainvoimaisista maakuntakaavoista siirrettävien muuttumattomien merkintöjen vaikutukset on arvioitu jo aikaisemmissa kaavahankkeissa. Tässä tarkastelussa päähuomio kiinnitettiin uusiin merkintöihin ja niihin merkintöihin, joihin tehtiin muutoksia. Toisaalta kehittämisperiaatamerkintöjen aiheuttamia muutoksia mahdollisine vaikutuksineen on usein vaikea tarkasti arvioida ennen yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Tarkastelun yhteenveto ja tärkeimmät johtopäätökset esitetään tämän raportin kohdassa 3, joka tehtiin ehdotusvaiheen kaavaratkaisusta. Kohdassa 3 tarkastellaan myös koko maakuntaa koskevaa Biotalousalueen tukeutuva alue -merkintää. Natura-aluekohtainen tarkastelu on esitetty kohdassa 2. Aluekohtainen tarkastelu tehtiin valmisteluvaiheen (luonnosvaihe) kaavaversiosta. Valmisteluvaiheen jälkeen tehdyt muutokset on otettu huomioon ja nostettu esiin kunkin Natura-alueen lopussa, Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset -otsikon alla.

Raportin valokuvat ovat Keski-Suomen liiton arkistosta (Reima Väливаара).

2. ALUEKOHTAINEN TARKASTELU

Matolammi-Mäntymäki

Alueen koodi: FI0320001 **Pinta-ala (ha):** 122 **Kunta:** Jämsä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Matolammin osa-alueen maaperä on soraa ja hiekkaa, pinnanmuodot kumpuilevat harjumaisesti. Mäntymäellä maaperä on moreenia. Matolammin - Mäntymäen kasvillisuus on mäntyvaltaista. Alueella sijaitsee hyvin kirkasvetinen Heräjärvi, jota ympäröi rämevyöhyke. Heräjärven eteläpäässä on pieni laskupuro, joka laskee nykyisen suojelualueen ulkopuolelle. Laskupurossa on majavan pato ja heikko rapukanta. Mäntymäen alueen suot ovat kuusi/koivuvaltaisia korpia. Lisäysalueita ovat Heräjärven itäpuolella osa järvestä ja reunaosien rämesuot sekä yläpuoliset mäntykankaat. Lisäksi mukana ovat eteläpuolen järvenpohjukka ja mäntykankaat sekä Pikku-Kotanen ja sitä ympäröivät suoalueet. Alue on valtakunnallisesti arvokas luontotyyppien kokonaisuus.

Toteutuskeinot: Luonnonsuojelulaki (LsL), Vesilaki (VL).

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Metsäntutkimuslaitoksen luonnonsuojelualueutta 90 %, Project Silva

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Lisäksi koko alue jää melualueen (me) sisään ja Matolammin osa-alueen pohjoispuolella on puolustusvoimien alue (EP).

Arvioidut vaikutukset: Kaavan suojelualuemerkintä edistää Natura-alueen suojelun toteuttamista sekä luontotyyppi- ja lajistoarvojen säilymistä. Natura-rajauksesta noin 600 metrin päässä sijaitsee puolustusvoimien Keuruun Vuorisjärven ampuma- ja harjoitusalue. Ampuma- ja harjoitusalueella ei ole vaikutusta Natura-alueen luontotyyppi-arvoihin. Puolustusvoimien alueella tapahtuvasta toiminnasta syntyvä melu ylittää ajoittain Natura-alueella tason 50–55 dB, mikä voi häiritä alueella pesiviä lintuja. Ampuma- ja harjoitusalue on kuitenkin olemassa oleva eikä melun siten arvioida heikentävän todennäköisesti merkittävästi lajistoarvoja, jotka ovat olleet olemassa jo pitkään jatkuneen toiminnan aikana. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Väärä-Väihi

Alueen koodi: FI0320002 **Pinta-ala (ha):** 37 **Kunta:** Jämsä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Natura 2000 -alueen rajaukseen kuuluvat Väärä-Väihi -lampi sekä sen pohjois- ja itäpuolella sijaitsevat luonnonmetsän alueet. Järven rantaa ympäröi kapea luonnontilainen suoneunus. Väärä-Väihin ympäristö on puustoista vanhaa metsää muuten laajasti hakatulla ja käsitellyllä alueella. Alue on arvokas vanhan metsän ja pienvesiluonnon muodostama kokonaisuus talousmetsäalueen sisällä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki, vesialueilla vesilaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelma, osa muodostettu suojelualueeksi.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Lisäksi alueen lähelle on merkitty ohjeellinen ulkoilu-reitti.

Arvioidut vaikutukset: Kaavan suojelualuemerkintä edistää Natura-alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Ulkoilu-reitti voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sijoittaa alueen ulkopuolelle siten, ettei siitä aiheudu haittaa alueen vanhan metsän arvoille, eikä pienvesiarvoille. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Hepojärvi

Alueen koodi: FI0329002 **Pinta-ala (ha):** 3 **Kunta:** Jämsä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Hepojärveä ympäröi lähes kauttaaltaan lehtipuustoinen ja -pensastoinen vyöhyke. Vähäistä järven avovesialuetta ympäröi leveäosmankäämivaltainen sara- ja ruoholuhta järven pohjoispäässä, lähes kaikkialla muualla on luhtaista lyhytkortista nevaa. Järven vesi on kirkasta ja uposlehtinen sahalehti onkin Hepojärvellä erittäin runsas. Järvellä on myös isolampisukeltajaa sekä uhanalaista viherukonkorentoa.

Toteutus: Vesilaki, ympäristönsuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Lisäksi alue sijoittuu maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (m).

Arvioidut vaikutukset: Kaavan suojelualuemerkintä edistää ja maisema-aluemerkintä tukee Natura-alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Suojelumerkintä poistettiin, koska Natura-alue toteutetaan vesi- ja ympäristönsuojelulailla. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Lotakonsuo

Alueen koodi: FI0900001 **Pinta-ala (ha):** 8 **Kunta:** Uurainen **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Lotakonsuo on pääosin ojitettamaton, lähes luonnontilainen puronvarsisuo. Se on olemukseltaan moni-ilmeinen suotyypin ja -kasvillisuuden mosaikki. Pääosin suo on puustoista, avosuota esiintyy vain alueen pohjoisosassa. Alue on paikoin voimakkaan luhtaista ja lähteistä, mikä tekee myös pienilmastosta erikoisen kostean. Suon pohjoisosissa on vanhoja jälkiä turpeennostosta kotitarpeeseen sekä muutamia umpeenkasvaneita oja. Alueella esiintyviä suotyyppejä ovat mm. lettoräme, luhtainen saraneva, korpiräme, isovarpuräme ja tupasvillaräme. Lisäksi alueella esiintyy metsäistä luhtaa. Alue on hyvin edustava rehevä, osin lettoinen suo, jonka erikoinen pienilmasto ja mosaikkimaisuus tekevät siitä merkittävän luontokohteen Keski-Suomessa.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: K-S:n pienvesiselvitys.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Lisäksi alueen pohjoispuolella on seututie (st).

Arvioidut vaikutukset: Kaavan suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva seututie ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Alueen suojeluarvot liittyvät kasvistoon ja kasvillisuuteen, joihin liikenne ja siitä aiheutuva melu eivät vaikuta haitallisesti. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Oksalan Isosuo - Miehinkäisensuo

Alueen koodi: FI0900002 **Pinta-ala (ha):** 109 **Kunta:** Uurainen **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kohde on kahden keidassuon muodostama kokonaisuus, jonka luonnonsuojellista arvoa nostaa edustava linnusto. Oksalan Isosuo on soista luonnontilaisempi ja erämaisimpänä säilynyt, pääosin puuton suo. Miehinkäisensuo on umpeenkasvavan lammen rannalla oleva keidassuo, jonka kasvillisuus käsittää pääosin karuja rämetyypppejä. Miehinkäisenlampi on merkittävä lintuvesi.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Isosuo on toteutunut kokonaan, Miehinkäisensuo osaksi.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Kaavassa molemmat osa-alueet ovat suojelualueena (S). Osa-alueiden lähiympäristöön sijoittuvat Kuitulan Isosuon (tu), Parantaisensuon (tu) ja Rokkasuon (tu/1) turvetuotantoon soveltuvat alueet.

Arvioidut vaikutukset: Kaavan suojelualuemerkintä edistää Natura-alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Turvetuotantoon soveltuvien kohteiden mahdollinen tuotantokäyttö ei aiheuttaisi Natura-alueen luontotyypeille haitallisia vaikutuksia, koska turvetuotanto ei sijoittuisi lähietäisyydelle ja tuotantoalueiden valumavedet eivät virtaisi Natura-alueelle. Etäisyyden takia mahdollisesta turvetuotannosta ei arvioida aiheutuvat haittaa Natura-alueen vesi- ja suolinnustolle. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki turvetuotantoalueet ja turvetuotantoon soveltuvat alueet. Muutokset vähentävät mahdollisten haitallisten vaikutusten syntymistodennäköisyyttä, eikä maakuntakaava todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kanavuori-Koskenvuori

Alueen koodi: FI0900003 **Pinta-ala (ha):** 162 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kanavuori ja Koskenvuori ovat Pohjois-Päijänteen vuorimaisemille tyypillisiä korkeita, kallioisia, maisemaa hallitsevia vuoria. Alue on geologisesti, maisemallisesti ja biologisesti arvokas kokonaisuus. Kohde on luontotyypeiltään edustava ja se on myös useiden uhanalaisten ja harvinaisten kasvi- ja hyönteislajien elinympäristöä. Lajistollisesti arvokkain alue on Kanavuoren länsilaidan lähes kilometrin pituinen, jopa 50 m korkea kallioseinä, jonka juurella on laajalti lohkariekköä.

Toteutus: LsL 144 ha; Maa-aineslaki (MaL), Metsälaki (ML) ja Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) 18 ha. Kanavuorella toteutus luonnonsuojelulailla (toteutunut kokonaan). Koskenvuorella sekä luonnonsuojelulakialuetta (toteutunut kokonaan) että MaL-ML-MRL-alueita.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Keski-Suomen läänissä

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa alue on suojelualueena (S) ja suurin osa alueesta sisältyy arvokas geologinen muodostuma (ge) -merkintään. Alue jää kaavan kulttuuriympäristön vetovoima-alueen sisään. Lisäksi alueen välittömään läheisyyteen sijoittuvat seuraavat merkinnät: seudullisesti merkittävä tiivistettävä taajama (As), ulkoilun yhteystarve, uusi moottoritie (mo), valtakunnallisesti merkittävä päärata, ohjeellinen päävesijohto (v), kaupallinen vyöhyke (km-2) ja laivaväylä.

Arvioidut vaikutukset: Kaavan suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Arvokas kallioalue tukee alueen luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja kohteet otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Ulkoilun yhteystarve ja päävesijohto voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sijoittaa Natura-alueen ulkopuolelle siten, ettei niistä aiheudu vaikutuksia Natura-alueen luontotyypille eikä lajistolle. Uuden moottoritien Natura-vaikutukset on selvitetty hankekohtaisesti. Kaupallisella vyöhykkeellä (km-2) osoitetaan Jyväskylän koko yhtenäinen keskustaajama-alue, jonka raja on hyvin likimääräinen. Kaupan mahdollinen lisärakentaminen hoidetaan tarkemmalla suunnitellulla, jossa tulee ottaa huomioon Natura-alueiden luontoarvot. Muut kaavamerkinnot koskevat olemassa olevaa tilannetta eivätkä muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat, minkä takia kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Verhokangas

Alueen koodi: FI0900004 **Pinta-ala (ha):** 69 **Kunta:** Karstula **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Verhokangas on luontaisesti kehittyntä mäntyvaltaista kuivaa kangasta ja tuoreen kankaan kuusi-sekametsää. Alueella on myös vanhoja palokantoja ja vanha tervehauta. Aapasuo-osa on osa suurempaa aapa-, keidassuokokonaisuutta. Alue muodostaa hyvän lähes luonnontilaisen metsä- ja suokokonaisuuden.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Lisäksi Verhokangas on pohjavesialueena (pv) ja alue rajautuu valtatie (vt) kehittämisakseliin.

Arvioidut vaikutukset: Kaavan suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontotyyppi- ja lajistoarvojen säilymistä. Pohjavesialuemerkintä tukee luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva valtatie ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Alueen suojeluarvot liittyvät boreaalisten luonnonmetsien (valtatie lähimäntymetsä) ja aapasoiden luonnontilaisuuteen ja kasvillisuuteen, joihin liikenne ja siitä aiheutuva melu eivät vaikuta haitallisesti. Kantatien parantamiselle jää tarvittaessa tilaa tien koillispuolelle ja kehittämis-/parantamistoimet pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelulla toteuttamaan siten, ettei niistä aiheudu haittaa tiehen lounaasta rajoittuvan Natura-alueen boreaalisille luonnonmetsäarvoille. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Pohjavesialueisiin tehtiin uuden luokituksen mukaiset muutokset ja Verhokankaan pohjavesialue poistettiin kaavasta. Poiston jälkeen kaava ei enää tue alueen luontoarvojen säilymistä yhtä voimakkaasti, mutta maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Aittosuo-Leppäsuu-Uitusharju

Alueen koodi: FI0900005 **Pinta-ala (ha):** 1521 **Kunnat:** Karstula, Saarijärvi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Aittosuo-Leppäsuon-Uitusharjun alue on Karstulan ja Saarijärven rajalla sijaitseva kangasmaiden, aapasoiden, pienten lampien ja niitä yhdistävien purojen kokonaisuus, joka on säilynyt vesitaloudeltaan lähes luonnontilaisena. Alueen soita luonnehtivat avosoiden, rämeiden ja kangasmaasaarekkeiden vuorottelu. Kangasmaat ovat pääosin kuivia mäntykankaita. Uitusharjulla ja Aittosuo lounaispuolella on harjuselänneitä, joilla on suppamuodostumia. Alueen suot ovat suurimmaksi osaksi lyhytkortisia nevoja ja karuja rämeitä, paikoin suursaranevoja. Leppäsuon alueella on useita puroja, joista suurin osa on lähes luonnontilaisia.

Toteutus: LsL 445 ha (toteutunut kokonaan), MaL ja ML 39 ha, ML ja VL 998 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Aittosuo on soidensuojelun perusohjelmassa. Leppäsuon alue on soidensuojelun täydennyskohde. Töyrinlammen laskupuro on luokiteltu Keski-Suomen arvokkaiden pienvesien inventoinnissa kansallisesti arvokkaaksi pienvedeksi. Uitusharju on luokiteltu Keski-Suomen Poski-projektissa maakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Natura-alueen läheisyydessä kaakkoispuolella oleva maantie on kaavassa kantatienä ja alueen pohjoispuolelle on merkitty ohjeellinen moottorikelkkailureitti. Lisäksi alueen kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti ja alueen pohjoispuolella sijaitsee kolme turvetuotantoaluetta (EO/tu).

Arvioidut vaikutukset: Kaavan suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista sekä luonto- ja lintudirektiivien liitteissä mainittujen lajien säilymistä alueella. Olemassa oleva kantatie ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Erämaisella alueella moottorikelkkailu ja ulkoilu saattavat häiritä Natura-alueen eläimistöä. Moottorikelkkareitti jää kuitenkin Natura-alueen ulkopuolelle. Ohjeelliset reitit pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan siten, etteivät ne kulje häiriölle herkimpien alueiden kautta tai läheltä. Olemassa olevat turvetuotantoalueet sijoittuvat Natura-alueen alapuoliselle vesistöalueelle ja turvetuotannon vaikutukset on arvioitu turvetuotannon lupaprosessissa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki turvetuotantoalueet. Turvetuotannon poistaminen ei suoraan vaikuta nykytilanteeseen, mutta kaava ei enää tue turvetuotantoa ko. alueilla, mikä voi tulevaisuudessa vähentää mahdollisten haitallisten vaikutuksien syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Härkösuo-Hongistonkorpi

Alueen koodi: FI0900006 **Pinta-ala (ha):** 24 **Kunnat:** Jyväskylä, Muurame **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Härkösuo ja Hongistonkorpi ovat pienialaisia, mutta lajistoltaan ja kasvillisuudeltaan edustavia suokohteita Jyväskylän ja Muuramen rajalla. Härkösuon keskusta on Jyväskylän oloissa ainutlaatuisia, vetistä lyhytkorsi- ja suursaranevaa, jossa on paikoin ruoppaisuutta. Alueella kasvaa harvinaisia keskiravinteisuutta vaativia putkilokasveja ja sammalia. Hongistonkorpi on luonnontilainen, varsin monipuolinen suo, jossa esiintyy mm. edustavia korpityyppejä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Osaksi toteutunut.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Kaavassa molemmat osa-alueet ovat suojelualueena (S). Lisäksi Härkösuon ympärillä on virkistysalue ja alueen läheisyyteen jäävät 110 kV:n olemassa oleva voimalinja sekä ohjeellinen moottorikelkkailureitti ja ulkoilun yhteystarve. Hongistonkorven läheisyydessä ovat ohjeellinen ulkoilureitti ja ohjeellinen seututieluokkaisen tien linjaus (st). Molemmat osa-alueet sijaitsevat kulttuuriympäristön vetovoima-alueella.

Arvioidut vaikutukset: Kaavan suojelualuemerkintä edistää osa-alueiden suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Virkistysaluemerkintä luo suojavyöhykkeen Härkösuon ympärille ja tukee suon kasvillisuusarvojen säilymistä. Olemassa oleva voimalinja ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Ohjeellisten reittien ja tielinjauksen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan ottaa huomioon Natura-alueen eliöstö (ml. kirjoverkkioperhonen, lapinsirppisammal) ja kasvillisuusarvot mm. linjaamalla ne riittävän kauaksi suojelualueesta ja mahdollisimman vähän luontoa rasittaviin kohtiin. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja lajisto otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Alasuo

Alueen koodi: FI0900007 **Pinta-ala (ha):** 14 **Kunnat:** Laukaa **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Alueella on pienialainen koivuluhta, jonka itäreuna on rämemäistynyt alueen rajalla kulkevan ojan ja hakkuiden vaikutuksesta. Länsireunalla luhta vaihettuu koivukorveksi. Eteläosassa on pieni kuusivaltainen kangasmetsän alue, jolla kasvaa paljon nuorta haapaa. Alueen luhtaisuutta ylläpitää kuvion länsipuolelta tuoreelta korpimaiselta kankaalta virtaavat kaksi pientä puroa. Myös lähteisyyden merkkejä on havaittavissa kuvion länsiosissa. Alueella on lähes luonnontilainen koivuluhta ja rämeistä sekä korpista suonreunaa. Metsäluhdat ovat seudulla harvinaisia.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Lisäksi alue sijaitsee sekä kulttuuriympäristön että matkailun ja virkistykseen (mv) vetovoima-alueilla.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia

esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja kohteet otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Virkistykseen vetovoima-alue on luontomatkailemista, jonka ytimenä on Hyypäänuori. Luontomatkailemisen kehittäminen perustuu tarkempaan suunnitteluun, jossa tulee ottaa huomioon suojelullisesti arat kohteet ja kohteiden soveltuminen matkailu- ja virkistyskäyttöön. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Sallistensuo

Alueen koodi: FI0900008 **Pinta-ala (ha):** 69 **Kunnat:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Sallistensuo on Jyväskylän ja Petäjäveden rajalla sijaitseva laajahko, varsin luonnontilainen keidas-suo, joka koillispuoleltaan rajautuu vanhaan metsään. Sallistensuon keskiosan avoneva on laaja-alainen. Suon keskiosa ja etenkin itäpuolen laitteet ovat säilyttäneet luonnontilansa kohtuullisesti, mutta etenkin pohjoisosa on ojituksen takia muuttanut. Sallistensuon rajautuu koillispuoleltaan vanhan metsän piirteitä omaavaan alueeseen, joka on edustavimmillaan suolle virtaavan pienen puron loppuosan korpisoistumalla.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Alueen pohjoispuolella noin kilometrin päässä sijaitsee turvetuotantoalue (EO/tu).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen luontotyyppi- ja linnustoarvojen säilymistä. Olemassa oleva turvetuotantoalue sijoittuu Natura-alueen alapuoliselle vesistöalueelle ja turvetuotannon vaikutukset on arvioitu turvetuotannon lupaprosessissa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki turvetuotantoalueet. Turvetuotannon poistaminen ei suoraan vaikuta nykytilanteeseen, mutta kaava ei enää tue turvetuotantoa ko. alueilla, mikä voi tulevaisuudessa vähentää mahdollisten haitallisten vaikutuksien syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Vääräpään lammet ja lähteet

Alueen koodi: FI0900009 **Pinta-ala (ha):** 21 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Jyväskylässä sijaitseva kohde on edustava pienvesikokonaisuus, johon kuuluu Vääräpään lammet ja niitä ympäröivä ojittamaton neva- ja rämealue sekä alueen kaakkoiskulmaan jäävä lähteikkö puroineen. Pienialaisuudesta huolimatta Vääräpään lammet on monipuolinen kohde, jonka valtteina ovat kaikkien pienvesityyppien esiintyminen luonnontilaisina sekä harvinaisten suotyyppeiden (lähteet sekä ruoho- ja heinäkorpi) esiintyminen.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Keski-Suomen pienvesiselvityksen kohde.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Alueen läheisyydessä on voimalinja (z). Lisäksi alue jää Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhykkeen (sv) sisään.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva voimalinja ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Lentoesteen muodostamia rakenteita koskeva varalaskupaikan suojavyöhyke ei heikennä Natura-arvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 1. Konneveden Ylä-Tankosen suo

Ylä-Tankonen

Alueen koodi: FI0900010 **Pinta-ala (ha):** 17 **Kunta:** Konnevesi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Ylä-Tankonen on aikanaan järvenlaskun seurauksena syntynyt suoalue, joka on pääosin vaihettumis- suota ja lettoa (kuva 1). Alueella kasvaa rikas putkilokasvi- ja sammallajisto, johon kuuluu useita ravinteisuutta ilmentäviä lajeja. Suon monipuoliseen biotooppivalikoimaan kuuluu nevaa, rimpiä, lähteitä, rämettä, korpea ja luhtaisia pensaita.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Osaksi toteutunut.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa alue on luonnonsuojelualueena (S). Suoalueen poikki kulkeva kantatie 69 (kt) jakaa Natura-alueen pohjoisosan kahteen osaan. Lisäksi alueen läheisyydessä sijaitsevat maa-ainesten ottovyöhyke (eo) ja ohjeellinen, alustavasti suunniteltu voimalinjan yhteystarvevaraus (z).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista sekä luontotyyppi- ja kasvi-toarvojen säilymistä. Olemassa oleva kantatie ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Lisäksi alueen suojeluarvot liittyvät kasvistoon ja kasvillisuuteen, joihin liikenne ja siitä aiheutuva melu eivät vaikuta haitallisesti. Lähimmillään noin 500 m päähän sijoittuvalla maa-ainesten ottovyöhykkeellä on osoitettu nykyinen, pitkään jatkunut maa-ainesten ottaminen. Laajamittainen ja syväle ulottuva maa-ainesten ottaminen voi vaikuttaa pohjavesiolosuhteisiin, mikä voi pitkän ajan kuluessa jossakin määrin vaikuttaa Tankosensuon länsilaidalle purkautuvan pohjaveden määrään. Lähteitä esiintyy kuitenkin myös muissa suon reunaosissa. Kantatien eteläpuolelle jäävä suon arvokkain osa, missä kasvaa mm. isonuijasammalta, saa vetensä pääosin etelä- ja itäpuoleisilta alueilta. Voimalinjan yksityiskohtaisemmassa suunnitelmassa voidaan ottaa huomioon Natura-arvot mm. linjaamalla linja riittävän kauaksi suojelualueesta ja mahdollisimman vähän luontoa rasittavaan kohtaan. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkitään kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki maa-ainesten ottovyöhykkeet. Ottovyöhykkeiden poistaminen vähentää mahdollisten haitallisten vaikutusten syntymistodennäköisyyttä, eikä maakuntakaava todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Hitonhauta-Kylmähauta-Hirvasjoki

Alueen koodi: FI0900011 **Pinta-ala (ha):** 132 **Kunnat:** Laukaa, Uurainen, Äänekoski **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kyseessä on ympäristö- ja luontoarvoltaan hyvin monipuolinen ja merkittävä alue, joka koostuu kolmesta erillisestä osa-alueesta: Hitonhaudasta, Kylmäpuron lähteiköstä ja Hirvasjoesta. Hitonhaudan länsi- ja

pohjoisosassa on arvokas harjualue syvän harjuhaudan jakamine rinnakkaiselänteineen. Harjualue liittyy kasvistollisesti merkittävään ja geologisesti erittäin merkittävään rotkovajoamaan (kansikuva). Äänekosken ja Uuraisten rajalla sijaitseva Kylmäpuron lähteikkö kuuluu Keski-Suomessa hyvin harvinaisiin rinne- ja lähteikkösoihin. Suon ja sen reunasta jyrkkänä kohoavan harjukankaan rajan tuntumassa on sekä avolähteitä että tihkupintoja. Alueen kasvilajisto on edustava. Hirvasjoki on hiekkapohjainen, leveä, matala ja kohtalaisen nopeasti virtaava joki. Joen varressa tavataan pienialaisesti rehevää lehto- ja korpikasvillisuutta.

Toteutus: LsL 124 ha, MRL ja ML 7 ha; VL 1 ha. Hitonhaudan ja Kylmähaudan toteutus luonnonsuojelulla. Hirvasjoen toteutus maankäyttö- ja rakennuslailla sekä metsä- ja vesilailla. Kylmähauta on toteutunut kokonaan, Hitonhauta osaksi.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Hitonhaudan alue: soidensuojelun perusohjelma, arvokkaat kallioalueet, K-S:n pienvesiselvitys. Kylmähauta/Kylmäpuron lähteikkö: soidensuojelun perusohjelma. Hirvasjoki: K-S:n pienvesiselvitys.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa kaikki osa-alueet ovat suojelualueena (S). Kylmähaudan ja Hirvasjoen osa-alueet sisältyvät kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen. Hitonhaudan alue sisältyy arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge) ja on suurimmaksi osaksi pohjavesialueita. Lisäksi osa Hitonhaudan alueesta jää Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhykkeen (sv) sisään. Kylmähaudan ja Hirvasjoen osa-alueet jäävät uuden moottoritien (mo) ja valtatie 4 kehittämissakselin vaikutuspiiriin. Kylmähauta jää myös seututien (kt) ja vähittäiskaupan suuryksikön (km) lähialueelle. Lisäksi Kylmähaudan ja Hirvasjoen lähialueella on monipuolinen työpaikka-alue.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkinnot edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Pohjavesialue ja geologisesti arvokas kallioalue tukevat suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Lentoesiteen muodostamia rakenteita koskeva varalaskupaikan suojavyöhyke ei heikennä Natura-arvoja. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja kohteet otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnot ei ole ristiriidassa suojelutoimien kanssa. Kylmähaudan osa-alueen itäpuolella olevan nykyisen valtatie 4:n yhteyteen tulevan uuden moottoritien linjausta ja valtatie 4:n kehittämistä ohjaa Kylmähaudan olemassa oleva luonnonsuojelualue. Maakuntakaavan lähtökohdaksi on, että moottoritie linjataan yksityiskohtaisemalla suunnittelulla olemassa olevan suojelualueen itäpuolelle siten, ettei se heikennä valuma-alueellisesti tien yläpuolelle jäävän lähteikköalueen luontotyyppi- ja lajistoarvoja. Suunnittelua ohjaa hankekohtainen YVA ja maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä mainitaan, että suunnittelussa tulee ottaa huomioon Natura-alueeseen mahdollisesti kohdistuvat merkittävät heikentävät vaikutukset. Olemassa olevan seututien ja Kylmähaudan suojelualueen väliin jää riittävä suojavyöhyke, mikä mahdollistaa yksityiskohtaisemalla suunnittelulla toteutettavat toimet vaarantamatta Natura-arvoja. Työpaikka-alue vähittäiskaupan suuryksikköineen sisältyy olemassa olevaan kuntakaavaan, jonka yhteydessä on otettu huomioon Natura-alueet. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Lisäksi pohjavesialueisiin tehtiin uuden luokituksen mukaiset muutokset ja Hitonhaudan pohjavesialue poistettiin. Poistamisen jälkeen kaava ei tue Hitonhaudan osa-alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta esim. kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Lankamaan harjualue

Alueen koodi: FI0900012 **Pinta-ala (ha):** 121 **Kunta:** Laukaa **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Lankaharjun-Pyykkihajun harjuselänne on paikoin hyvinkin jyrkkärinteinen ja jokseenkin terävälakinen, paikoin tasalakinen. Alueella on useita pienehköjä suppia, joista suurimmassa on vedenkorkeudeltaan vaihteleva suppalampi. Leipämäenharjun alue käsittää melko jyrkkärinteisen harjuselänteiden. Selänteiden itäsiivuilla on useita lähteitä, jotka liittyvät kasvistollisesti arvokkaaseen lähdevaikutteiseen suohon. Lähdesuo on Keski-Suomessa harvinaisen laaja lähteinen rannesuo, jossa esiintyy ravinteisuutta vaativaa ja harvinaista kasvilajistoa.

Toteutus: LsL 7 ha, MaL, ML ja MRL 114 ha. Leipämäenharju, Lankaharju-Pyykkihajun: MaL, ML, MRL. Lähdesuo: Luonnonsuojelulaki, toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Lähdesuo ja Köykkälampi: Keski-Suomen pienvesiselvitys.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa alue on luonnonsuojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkinnot osoittaa Lähdesuon toteutuneen suojelun ja edistää koko alueen luontotyyppi- ja lajistoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 2. Laukaan Hietasyrjänkangas

Hietasyrjänkangas-Sirkkaharju

Alueen koodi: FI0900013 **Pinta-ala (ha):** 378 **Kunnat:** Laukaa, Äänekoski **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Hietasyrjänkangas edustaa tyypillistä saumamuodostumavyöhykkeen harjumuodostumaa, jossa on havaittavissa sekä perinteisille pitkittäisharjuille että reunamuodostumille tyypillisiä piirteitä (kuva 2). Alueella on komea ja vaihteleva suppamaasto, joka käsittää jopa 40 m syviä harjukuoppia. Hietasyrjänkangas on pääosin kanervatyypin kangasta. Hietasyrjänkankaan eteläpuoleisella lievealueella sijaitseva Hallalähde on virtaamaltaan suuri lähde, jonka tuntumassa on useita pieniä lähteitä. Lähteistä tuleva vesi virtaa hetteikköisellä pinnalla ja muodostaa sitten vuolaana virtaavan puron. Sirkkaharjuun kuuluu lähes 30 m korkea, tasalakinen ja paikoin hyvinkin jyrkkärinteinen selänne. Harjun puusto on valtaosin varttunutta männikköä. Alueen erikoisuutena on kangasajuruoho.

Toteutus: LsL, MaL ja ML 340 ha, VL 38 ha. Hietasyrjänkankaan toteutus maa-aines- ja metsälailalla, lukuun ottamatta lounaaseen laskevaa rinnealuetta (Hallalähde), joka toteutetaan luonnonsuojelulailalla (toteutunut). Sirkkaharjun toteutus maa-aines- ja metsälailalla, lukuun ottamatta Sirkkalampien aluetta, jotka toteutuvat vesilailalla; Sirkkaharjulla luonnonsuojelulain mukainen toteutustarve lähinnä kangasajuruohon kasvupaikoilla.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Hietasyrjänkangas: harjijensuojeluohjelma. Hallalähde: Keski-Suomen pienvesiselvitys.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa kaikki osa-alueet ovat suojelualueena (S) ja ne jäävät pohjavesialueen (pv) sisään. Hietasyrjänkangas on lisäksi arvokkaana geologisena muodostumana (ge). Alueen kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti. Sirkkaharjun lähellä on kantatie (kt), turvetuotantoalue (EO/tu), teollisuusrata sekä monipuolinen työpaikka-alue. Alueen läheltä kulkee ohjeellinen moottorikelkkailureitti ja voimalinjan yhteystarve (z).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Pohjavesialue- ja arvokas harjualuemerkintä tukevat suojelutavoitteiden toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Olemassa olevat kantatie, Sirkkasuon turvetuotanto-alue, työpaikka-alue (Valtran teollisuusalue) sekä teollisuusrata eivät muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä, eivätkä vaikuta merkittävästi Sirkkaharjun luontotyyppi- ja lajistoarvoihin. Ohjeellisten reittien ja voimalinjan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan ottaa huomioon Natura-alueen luontotyyppi- ja lajistoarvot mm. linjaamalla ne riittävän kauaksi suojelualueesta ja mahdollisimman vähän luontoa rasittaviin kohtiin. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailalla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat ja kaikki turvetuotantoalueet. Myös pohjavesialueisiin tehtiin uuden luokituksen mukaiset muutokset ja ko. pohjavesialue poistettiin. Turvetuotantoalueen poistaminen lähinnä vähentää mahdollisten haital-

listen vaikutuksien syntymistodennäköisyyttä. Pohjavesialueen ja arvokkaan harjualueen poistamisen jälkeen kaava ei tue luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta esim. harjualueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Partastenmäet

Alueen koodi: FI0900014 **Pinta-ala (ha):** 26 **Kunta:** Muurame **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Partastenmäet on arvokas vanhan metsän kohde, jossa kasvaa varttunutta lehtomaisen ja tuoreen kankaan kuusi- ja koivusekametsää. Alueella on vanhoja lehtipuita, lehtipuiden pötkelöitä ja maapuita paikallisesti runsaasti. Partastenmäen vanhan metsän keskellä olevan hetteikköisen lehtokorven halki virtaa puro, johon valuu myös pohjavesiä. Lähteisyyttä esiintyy laajemminkin.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelma. Puroalue: Keski-Suomen pienvesiselvitys.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Alueen lähellä on olemassa oleva moottoritie (mo) ja alue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Lähimillään noin 100 m päässä Natura-alueesta oleva moottoritie ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Liikenne ja siitä aiheutuva melu eivät vaikuta alueella esiintyvien luontodirektiivin liitteisiin kuuluvien lajien, mm. liito-orava, pikkunahkiainen, pikkusieppo ja viirupöllö esiintymiseen eivätkä muihin vanhan metsän arvoihin. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja lajisto otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Jurvon alue - Jouhtisen metsä

Alueen koodi: FI0900015 **Pinta-ala (ha):** 452 **Kunnat:** Äänekoski **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kohde on monipuolinen kirkasvetisen Iso-Jurvon ympäristöön keskittyvä monipuolinen kokonaisuus, jonka valtteja ovat edustava pienvesiluonto ja siihen sekä järviluontoon liittyvä harju-, luonnonmetsä- ja kallioluonto. Järven koillispuolella on kahden järven väliin jäävä luode-kaakkosuuntainen, maisemallisesti erittäin arvokas järvenrantaharju, jonka kasvillisuus on pääosin kuivahkoa kangasta. Iso-Jurvoon laskee useiden lampien ja purojen muodostama yhtenäinen vesireitti, jonka varrella esiintyy paikoin rämeitä ja pienialaisia nevoja. Kohteen arvokkain vesireitti on kuitenkin Pieni-Jurvosta laskeva luonnontilainen ja kalastollisesti arvokas Jurvonjoki. Jurvon alueen länsipuolella erillisenä sijaitseva Jouhtisen vanhan metsän kohde on luonnontilaista tiheää sekametsää ja korpea. Alueella esiintyy mm. tervaleppäkorpea.

Toteutus: LsL 13 ha; MRL, MaL, ML ja VL 439 ha. Jouhtisen metsä ja ranta: Luonnonsuojelulaki, toteutunut kokonaan. Jurvon alue: MRL, MaL, ML, VL.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Jouhtisen metsä: vanhojen metsien suojeluohjelma. Jouhtisen purot, Naapikkaanpuro, Saarikkaanpuro, Iisjoki, Pietisjoki: K-S:n pienvesiselvitys.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa kaikki osa-alueet ovat suojelualueena (S). Osa Jurvon alueesta jää pohjavesialueen (pv) sisään. Lisäksi Jurvon alueen kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Pohjavesialue tukee Jurvon alueen suojeluarvojen säilymistä. Ohjeellinen ulkoilureitti ei kohdistu luonnonsuojelulaila toteutettavaan osaan ja reitin yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan ottaa huomioon Natura-alueen luontotyyppi- ja lajistoarvot mm. linjaamalla ne mahdollisimman vähän luontoa rasittaviin kohtiin. Jurvon alueella on olemassa oleva ulkoilureitti, joka on linjattu alueella kulkeville tie- ja polku-urille. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Pohjavesialueisiin tehtiin uuden luokituksen mukaiset muutokset ja kaavasta poistettiin Jurvon osa-alueelle sijoittunut pohjavesialue. Pohjavesialueen poistamisen jälkeen kaava ei tue luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Peuravuori-Hoikanvuori

Alueen koodi: FI0900016 **Pinta-ala (ha):** 26 **Kunta:** Äänekoski **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kohde sisältää Keiteleen rannassa Peuravuoren korkean järvelle päin avautuvan jyrkänteen. Korkean kalliojyrkänteen alapuolella on runsaasti isoja metsälehmäksiä kasvava tuore lehto, jonka kasvilajisto on vaa-

teliasta. Lehdon puustossa on isoja koivuja, aluspuuna kasvaa metsälehmusta, harmaaleppää ja pihlajaa. Pensaskerros on varsin peittävä ja kenttäkerros monilajinen. Peuravuoren ja Hoikanvuoren laella on varttunut mäntyä kasvavaa kalliomänniköitä ja avokalliota, kalliit ovat pääosin jäkälä- ja sammalpeitteisiä.

Toteutus: LsL 1 ha (Peuranvuoren lehto, toteutunut); MaL, ML ja MRL 25 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Lehtojen suojeluohjelma, arvokkaat kallioalueet.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Lisäksi alue sisältyy arvokkaaseen geologiseen muodostumaan.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja arvokas kallioalue merkintä tukee alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poistamisen jälkeen kaava ei tue luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Julmatlammit-Kitukorpi

Alueen koodi: FI0900017 **Pinta-ala (ha):** 89 **Kunta:** Saarijärvi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Julmatlammit-Kitukorpi on kolmesta erillisestä osa-alueesta muodostuva biologisesti ja geologisesti monipuolinen ja arvokkaita kasvillisuus- ja luontotyyppisiä sisältävä kohde. Julmienlampien aluetta hallitsee lähes pohjois-eteläsuuntainen noin kilometrin mittainen voimakas ruhjelaakso, jonka molemmiin puoliin on edustavat pystysuorat louhikkoiset jyrkänteet. Ruhjelaakson pohjalla on useita pieniä lampia ja rotkon pohjalla on kivikoita sekä kaksi pientä suppaa. Julmien lampien itäpuolella on erillinen sorakuoppaan rajautuva ravinteinen suoalue, jonka letto-osa on kasvilajistollisesti merkittävä. Suolla on myös lähde ja pienialainen tervaleppä-korpikuvio. Kitukorven alueeseen kuuluu Peukalopuro ja siihen tulevien lähdenorojen varrella on säästynyt luonnontilainen korpialue, jonka arvoa nostaa puuston luonnontilaisuus ja alueella esiintyvät pienvedet.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Kitukorpi on toteutunut kokonaan, Julmatlammit osaksi.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Julmatlammit: arvokkaat kallioalueet.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa kaikki kolme erillistä Naturan osa-alueita ovat suojelualueena (S). Julmien lampien osa-alue sisältyy lähes kokonaan arvokkaaseen geologiseen muodostumaan ja alueen luoteispäähän ulottuu pohjavesialue (pv). Koko Natura-alue kuuluu matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueeseen (mv). Lisäksi alueen lähellä ovat valtatie (vt) ja sen kehittämisakseli sekä kaksi olemassa olevaa voimalinjaa (z).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Pohjavesialue ja varsinkin arvokas kallioalue tukevat luontoarvojen säilymistä. Saarijärven matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueella on vallitsevana erämainen retkeily ja luontomatkailu. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja kohteet sekä niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Lähimmillään noin 80 m päähän Natura-alueesta jäävän olemassa olevan valtatie ja siihen liittyvän kehittämisakselin yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan ottaa huomioon Natura-arvot, jotka perustuvat monipuolisiin kasvillisuus- ja luontotyyppisiin. Olemassa olevat voimalinjat eivät muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Myös pohjavesialueisiin tehtiin uuden luokituksen mukaiset muutokset ja ko. pohjavesialue poistettiin. Pohjavesialueen ja arvokkaan kallioalueen poistamisen jälkeen kaava ei tue luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta esim. kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Vanginvesi

Alueen koodi: FI0900018 **Pinta-ala (ha):** 307 **Kunnat:** Hankasalmi, Konnevesi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Vanginveden alueeseen kuuluu koskijaksoja ja Leppäveden-Kynsiveden vesistöalueen vesialueita. Se liittyy edustavana ja suhteellisen luonnontilaisena alueena Rautalammin reitin tieteellisen tutkimuksen kannalta arvokkaaseen kokonaisuuteen. Alue muodostuu peräkkäisistä hitaasti virtaavista altaista, joiden välissä on varsin voimakkaasti virtaavia koskia. Veden laatu on alueen vaikutuspiirissä olevista kalanviljelylaitoksista huolimatta säilynyt pääsääntöisesti hyvänä.

Toteutus: Vesilaki, koskiensuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Valtakunnallinen rantojensuojeluohjelma, erityissuojelua vaativat vesistöt.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa alue on suojelualueena (S) ja alue jää kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Lisäksi alueen läpi kulkee vesiretkelyreitti ja alueelle ulottuvat sekä asumisen ja vapaa-ajan asumisen että matkailun ja virkistyksen (mv) vetovoima-alueet.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen ranta-alueiden suojelun toteuttamista ja koskijakson vesistöarvojen säilymistä. Vesiretkelyreitit yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan ottaa huomioon alueen luonnonsuojelullisesti arimmat kohteet (mm. selkälökin ja kuikan pesimäpaikat sekä kulutuskestävyydeltään

heikot ranta-alueet), eikä retkeilyn luonne uhkaa koskireitin veden laatua. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja vesistönkestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Asumisen ja vapaa-ajanasumisen vetovoima-alueen maakuntakaavamerkinnän tavoitteena on suunnata haja-asutusta ja tavanomaista tiiviimpää loma-asutusta näille alueille. Myös vapaa-ajan asuntojen muuttaminen vakituisiksi asunnoiksi on suotavaa näillä vyöhykkeillä. Vanginveden alueella rakentamista ohjaa lainvoimainen rantaosayleiskaava. Konneveden matkailun ja virkistuksen vetovoima-alueen ytimen muodostaa Etelä-Konneveden kansallispuisto jossa painopiste on virkistyksessä ja matkailussa, erityisesti kalastusmatkailussa. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja kohteet sekä niiden lajisto (ml. saukko) ja kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnät eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Kaavassa alueen yläpuoleiselle koskireitille ei ole osoitettu toimintaa, joka voisi heikentää vesialueen veden laatua. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Kaikki Natura-alueet osoitettiin kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kälkäsuo-Lehmusuo

Alueen koodi: FI0900019 **Pinta-ala (ha):** 186 **Kunta:** Joutsa **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kohde koostuu Joutsassa sijaitsevista kahdesta keidassuosta, Lehmusuosta ja Kälkäsuosta, jotka kumpikin ovat sisäsuomalaisia keidassoita. Alueilla esiintyy monipuolisesti eri suotyyppisiä, ja ne ovat säilyneet kohtalaisen luonnontilaisina Kälkäsuon eteläisiä ojitettuja osia lukuun ottamatta. Alueella on arvoa myös pesimälinnustonsa puolesta.

Toteutus: LsL 156 ha, ML 30 ha. Kälkäsuon-Lehmusuon soidensuojelun perusohjelman rajaus luonnonsuojelulla, suuri osa toteutunut. Perusohjelman ulkopuolinen alue Kälkäsuon eteläosassa: Metsäläki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Soidensuojelun perusohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Alueen läheltä kulkee olemassa oleva voimalinja (z).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Natura-rajauksen luoteispuolelle jäävä olemassa oleva voimalinja ei uhkaa alueen suotyyppien luonnontilaisuutta ja pesimälinnustoa, eikä muutenkaan muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Harvastensuo

Alueen koodi: FI0900020 **Pinta-ala (ha):** 98 **Kunta:** Joutsa **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Harvastensuo on laajahko, melko luonnontilainen yhtenäisen ja harvinaisen eteläinen aapasuo, jonka luonnontila on hyvin säilynyt. Suon laitametsät ovat melko ehyet ja suolla olevat muutamat metsäsaarekkeet ovat puustoltaan varsin luonnontilaisia. Keskellä suota on laaja avoneva-alue, jossa kasvaa pääosin niukkara-vinteista lyhytkorsinevaa ja suursaranevaa. Laidoilla kasvillisuus on pääosin tupasvilla- ja isovarpurämeitä. Suolla on myös linnustollista arvoa.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Alueen välittömässä läheisyydessä itäpuolella on merkittävästi parannettava valtatie (vt) ja valtatie 4 kehittämisakseli. Valtatien itälaidalle on merkitty ohjeellinen moottorikelkkailureitti.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää alueen luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva valtatie ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Mahdollisessa tien yksityiskohtaisemmassa parantamis- ja kehittämissuunnittelussa Natura-alueen suojeluarvot voidaan ottaa huomioon ja parantamistoimet pystytään toteuttamaan siten, ettei suon luonnontilaisuuteen (kasvillisuustyyppisiin ja vesitalouteen) vaikuteta heikentävästi. Ohjeellinen moottorikelkkareitti voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sijoittaa Natura-alueen ulkopuolelle (runkotien itäpuolelle) siten, ettei siitä aiheudu Natura-alueelle esim. merkittävää meluhaittaa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Valtatie poistettiin merkittävästi parannettavista teistä. Merkinnän poistaminen vähentää mahdollisten haitallisten vaikutusten syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Hyppää

Alueen koodi: FI0900021 **Pinta-ala (ha):** 29 **Kunta:** Laukaa **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Hyppäänvuoren alue muodostuu maisemallisesti erittäin merkittävästä Lievestuoreenjärven länsirannan kallioisesta vuoresta (kuva 3). Kallioluontotyypit ovat vuoren pohjoispuolella erittäin edustavia. Vanhahkon luonnonmetsän alue rajautuu lähinnä Hyppäänvuoren lakiosiin, lakimetsät ovat mäntyvaltaisia, lahopuuta alueella on varsin vähän. Alempana rinteillä ja vuoren laen eteläosassa kasvaa myös sekametsiä, jossa luonnonmetsän piirteet ovat vähäisempiä, lahopuuta niukasti ja metsätalouden jäljet paikoin varsinkin vuorenlaen itä- ja pohjoispuolella selvästi näkyvissä. Vuoren länsipuolen juurella kasvaa muutamia runkolehmuksia. Luonnonarvojensa lisäksi Hyppäänvuori on luonnonmaisema-alueena tunnettu matkailukohde.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Runkolehmuksut on rauhoitettu luonnonmuistomerkkeinä.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Arvokkaat kallioalueet.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa alue on suojelualueena (S) ja alue jää uuden valtakunnallisen maisema-alueen (v) laidalle. Lisäksi alue kuuluu arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge) ja sijoittuu kulttuuriympäristön sekä matkailun ja virkistykseen (mv) vetovoima-alueiden vaikutuspiiriin. Alueen lähelle ulottuu melualue (me).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Vuorelta avautuva maisema-alue ja Hyppään arvokas kallioalue tukevat Natura-arvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Laukaan Hyppäänvuoren matkailun ja virkistykseen vetovoima-alue on tarkoitettu luontomatkailuun. Hyppään alue polkureitteineen on jo virkistyskäytössä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat kohteet ja lajisto (ml. liito-orava) otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnot eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Koska maisema-alueella ei ole vielä virallista valtakunnallista statusta, alue muutettiin maakunnalliseksi. Geologisten muodostumien poistamisen jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 3. Laukaan Hyppäänvuorelta avautuva maisema

Ylistönrinne - Kylmänoron kalliot

Alueen koodi: FI0900022 **Pinta-ala (ha):** 15 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Ylistörinteen lehto on Ylistönmäen luoteis- ja pohjoisrinteen varjoisa, valtakunnallisesti arvokas lehto-alue. Lehtojensuojeluohjelmaan kuuluva lehto on osin kivikkoisessa rinteessä sijaitseva tuore lehto, jossa kasvaa vaateliata lehtolajeja. Lehdon harvinaisuus on erittäin uhanalainen hienouurreselkukotilo, jonka ainoa nykyisin Suomessa tunnettu esiintymäpaikka Ylistönrinne on. Ylistönmäen itäreunalla Kylmänoron länsipuolella on pitkä jyrkäne, jonka alla ja pohjoispuolella esiintyy myös tuoretta lehtoa.

Toteutus: LsL 7 ha, MRL 8 ha. Ylistönrinteiden lehto: Luonnonsuojelulaki, toteutunut. Muu osa (Kylmänoron osa-alueen etelä- ja keskiosat): maankäyttö- ja rakennuslaki (asemakaavan suojelukohteet).

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Valtakunnallinen lehtojensuojeluohjelma. Arvokkaat kallioalueet (ei valtakunnallista arvoluokkaa).

Maakuntakaavamerkinnot: Kaavassa Natura-alue on suojelualueena (S) ja sijoittuu Jyväskylän seudullisesti merkittävälle tiivistettävälle taajama-alueelle (As) ja kaupallisen vyöhykkeen (km-2) sisään. Lisäksi alue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa Ylistönrinteiden suojelun toteutumisen ja edistää luontoarvojen säilymistä. Tiivistettävän taajama -merkinnän kaavamääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on turvattava maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja luonnonsuojelukohteet. Lehto sijoittui taajama-alueelle jo Natura-päätöstä tehtäessä ja lehtokasviston ja kotilon esiintyminen sekä MRL:lla toteutettava alue voidaan ottaa huomioon taajama-alueen ja kaupallisen vyöhykkeen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Muuramenharju - Innanlahden lehto

Alueen koodi: FI0900023 **Pinta-ala (ha):** 228 **Kunta:** Muurame **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Muuratjärven kaakkoispäätä reunustava Muuramenharju, toiselta nimeltään Muuratharju, on yksi merkittävimmistä Keski-Suomen harjuista (kuva 4). Geologisesti Muuramenharjun selänne on Keski-Suomen reunanmuodostuman edustavimpia osia. Se on noin 1 km levyinen, 4 km pituinen ja osin varsin jyrkkärinteinen muodostuma. Molemmilla rinteillä on hyvin kehittyneitä muinaisrantoja. Muuramenharjun metsät ovat pääosin eri-ikäistä männikköä, joka on metsätaloussikäytössä. Muuramenharju on tehokkaassa virkistyskäytössä ja sillä on myös maisemallista arvoa. Harjun eteläpäässä sijaitseva Innanlahden lehto on kuusta kasvava kostea saniaisvaltainen rinnelehto, jossa esiintyy vaateliasta lehtokasvillisuutta.

Toteutus: LsL 5 ha, MaL, ML ja VL 223 ha. Muuratharjun toteutus MaL, ML, MRL. Innanlahden lehdon toteutus luonnonsuojelulailla, toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Muuramenharju: Harjijensuojeluohjelma. Innanlahden lehto: Lehtojensuojeluohjelma. LsL:n luontotyyppi, tervaleppäkorpi.

Maakuntakaavamerkinnot: Innanlahden lehto ja Muuramenharju ovat kaavassa suojelualueena (S) ja Muuramenharju arvokkaana geologisena muodostumana (ge). Alue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Muuramenharjun kaakkoissivua kulkevat merkittävästi parannettava valtatie (vt) ja uusi moottoritie (mo) sekä merkittävästi parannettava valtakunnallinen päärata, jonka parantamiseen sisältyy kaksoisraiteen toteuttaminen. Nämä liikenteelliset tavoitteet sisältyvät samalla valtatie 9:n kehittämissakselimerkintään. Lisäksi valtatieen kaakkoispuolelle sijoittuu monipuolinen työpaikka-alue. Natura-alueen kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti ja ohjeellinen moottorikelkkailureitti sivuaa aluetta.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää yhdessä arvokkaan harjumuodostumamerkinnän kanssa luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Muuramenharjun Natura-alueeseen kohdistuvista vaikutuksista on tehty kaksi arviointia. Valtatie 9 välillä Korpilahti – Muurame koskevan tiesuunnitelman toteuttamisella on todettu olevan pienialaisia, haitallisia vaikutuksia harjumetsät -luontotyyppiin. Haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää tielinjauksen tarkentamisella ja tarkentamalla teknisikä ratkaisuja ongelma-alueella. Niittyaho- Teollisuustie väliä koskevan valtatie 9:n rinnakkaistien aluevarausuunnitelman toteuttamisella on arvioitu olevan vain vähäisiä pienialaisia vaikutuksia harjumetsät-luontotyyppiin. Toteuttaminen vähentäisi koko Natura-alueen pinta-alaa vain noin 1,5 ha (0,7 %) ja luontotyypin edustavimmat osat säilyvät suunnitelman toteuttamisesta huolimatta. Runkotien kaakkoispuolelle jäävän pääradan kaksoisraide voidaan toteuttaa yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla siten, ettei siitä todennäköisesti aiheudu merkittäviä vaikutuksia Natura-alueelle. Olemassa oleva työpaikka-alue ei vaikuta Natura-alueen lehto- ja harjuarvoihin. Ohjeellisten reittien yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan ottaa huomioon Natura-alueen luontotyyppi- ja lajistoarvot mm. linjaamalla ne riittävän kauaksi luonnonsuojelualueesta ja mahdollisimman vähän luontoa rasittaviin kohtiin. Harjulla on jo retkeilyä palveleva polkuverkosto ja nykyinen moottorikelkkaura kulkee valtatievarressa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä

alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat ja Muuramenharjun S-merkintä. Poistamisen jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta harjualueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä ja harjuarvojen säilyminen on varmistettu nat-merkinnällä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 4. Muuramenharju on yksi Keski-Suomen valtakunnallisesti arvokkaista harjuista

Humalalahti - Pitkäjoen suu

Alueen koodi: FI0900024 **Pinta-ala (ha):** 83 **Kunta:** Toivakka **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Humalalahti ja Pitkäjoen suu ovat kaksi lähekkäistä linnustollisesti arvokasta aluetta. Humalalahti on ruovikoiden, avo- ja pensaikkoluhtien sekä kauempana rannasta metsäluhdan ja tulvametsän luonnehtima umpeenkasvava lahti, joka on etenkin pesimälinnustoltaan arvokas alue. Pitkäjoen suu on jokisuuhun muodostunut yhtenäinen suurten ilmaversoisten muodostama luhta, joka vaihtuu rannalla olevaan luhtaniittyyn. Yhtenäinen hieno ruovikko on mm. ruskosuohaukan elinympäristöä.

Toteutus: LsL 32 ha, VL 51 ha. Kohde valtaosin vesialueita, ranta-alueet toteutetaan luonnonsuojelulla.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Molemmat osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Saarijärven reitti

Alueen koodi: FI0900025 **Pinta-ala (ha):** 1534 (maa 87, vesi 1457) **Kunnat:** Karstula, Saarijärvi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Saarijärven reitti koostuu vaihtelevista joki-, koski- ja järvisuoksista. Saarijärven reitillä on useita koskia, jotka on suojeltu koskiensuojelulla. Ne ovat myös tärkeitä kalojen lisääntymisalueita. Alueella on uitto-

perkausten ja vanhojen patojen jäljiltä peräisin olevia rakenteita, mutta kokonaisuutena alue on suhteellisen luonnonmukainen. Reitin rannat ovat varsinkin koskien kohdalla asuttuja ja viljeltyjä. Heijostenkoskien ympäristö on säilynyt rantaluonoltaan luonnontilaisimpana.

Toteutus: LsL 87 ha, VL (+ koskiensuojelulaki) 1457 ha. Natura-alue valtaosin vesialuetta, joka on toteutettu vesilailla ja koskiensuojelulailla. Maata vain Heijostenkoskien alueella, jossa toteutus luonnonsuojelulailla.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Eteläosa ja Heijostenkosken alue rantojensuojeluohjelmassa. Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue. Pääjärvi-Hokkalanmäki on maakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Maakuntakaavamerkinnot: Natura-alue on kaavassa suojelualueena (S) ja valtaosa alueesta sijaitsee kulttuuriympäristön vetovoima-alueella. Osa alueesta on valtakunnallisesti (v) ja osa maakunnallisesti (m) arvokasta maisema-alueita. Lisäksi koskireitille on merkitty vesiretkelureitti ja reitin yli kulkevat ohjeelliset ulkoilu- ja moottorikelkkailureitit sekä päävesijohdon (v) pitkän aikavälin yhteystarve.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää Natura-alueen toteutusta ja luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alue sekä maisema-aluemerkinnät tukevat alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Natura-alueen luontoarvot perustuvat ennen kaikkea humuspitoisten lampien ja järvien sekä koskireitin luonnontilaisuuteen. Kaavassa alueelle ei ole sijoitettu toimintoja, joiden voisi katsoa uhkaavan koskireitin veden laatua. Puhtaanveden siirtoviemärin yhteystarve ei ole vesistönsuojellinen ympäristöriski ja yhteystarpeen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa pystytään ottamaan huomioon alueen Natura-arvot. Ottaen huomioon alueen luonnonpiirteet ja suojelutavoitteet vesiretkelureitti sekä ulkoilu- ja moottorikelkkailureitit pystytään yksityiskohtaisemalla suunnittelulla tarvittaessa viemään alueen kautta vaarantamatta luontoarvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Saarijärven reitin valtakunnallista maisema-alueita pienennettiin, koska laajennuksella ei ole vielä virallista statusta. Laajennusalue merkittiin maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Muutokset eivät vaikuta alueen Natura-arvioinnin tarveharkintaan.

Kuva 5. Konneveden Kytömurronsuon vanhojen metsien kohde on myrskytuhoaluetta

Kytömurronsuo

Alueen koodi: FI0900026

Pinta-ala (ha): 12

Kunnat: Konnevesi

Aluetyyppi: SCI

Alueen kuvaus: Alue oli osin soistunutta, rehevää luonnontilaista kuusimetsää, jonka puusto oli varttunutta ja tiheää. Alueella esiintyy lahoppuustoa ja kääpiä paikoin melko runsaasti. Nykyisin alue on myrskytuhoaluetta (kuva 5). Alueen sijainti Konnevesi-Rautalampi maantien varressa tekee siitä helposti saavutettavana tärkeän paikallisen opetuskohteen.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen vieressä on kantatie (kt) ja ohjeellinen voimalinjan yhteystarve (z) sekä ohjeellinen moottorikelkkailureitti. Alue sijoittuu matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueelle (mv).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää alueen luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva kantatie ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Ohjeelliset voimalinjat ja moottorikelkkailureitti voidaan toteuttaa yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla Natura-alueen ulkopuolelle kantatien varteen siten, etteivät alueen vanhan metsän / myrskytuhoalueen arvot vaarannu. Liito-oravan elinolosuhteiden kannalta tilanne muuttui Natura-alueella jo puut kaataneen myrskyn jälkeen. Konneveden matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueella, jonka ytimen muodostaa Etelä-Konneveden kansallispuisto, korostuu luonnon monimuotoisuus, maakuntakala ja luontomatka. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Pyhäjärvi

Alueen koodi: FI0900027 **Pinta-ala (ha):** 1935 ha **Kunnat:** Saarijärvi, Äänekoski **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Pyhäjärvi on kirkasvetinen ja karu Saarijärven reitin keskusaltaana toimiva järvi, jonka happitilanne on hyvä. Säännöstelyä lukuun ottamatta Pyhäjärvi on varsin luonnontilainen ja sen saaristo on edustava näyte karusta selkävėsiluonnosta. Rantojen kasvillisuus on karua ja rannoilla on paikoin laajahkoja kasvipeitteitä rantakallioita. Alueen eläimistö on tyypillistä karujen selkävėsien lajistoa. Linnustonsuojelukohteina pienet saaret ja luodot ovat arvokkaita.

Toteutus: LsL 241 ha (maa-alue), VL 1694 ha (vesialue). Ranta-alueiden toteutus pääosin luonnonsuojelulailla, muutoin vesiläilla. Osaksi toteutunut.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Rantojensuojeluohjelma

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Lisäksi pieni osa Natura-alueen pohjoisosasta jää matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueelle (mv) ja pieni osa lounaisosan saarista sijoittuu maakunnalliselle maisema-alueelle (m). Alueen länsiosan kautta kulkee ohjeellinen moottorikelkkailureitti.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja maisema-aluemerkintä tukee alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueella on vallitsevana erämainen retkeily ja luontomatka. Vetovoima-alueen ytimenä on Pyhä-Häkin kansallispuisto. Sekä moottorikelkkailureitin että vetovoima-alueen mahdollisessa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan ottaa huomioon Natura-alueen luontotyyppi- ja lajistoarvot mm. linjaamalla ne riittävän kauaksi luonnonsuojelullisesti tärkeistä lintusaarista ja mahdollisimman vähän luontoa rasittaviin kohtiin. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Hitonhaudan vuori

Alueen koodi: FI0900028 **Pinta-ala (ha):** 41 **Kunta:** Sumiainen **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Hitonhaudanvuoren biologiset arvot keskittyvät Hitonhaudan rotkovajoamaan. Kalliosolan eteläosassa on korkeita itäjyrkänteitä, joilla tavataan tavanomaisen oligotrofisen sammal- ja jäkälälajiston lisäksi mesotrofistakin lajistoa. Alueen arvokkain osa on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu suojelualue, jonka puusto on mäntyvaltaista ikääntyvää osin aiemman puusukupolven mäntyä ja kasvillisuus puolukka- ja kangervatyypin kangasta sekä jäkäläpeitteistä silokallioita. Korkeiden kallioseinämien ja jyrkänteiden välisessä rotkolaaksossa on korpikuvioita ja soistumia.

Toteutus: LsL 26 ha, MaL ja ML 15 ha. Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonsuojelualueen ydinalue (n.14,5 ha).

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Arvokkaat kallioalueet (ei valtakunnallista tasoa).

Maakuntakaavamerkinnät: Natura-alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue jää arvokkaan geologisen muodostuman sisään (ge). Lisäksi alue sijoittuu matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueen (mv) laidalle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja arvokas kallioalue tukee Natura-alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Keiteleen vetovoima-alue on merkittävä vesi- ja luontomatka ja maakuntakalan kannalta. Vetovoima-alueen kehittäminen perustuu ennen kaikkea useisiin pieniin veneilijöitä palveleviin virkistyskohteisiin. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset

muodostumat. Poistamisen jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Huhkojärvi

Alueen koodi: FI0900029 **Pinta-ala (ha):** 151 **Kunnat:** Jämsä, Keuruu **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Huhkojärvi on pitkä ja kapea rotkojärvi, jonka eteläosan rannat nousevat jopa 60 m järven pinnasta. Järvi on syntynyt luode-kaakko -suuntaiseen murroslaaksoon. Alueen kallioperässä tavataan Keski-Suomessa harvinaisehkoja kivilajeja metabasalttia ja amfiboliittia. Huhkojärven rannat muodostavat erikoisen geologian- ja kasvillisuutensa vuoksi valtakunnallisesti merkittävän kalliokohteen. Humusväriltään Huhkojärvi on varsin syvä.

Toteutus: LsL 84 ha, suurin osa toteutunut; MaL ja ML 20 ha; VL 47 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Rantojensojeluohjelma. Arvokkaat kallioalueet.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaavassa alue on suojelualueena (S). Lisäksi suurin osa alueesta kuuluu arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge) ja alueen kaakkoislaidalle ulottuu valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö. Natura-alueen eteläpuolella noin 1,5 km päässä on turvetuotantoon soveltuva alue (tu1).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkinä edistää ja arvokas kallioalue -merkinä tukee Natura-alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Myös rakennettu kulttuuriympäristö tukee Natura-arvojen säilymistä. Nevalansuon mahdollisen turvetuotannon ei ole arvioitu vaikuttavan merkittävästi Huhkojärven hiekkamaiden niukkamineraalisiin niukkaravinteisiin vesiin. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat sekä kaikki turvetuotantoalueet ja turvetuotantoon soveltuvat alueet. Geologisten muodostumien poistamisen jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Turvetuotannon suhteen tehdyt muutokset vähentävät mahdollisten haitallisten vaikutusten syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Hirvijärvi

Alueen koodi: FI0900030 **Pinta-ala (ha):** 60 **Kunta:** Keuruu **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Hirvijärvi on sekametsiä ja puustoisia soita sisältävä vanhojen metsien suojeluohjelman kohde. Alue on melko luonnontilainen tietä ja joitakin oja lukuun ottamatta. Puusto on varttunutta ja tiheää, joukossa on kuolleita pystypuita, maapuita ja joitakin kookkaita haapoja. Aluskasvillisuus on rehevää ja paikoin lehtomais- ta. Alueen suot ovat puustoisia rämeitä, joita on ojitettu.

Toteutus: LsL. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelma

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkinä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Peuralamminneva

Alueen koodi: FI0900031 **Pinta-ala (ha):** 487 **Kunta:** Kyyjärvi **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Peuralamminneva on maisemaltaan avoin, laaja aapasuokokonaisuus, joka yhtenäisenä ja varsin luonnontilaisena on erittäin arvokas ja monipuolinen suoalue. Suoalueella on laajoja metsäsaarekkeiden ja niemekkeiden toisistaan erottamia avonevoja, jotka muodostavat omat maisemalliset kokonaisuutensa. Peuralamminnevan lajisto on monipuolinen ja alueen luonnonsuojelullista merkittävyyttä lisäävät valtakunnallisesti ja alueellisesti sekä harvinaiset kasvi- ja eläinlajit. Peuralamminnevalla on arvoa myös muuinaikaisena levähdysalueena ja pesimäaikaan alueella viihtyvät hanhien "lupparvet".

Toteutus: LsL. Osaksi toteutunut.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Peuralampi: arvokas pienvesikohde.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen kaakkoislaidan läheisyydessä on alle 30 ha:n maa-ainesten ottovyöhyke. Alueen pohjoispuolella on turvetuotantoalue (EO/tu).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Natura-alueen suojeluarvojen (kasvisto, kasvillisuus, linnusto) kannalta on tärkeää, että aluekokonaisuus säilyy vesitaloudeltaan mahdollisimman luonnontilaisena. Alueen ulkopuolellakin harjoitettava turvetuotanto voisi tietyissä tapauksissa vaikuttaa alueen luontoarvoihin haitallisesti. Vapo Oy on teettänyt kaavan turvetuotantoalueen (Isoneva) ympäristölupaun liittyvän selvityksen turvetuotannon ympäristövaikutuksista. Selvityksessä on tarkasteltu vaikutuksia myös Peuralamminnevan Natura -alueeseen. Selvityksen mukaan turvetuotannon toteuttamisvaihtoehdon mukaisesti kuivatusvedet johdettaisiin Peuralammen ohi ja näin ollen Peuralammen veden kuormitus todennäköisesti vähenisi nykyisestä tasosta (Isonevan kuivatusvedet on aikaisemmin johdettu Peuranlampeen). Selvityksen mukaan EU:n luontodirektiivissä mainittuihin luontotyyppisiin ja Natura-alueella pesiviin lintudirektiivin lajeihin turvetuotannolla ei todennäköisesti ole merkittäviä vaikutuksia, mm. etäisyydestä ja väliin jäävästä suojapuustosta johtuen. Hirsikankaan kalliokiviainesten ottovyöhyke sijoittuu Natura-rajauksen ulkopuolelle kivennäismaalle. Mahdollinen kiviainesten ottaminen ei vaikuttaisi merkittävästi suoraan Peuralamminnevan Natura-alueen luonnontilaan, esim. vesitalouteen. Kiviainesten ottamisesta aiheutuva liikenne ja melu voisivat olla häiriötekijä eläimistöille. Peuralamminnevan pesimälinnustollisesti arvokkaimmat alueet sijoittuvat kuitenkin suon keski- ja länsiosiin, joten kaakkoislaidan kiviainestenoton yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa pystytään ottamaan huomioon alueen linnustolliset arvot. Koska kalliokiviainesten ottamisella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen luontotyyppien luonnontilaisuuteen eikä turvetuotantoalueesta arvioida aiheutuvan Natura-alueen linnustolle merkittävää häiriötä, kaavamerkinnöillä ei voida katsoa olevan mahdollista merkittävää yhteisvaikutusta. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki maa-ainesten ottovyöhykkeet ja turvetuotantoalueet. Muutokset eivät suoraan vaikuta nykytilanteeseen, mutta kaava ei enää tue maa-ainesten ottamista eikä turvetuotantoa Natura-alueen läheisyydessä, mikä voi tulevaisuudessa vähentää mahdollisten haitallisten vaikutusten syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Pihlajaveden reitti

Alueen koodi: FI0900032 **Pinta-ala (ha):** 615 **Kunta:** Keuruu **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Pihlajanveden reitti sijaitsee kallioperältään happamien syväkivien muodostamassa koillislounaissauntaisessa murroslaaksossa. Reitti saa alkunsa Suomenselältä ja alueella leimaa-antava piirre onkin soisen vedenjakajaseudun aiheuttama luonnostaan korkea humuspitoisuus, jota valuma-alueella tehdyt ojitukset ovat vielä saattaneet lisätä. Reitin pääuoman kosket on perattu vuosina 1850–1950 harjoitetun uiton yhteydessä, mutta muuten reitti on rakentamaton ja varsin luonnonmukainen. Alueeseen kuuluu kolmen järven, kolmen lammen ja kahden koskisen jokijakson ketju. Reitillä on linnustollista merkitystä.

Toteutus: Vesilaki ja koskiensuojelulaki. Natura-kohteen toteutus vesilaille, ei maa-alueita.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Rantojensuojeluohjelma. Erityissuojelua vaativat vesistöt.

Maakuntakaavamerkinnät: Natura-alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue kuuluu matkailun ja virkistykseen veto-voima-alueeseen (mv). Osa alueesta jää kulttuuriympäristön veto-voima-alueelle. Lisäksi alueen kautta kulkee olemassa oleva voimalinja (z) ja ohjeellinen ulkoilureitti. Alueen koillispäähän on merkitty ohjeellinen moottorikelkkailureitti ja alueen pohjoisrannan läheisyydessä sijaitsee luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä suoalue (luo).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Natura-alueen luontoarvot perustuvat ennen kaikkea humuspitoisten lampien ja järvien sekä koskireitin luonnontilaisuuteen ja lajiston, mm. järvitaimen ja saukko, esiintymis- ja lisääntymisalueisiin. Pihlajaveden matkailun ja virkistykseen veto-voima-alue on erämainen luontomatkailekokonaisuus, joka korostaa venematkaailua, luonnon monimuotoisuutta, maakuntakalaa ja luontomatkaailua. Kulttuuriympäristön veto-voima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Veto-voima-alueiden tehtävänä on innostaa tutki- maan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden eliöstö sekä kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa veto-voima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Olemassa olevan tien varteen merkityn ohjeellisen moottorikelkkailureitin yksityiskohtaisemalla suunnittelussa voidaan tarvittaessa ottaa huomioon Natura-alueen suojelutavoitteet. Seutujen varteen sijoittuva kelkkailu ei todennäköisesti merkittävästi lisää Natura-alueen eläimistöille aiheutuvaa meluhaittaa. Kaavassa ei ole osoitettu Pihlajaveden reitin valuma-alueelle toimintoja, jotka voisivat vaikuttaa heikentävästi Natura-alueen vedenlaatuun. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Kaikki Natura-alueet osoitettiin kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Lisäksi rantojensuojeluohjelmaan kuuluvat osat merkittiin kaavakartalle SL-merkinnällä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Eerolanlahti-Rautpohjanlahti

Alueen koodi: FI0900033 **Pinta-ala (ha):** 43 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Eerolan- ja Rautpohjanlahdet ovat Tuomiojärven vierekkäisiä lahtia, jotka sijaitsevat Jyväskylän kaupunkialueella asuinalueiden puristuksessa. Lintuvesien suojeluohjelmaan kuuluvat lahdet ovat arvokkaita lähinnä muutoinaikaisena levähdyspaikkana. Lisäksi Eerolanlahdella pesii vuosittain iso naurulokkikolonna.

Toteutus: MRL.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Lintuvesien suojeluohjelma. Eerolanlahti FINIBA.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaavassa alue sijoittuu seudullisesti merkittävän tiivistettävän taajaman alueelle. Alueen molemmat lahdet ovat kaavassa suojelualueena (S) ja jäävät kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkinä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Lahdet sijoittuivat taajama-alueen sisään jo Natura-päätöstä tehtäessä, eikä kaavan taajamamerkinä suoraan muuta olemassa olevaa tilannetta. Linnustoarvot voidaan ottaa huomioon taajama-alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Silppolanraivio-Aittosuonlehto

Alueen koodi: FI0900034 **Pinta-ala (ha):** 127 **Kunta:** Kivijärvi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Topografialtaan loivapiirteinen, paikoin rakkakivikoita sisältävä kahdesta osa-alueesta koostuva vanhan metsän kohde. Alueella on luonnontilaisen kaltaista, pitkään hoitamatta ollutta metsää, jossa luonnontilaisen tuntomerkit ovat selvästi nähtävissä. Lahopuusto on monimuotoinen: kaiken ikäisiä, -kokoisia ja -lajisia pötkelöitä ja maapuita on runsaasti. Alueen merkitys perustuu etenkin runsaaseen ja järeään lehtipuustoon. Vanhoja haapoja ja raitoja on paikoin paljon. Keski-Suomen oloissa laaja-alainen ja edustava vanhan metsän kohde. Alueen merkitystä korostaa sen melko läheinen sijainti Salamajärven alueeseen.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien inventointi.

Maakuntakaavamerkinnät: Alueen molemmat osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Lisäksi alue kuuluu matkailun ja virkistystyksen vetovoima-alueeseen (mv).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkinä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Kivijärven matkailun ja virkistystyksen vetovoima-alueen ytimenä on kansallispuisto ja alueella painottuu erämainen retkeily ja luontomatkaileminen. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Keiteleen Listonniemi

Alueen koodi: FI0900035 **Pinta-ala (ha):** 1606 **Kunnat:** Äänekoski, Viitasaari, Vesanto **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Keiteleen Listonniemi sijaitsee Keski-Keiteleellä, jossa vesi on vähäravinteista, kirkasta ja happitilanteeltaan hyvä. Lievää säännöstelyä lukuun ottamatta järvi on varsin luonnontilainen. Alueen rannat ovat pääosin kivikkoisia, mutta myös silokalliorantoja esiintyy. Arvokkaaseen linnustoon kuuluu tyyppillistä selkävesilinnustoa kuten kuikka ja selkälokki. Useissa saarissa kasvaa metsälehmusta ja paikoin metsä on ikääntyvää sekametsää, josta löytyy myös vanhan metsän arvoja.

Toteutus: LsL 598 ha (osaksi toteutettu), MRL 6 ha, ML 9 ha, VL 993 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Rantojensuojeluohjelma. Muinaisjäännöksiä. Keitele-Konnevesi FINIBA -aluetta. Naakelinmäki arvokas kallioalue.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu matkailun ja virkistystyksen vetovoima-alueelle (mv). Lisäksi pieni osa alueesta kuuluu arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge) ja alueen kautta kulkee olemassa oleva laivaväylä.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkinä edistää ja arvokas kallioaluetta tukee alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Keiteleen matkailun ja virkistystyksen vetovoima-alue on merkittävä vesi- ja luontomatkaileminen sekä maakuntakalan kannalta. Alue pitää sisällään useita pieniä virkistyskohteita, mm. olemassa olevan Viuhkarin saaren virkistyskohteen, jotka palvelevat lähinnä veneilijöitä. Alueen virkistys- ja retkeilykäyt-

tö voi perustua luontoarvot (mm. selkävesilinnuston) huomioon ottavaan yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Olemassa oleva laivaväylä ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poistamisen jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Isolähteenpuro

Alueen koodi: FI0900036 **Pinta-ala (ha):** 6 **Kunta:** Kannonkoski **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Alueeseen kuuluu noin 400 metrin luonnontilainen osuus Isolähteenpuroa ja suurta lähdettä ympäröivää suota. Suotyyppi vaihtelee ruoho- ja heinäkorven sekä rämemäisiä piirteitä saavan lettokorven välillä. Lähteisyyden ja luhtaisuuden vaikutus on näkyvä. Rajaukseen on otettu mukaan myös ruoho- ja heinäkorven pohjoispuolinen vanhahko mustikkatyyppin kuusimetsä. Isolähteenpuron virtaama on suuri ja pohjavesivaikutus harvinaisen voimakasta. Pohja on hiekkaa ja leveyttä purolla on yleensä puolesta metrillä yhteen metriin. Puron itäpuolisen lähteen halkaisija on kolme metriä ja syvyyttä sillä on metrin verran. Lähteestä virtaa katkonainen lähdepuro Isolähteenpuroon.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: K-S:n arvokkaat pienvesikohteet.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Lisäksi alue sijoittuu pohjavesialueelle (pv) ja matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueelle (mv).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen luontoarvojen säilymistä. Pohjavesialue tukee Natura-alueen pohjaveteen sitoutuvia suojelutavoitteita. Saarijärveltä Kannonkosken kautta Kivijärvelle ulottuvan matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueella vallitsevana on erämainen retkeily ja luontomatkailu ja alueen vetoimatekijöinä ovat kansallis- ja luonnonpuistot. Vetovoima-alueen erikoisuutena ovat hiljaiset alueet. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Pohjavesialueisiin tehtiin uuden luokituksen mukaiset muutokset ja alueella sijainnut pohjavesialue poistettiin kaavasta. Pohjavesialueen poistamisen jälkeen kaava ei enää tue alueen luontoarvojen säilymistä yhtä voimakkaasti, mutta maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Siipikangas

Alueen koodi: FI0900037 **Pinta-ala (ha):** 18 **Kunta:** Keuruu **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Siipikangas on kuusivaltaista mustikkatyyppin tuoretta kangasmetsää, osin jopa lehtomaisen kankaan tyyppiä. Alueen itäosassa on myös mustikkakorpea. Puusto on ikääntynyttä, ja alueella on joitakin palokoroisia luonnonkantoja ja ylispuita. Alueen etelä- ja pohjoisosissa myös nuorempia kantoja ja selviä ihmistoiminnan merkkejä. Alueella virtaa pieni lähdepuro. Parhailla alueilla on lähes luonnontilaista tai täysin luonnontilaista vanhaa metsää, jossa aiemman puusukupolven puita, maapuuta, pötkelöitä ja palokorokantoja on paikoin melko runsaasti.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen läheisyydessä ei ole muita kaavamerkintöitä.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Pieni-Kaihlanen

Alueen koodi: FI0900038 **Pinta-ala (ha):** 71 **Kunta:** Hankasalmi **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Pieni-Kaihlanen on 1900-luvun alkupuolella tehtyjen ojitusten ja kuivatustöiden sekä ympäröiviltä peloilta valuneiden ravinteiden vuoksi mataloitunut ja rehevöitynyt järvi. Järven pohjois- ja etelälahdet ovat järvi-kortteikon umpeuttamia. Järveä kiertää tavanomainen järvenrantaluhta melko kapeana vyöhykkeenä. Pieni-Kaihlanen on lintuvesien suojeluohjelman kohde ja Keski-Suomessa arvokas lintuvesi.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Lintuvesien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen luoteispään lähellä on valtakunnallisesti merkittävä päärata ja merkittävästi parannettava valtatie (vt) sekä näihin liittyvä kehittämissaksi. Lisäksi alue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää alueen luontoarvojen säilymistä. Noin 300 metrin päässä oleva runkorata ja noin 600 metrin päässä oleva runkotie eivät muuta esim. melutilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Mahdolliset yksityiskohtaisempaan suunnitteluun perustuvat runkotien parantamis- ja kehittämistoimet eivät riittävän etäisyyden takia todennäköisesti aiheuta lisääntyvää haittaa Natura-alueen linnustolle. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Vaarunvuoret

Alueen koodi: FI0900039 **Pinta-ala (ha):** 604 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Vaarunvuorten alue sijaitsee Korpilahdella Päijänteen Korospohjan lahden rannalla. Osin luonnonsuojelualueeksi perustetun Korospohjan lahteen viettävän rinteiden jyrkänteiden kalliot ovat paahteisia etelävuoria, joilla on poikkeavasta pienilmastosta sekä emäksisestä kallioperästä johtuen erityisen arvokas kalliokasviljitys. Lajistossa on useita eteläisiä sekä muutamia pohjoisia esiintymisalueidensa ääri rajoilla kasvavia lajeja. Korospohjan lahteen viettävässä vanhojen metsien suojeluohjelmaan kuuluvassa rinteessä ja osin Vaarun laellakin on ikääntynyttä ja varttunutta sekametsää (kuva 6). Lajistossa on useita vanhojen metsien uhanalaisia hyönteis- ja käpälälajeja. Vaarun lakiosan metsät ovat pääosin metsätaloustaloudessa olevia kankaita, joille on luonteenomaista kivikkoisuus. Nämä paahteiset ns. rakkametsät ovat monien uhanalaisten hyönteisten elinympäristöä. Vaarunvuorten alueella on kaksi lehtojensuojeluohjelmaan kuuluvaa lehtoa. Lehtokasvillisuus on rehevimmillään Vaarunvuorten koillisrinteellä Oittilan jalavalehdossa, jossa kasvaa kookkaita vuorijalavia. Vaarunvuorilta löytyy myös edustavia pienialaisia soita.

Toteutus: LsL 344 ha; MaL ja ML 180 ha; VL 101 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelma. Lehtojensuojeluohjelma: Oittilan jalavalehto, Vaarunjyrkän lehto. Rantojensuojeluohjelma. Putkilahden valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Keski-Suomen pienvesiselvitys: Hietajärvi, Vaarunjärvi, Juonanjärvi, Niinilampi. Soidensuojelun täydennysselvitys: Hietajärvi ympäröivine soineen, Könnönsuo, Keskisuo, Särkijärvi ja sitä ympäröivät suoalueet. Arvokas kallio-alue.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu sekä matkailun ja virkistysten (mv) että kulttuuriympäristön vetovoima-alueille. Lisäksi suuri osa alueesta kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen (v) ja arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge). Alueen läpi kulkee seututie (st), joka on maisema- ja matkailutie (ma). Vaarunvuorten ja Leivonmäen kansallispuiston välille on osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti. Vaarunvuorten kautta on osoitettu yhteistarve oikoratavaihtoehdona pääkaupunkiseudulle.

Kuva 6. Jyväskylän Vaarunvuorten Vaarunjyrkkä

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Maisema-aluemerkintä ja arvokas kallioaluemerkintä tukevat alueen luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailu ja virkistysalue tarkoittaa alueen kehittämistä tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävä kehityksen hengessä. Kehittämisessä tulee ottaa huomioon asuin- ja elinolosuhteet sekä luonnon monimuotoisuus. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet sekä niiden lajisto (ml. luontodirektiivin liitteen II lajit) kestokykyyt otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnot eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Olemassa oleva seututie ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maisema- ja matkailutie korostaa mm. Vaarunvuorten maisema- ja luontonahtävyyksiä, joita varten Natura-alue on jo virkistyskäytössä, alueella on mm. luontopolku (kuva). Ohjeellisen ulkoilureitin linjaamisessa voidaan Vaarunvuorella hyödyntää nykyisin käytössä olevia virkistysreittejä ja -polkuja. Nopeasta ratayhteydestä Jyväskylästä Helsinkiin on tehty alustava tarveselvitys, jossa tarkastellaan viittä erilaista vaihtoehtoa. Yhtenä vaihtoehtona on Muurame-Heinola-Lahti -yhteys, joka siirtyisi Korpilahdella Päijänteen länsipuolelta sen itäpuolelle. Maakuntakaavassa on osoitettu Päijänteen ylitys, joka tapahtuisi joko Rutaniemien kohdalla (VE A) tai Kärkistensalmen kohdalla (VE B). Tarveselvityksen alustavassa vaikutusten arvioinnissa on tuotu esiin Vaarunvuorten Natura 2000 -alueen sijoittuminen Päijänteen ylityksen alavaihtoehdon B ratakäytävälle. Arvioinnissa todetaan, että ratalinjan toteuttaminen alavaihtoehdon B maastokäytävään vaikuttaa väistämättä Vaarunvuorten alueeseen. Tarveharkinnan perusteella alavaihtoehdon B osoittaminen vaihtoehtoisenakin maastokäytävänä hyväksyttävässä maakuntakaavassa vaatisi LsL:n 65 §:n tarkoittamaa vaikutusten arviointia. Maakuntakaavassa osoitettu nopean ratayhteyden Kärkistensalmen vaihtoehto (VE B) voi heikentää merkittävästi Vaarunvuorten alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Valtakunnallista maisema-alueita pienennettiin, koska laajennuksella ei ole vielä virallista statusta. Laajennusalue merkittiin maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Lisäksi kaavasta poistettiin Vaarunvuorten kautta osoitettu yhteystarve oikoratavaihtoehtona. Geologisten muodostumien poistamisen jäl-

keen kaava ei siltä osin tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Päijänteen itäpuoleisen oikoratavaihtoehdon poistamisen jälkeen maakuntakaavan hyväksyminen ei enää vaadi LsL:n 65 §:n tarkoittamaa vaikutusten arviointia. Tarveharkinnan perusteella maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Suojärviensuo-Niittosuo

Alueen koodi: FI0900040 **Pinta-ala (ha):** 524 **Kunta:** Pihtipudas **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Erittäin edustava ja monipuolinen suokokonaisuus, jossa hyvin runsaasti uhanalaista kasvilajistoa. Alueella on myös pienvesi- ja linnustoarvoa, ja se on maisemallisesti arvokas alue. Soidensuojelun perusohjelmaan nähden tehdyt laajennukset lisäävät olennaisesti alueen arvoa. Suojärviensuo on vetinen aapasuo, josta suuri osa on keskiravinteisia nevoja, mutta alueella tavataan myös korpikasvillisuutta, luhtaisuutta ja pienialaisesti myös lettoa, jonka kasvilajisto on erittäin arvokasta. Pääsuolla on suuri merkitys luonnontilaisena suona, joka yhdistää Suojärviensuon ja Välisuon-Niittosuon alueet toisiinsa. Välisuon-Niittosuon aapasuoalueella kasvillisuudessa vaihtelevat lähinnä kalvakka- ja suursaranevat rämeiden kanssa.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Soidensuojelun perusohjelma

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen etelä- ja kaakkoispuolella on turvetuotantoalueita (EO/tu).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Natura-alueesta Niittosuon osa on samalla valuma-alueella kuin kaavan turvetuotantosuo. Lähimmillään noin 500 m päähän Natura-alueesta jäävät turvetuotantosuo sijoittuvat kuitenkin valuma-alueellisesti Natura-alueen alapuolelle ja ovat jo luvitettuja, tuotannossa olevia soita. Kaava ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä, eikä turvetuotanto vaikuta soidensuojelualueen vesitalouteen haitallisesti. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki turvetuotantoalueet. Turvetuotannon poistaminen ei suoraan vaikuta nykytilanteeseen, mutta kaava ei enää tue turvetuotantoa ko. alueilla, mikä voi tulevaisuudessa vähentää mahdollisten haitallisten vaikutuksien syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Keskisenlampi-Riionlampi

Alueen koodi: FI0900041 **Pinta-ala (ha):** 102 **Kunta:** Joutsa **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kaksi Joutsassa sijaitsevaa melko lähekkäistä lintujärveä, jotka ovat syntyneet vedenpinnan laskun seurauksena. Järvet ovat arvokkaita linnustonsuojelukohteita, joilla on merkitystä etenkin pesimälinnustonsa takia. Keskisenlampi on umpeenkasvanut osin pelto- ja laidunrantainen järvi, jonka avovesialuetta kiertävät sara-, korte- ja osmankäämikasvustoiset avoluhdut. Riionlampi on hyväkuntoinen erämainen, umpeenkasvava järvi.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Lintuvesien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Molemmat osa-alue ovat kaavassa suojelualueena (S). Keskisenlammen länsipuolelle jää seututie (st). Molemmat osa-alueet sijoittuvat Joutsan varalaskupaikan suojavyöhykkeen (sv) reuna-alueelle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. 150–200 metrin päässä sijaitseva olemassa oleva seututie ei muuta tilannetta (esim. linnustoon vaikuttavaa melutilannetta), joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Suojavyöhyke koskee lentoesteitä muodostavia mastoja ja rakenteita. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Koivulahti

Alueen koodi: FI0900042 **Pinta-ala (ha):** 1 **Kunta:** Multia **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Koivulahti on yksi Keski-Suomen valtakunnallisesti arvokaista perinneympäristökohteista ja seudun edustavin niittykohde. Niittytyypinä alue on harvinainen etenkin näin laajana. Pohjoisempi ja kasvillisuudeltaan arvokkaampi osa on kivistä, pääosin tuoretta ja laikuittain kuivaa-kuivahkoa laidunnettua niittyä. Uhanalaiselta kasvilajistoltaan kohde on merkittävä.

Toteutus: Sopimus ja EU:n maatalouden erityistuki. Toteutunut EU-erityistukikohteena.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Perinnemaisemaintoientien kohde. Maakunnallisesti merkittävä maisema-alue.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaavassa alue sijoittuu maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle sekä matkailun ja virkistystien (mv) että kulttuuriympäristön vetovoima-alueille.

Arvioidut vaikutukset: Maisema-aluemerkintä tukee niittyalueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Multia-Keuruun matkailun ja virkistuksen vetovoima-alueen painotus on luontomatkailussa, erityisesti kalastusmatkailussa. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Saarisuo-Valleussuo-Löytösuo-Hirvilampi

Alueen koodi: FI0900043 **Pinta-ala (ha):** 1515 **Kunta:** Kyyjärvi **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Laaja, erämainen ja pääosin luonnontilaisena säilynyt aapasuoalue, jonka reuna- ja keskiosissa on osin ennallistamiskelpoisia ojitusalueita. Alueen metsät ovat osin hakattuja, ennallistettavaksi sopivia alueita, mutta suon keskellä on myös luonnontilaisia metsäsaarekkeita. Suolla on seudulle tyypillisesti pääasiassa kauraa räme- ja nevakasvillisuutta. Läheinen Hirvilampi on pieni nevan ympäröimä umpeenkasvava suolampi, joka on mukana Keski-Suomen pienvesiselvityksen arvokkaissa kohteissa.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Saarisuo-Valleussuo-Löytösuo: soidensuojelun perusohjelma. Hirvilampi: Keski-Suomen pienvesiselvitys.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Hirvilammen osa-alueen läheltä kulkee ohjeellinen ulkoilureitti. Alueen länsipuolella on turvetuotantoalueita (EO/tu).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Alueen suojeluarvojen kannalta on tärkeää, että aluekokonaisuus säilyy vesitaloudeltaan mahdollisimman luonnontilaisena. Alueen ulkopuolellakin harjoitettava turvetuotanto voisi vaikuttaa alueen luontoarvoihin haitallisesti. Osa turvetuotantoalueista on vesitaloudellisesti yhteydessä Natura-kokonaisuuden läntisimpien osien kanssa. Tuotannossa olevat turvetuotantoalueet eivät kuitenkaan muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Ulkoilureitti pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sijoittamaan siten, ettei siitä aiheudu haittaa erämaisen alueen suojeluarvoille. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki turvetuotantoalueet. Turvetuotannon poistaminen ei suoraan vaikuta nykytilanteeseen, mutta kaava ei enää tue turvetuotantoa ko. alueilla, mikä voi tulevaisuudessa vähentää mahdollisten haitallisten vaikutuksien syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Syväjärvenlehto

Alueen koodi: FI0900044 **Pinta-ala (ha):** 36 **Kunta:** Pihtipudas **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Alue on merkittävä vanhan metsän kohde, joka on tärkeä osa sirpaleista luonnonsuonverkostoa. Alueeseen kuuluu Syväjärven rannalla oleva vanha kuusikko, jossa sekapuuna vanhoja lehtipuita. Metsässä on huomattavan runsaasti järeitä raitoja ja jonkin verran myös koivua ja haapaa. Alueella on Syväjärven rannassa pienialaisia korpisoistumia ja Syväjärven rannassa on isovarpurämettä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelma (osa alueesta).

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Alueen länsipuolella on päärata.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Olemassa oleva päärata, joka sijaitsee Natura-alueeseen nähden Syväjärven toisella puolella (lähimmillään noin 150 m päässä), ei vaikuta alueen puustoisten soiden tai luonnonsuonverkoston arvoihin. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Housukosken alue

Alueen koodi: FI0900045 **Pinta-ala (ha):** 232 **Kunta:** Multia **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Pinnanmuodoiltaan vaihteleva harjualue, jonka jokilaaksossa virtaa mutkittileva joki. Housukosken koskialue on edustava ja maisemallisesti hieno osa varsin luonnontilaista jokireittiä. Harjumuodostuman arvoa lisäävät alueella esiintyvät dyynit, joista pohjoisempi on noin kilometrin pituinen. Jokivarressa tavataan paikoin myös korkeita rantatörmä. Jokilaaksossa tavataan varsin luonnontilaisia havupuusekametsiä ja lehtipuuvaltaisia metsiä sekä Housukosken länsipuolella komeaa varttunutta aarnimaista kuusikkoa.

Toteutus: LsL 85 ha, MaL ja ML 140 ha, VL 7 ha. Kohteen pohjoisosassa toteutuskeinona maa-aines- ja metsälait. Housukosken rantojen vanhan metsän kohteella ja Metsähallituksen mailla toteutus luonnonsuojelulla.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alue sijoittuu matkailun ja virkistysvetovoima-alueelle (mv). Lisäksi alueen itälaidan lähellä on valtatiestä kantatieksi muutettava tie (kt) ja tien itäpuolella tuulivoimapuiston alue (tv).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Kalastusmatkailuun painottuva mv-alue, jonka kaavamääräyksessä painotetaan maisema- ja ympäristöarvojen säilyttämistä, ei uhkaa alueen luontoarvoja (ml. saukko). Olemassa oleva tie, jonka tieluokkaa lasketaan, ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Vehkoon tuulivoimapuistosta on tehty erillinen tarveharkinta 3. vaihemaakuntakaavan yhteydessä. Harkinnan perusteella tuulivoimapuistomerkintä ei merkittävästi heikennä niitä luontoarvoja, joiden suojelemiseksi Housukosken alue on valittu Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin perusteella. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Heinä-Suvanto - Hetejärvi

Alueen koodi: FI0900046 **Pinta-ala (ha):** 1224 **Kunta:** Keitele, Viitasaari **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kohteeseen kuuluu Keski-Suomen puolelta Heinä-Suvannon lintuvesikohde. Heinä-Suvanto on vuonna 1812 suoritettujen järvenlaskun johdosta umpeenkasvanutta vetistä, keväisin tulvivaa luhtaista nevaa. Alue on linnustoltaan kansainvälisesti arvokas monimuotoisen pesimälinnustonsa ja muuonakaisen merkityksensä puolesta. Heinä-Suvantoa kiertää paikoin iäkäs puustoinen rantavalli, jonka takana on alueen etelä- ja länsipuolella osin luonnontilaisena säilynyt laaja suoalue. Heinäsuvannon kunnostushankkeilla on lisätty linnustolle tärkeitä avovesialueita.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki (toteutunut kokonaan), vesialueet vesilaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Heinä-Suvanto: lintuvesien suojeluohjelma, Ramsar -kohde.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen pohjoispuolelle on merkitty voimalinjan pitkän aikavälin yhteystarve (z) ja kaakkoispuolelle ohjeellinen moottorikelkkailureitti.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Voimalinja ja ohjeellinen moottorikelkkailureitti pystytään tarvittaessa yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla sijoittamaan siten, ettei niistä aiheudu haittaa alueen linnustoarvoille. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Karjovuori

Alueen koodi: FI0900047 **Pinta-ala (ha):** 33 **Kunta:** Multia **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Karjovuori on vanhojen metsien suojeluohjelman kohde. Alue on pääosin kuusivaltaista, rakenteeltaan varsin luonnontilaista varttunutta metsää. Sekapuuna kasvaa mäntyä, koivua ja paikoin haapaa. Keloja, pökelöitä ja maapuita on kohtalaisen runsaasti ja alueella on myös vanhoja palojälkiä. Karjovuori on linnustollista arvoa mm. Keski-Suomessa uhanalaisen kuukkelin elinympäristönä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Lisäksi alue sijoittuu kulttuuriympäristön sekä matkailun ja virkistysvetovoima-alueille (mv).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Luontomatkailuun ja erityisesti kalastusmatkailuun painottuva mv-alue, jonka kaavamääräyksessä painotetaan maisema- ja ympäristöarvojen säilyttämistä, ei uhkaa alueen vanhan metsän luontoarvoja. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-

alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet sekä niiden lajisto (ml. liito-orava) ja kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnät eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Hopeaharjunkorpi

Alueen koodi: FI0900049 **Pinta-ala (ha):** 25 **Kunta:** Kuhmoinen **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Useiden korpityyppien muodostama monimuotoinen kokonaisuus, jonka arvoa nostaa vesitalouden ja puuston luonnontilaisuus. Alue jakautuu kahteen suo-osaan, joiden välissä on vanhaa kuusivaltaista vanhan metsän piirteitä omaavaa sekametsää. Harvinaisimmista korpityypeistä alueella esiintyy mm. ruoho- ja heinäkorpea.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Raiskin metsät

Alueen koodi: FI0900050 **Pinta-ala (ha):** 112 **Kunta:** Keuruu **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kohteeseen kuuluu ikääntyneitä tiheitä kuusivaltaisia metsiä, joiden luonnontilaisuus vaihtelee jonkin verran. Osin alue on hyvin luonnontilaista sekametsää, jossa hyvin paljon luonnonpoistumaa, kulleita pystypuita, pökkelöitä ja maapuita. Alue on osa pitkään säilyneestä, mutta sittemmin metsänhoidon sirpaloimasta Raiskin kuuluisasta metsäalueesta. Uhanalaislajisto ja vanhan metsän indikaattorilajisto mm. lahottajasienten ja linnuston osalta on erittäin edustava.

Toteutus: Luonnonsuojelulla. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaksiosainen alue on kaavassa suojelualueena (S). Osa-alueet sijoittuvat kulttuuriympäristön vetovoima-alueen laidalle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää alueen luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskitymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet sekä niiden eliöstö (ml. liito-orava) ja kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Särkijärvi ja Iso Metsälampi

Alueen koodi: FI0900051 **Pinta-ala (ha):** 111 **Kunnat:** Karstula, Saarijärvi **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Särkijärvi ja Iso Metsälampi ovat erillisiä, mutta suhteellisen lähekkäin sijaitsevia, hyvin saman tyyppiä umpeen kasvavia lintuvesikohteita. Kummankin järven vedenpintaa on laskettu aikoinaan. Särkijärvi on keskustastaan hyvin märkää ja tulva-aikoina veden vallassa. Keskellä järveä ja itärannalla on saaria, joissa kasvaa luonnontilaisen kaltaista sekametsää. Iso Metsälampi on erämainen lampi, jonka avovesialue on kutistunut matalaksi, vesisammalien täyttämäksi lammeeksi.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Lintuvesien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Molemmat osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Alueen läheisyydessä on ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitistö ja ohjeellinen ulkoilureitistö. Lisäksi Iso Metsälampi sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkinä edistää alueen luontoarvojen säilymistä. Ohjeelliset reitit pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan Natura-alueen ulkopuolelle siten, ettei niistä aiheudu linnustonsuojeluarvoille haittaa. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Nytkymenjärvi

Alueen koodi: FI0900052 **Pinta-ala (ha):** 483 **Kunta:** Jämsä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Nytkymenjärven rantojensuojeluohjelma-alue muodostaa erämaisen kokonaisuuden osin luonnontilaisina säilyneine rantametsävyöhykkeineen. Rantametsät ovat vaihtelevasti kuivia kalliometsiä ja tuoreita kangasmetsiä. Alueella kasvaa merkittävässä määrin haapaa, ja alueen eläimistöön kuuluukin liito-orava ja kanadanmajava. Nytkymenjärvi itsessään on keskisyvydeltään matala ja veden vaihtuvuus on hidasta.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki, vesialueet vesilaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Rantojensuojeluohjelma

Maakuntakaavamerkinä: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkinä edistää alueen suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-arvojen (mm. liito-orava) huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 7. Jämsän Kankarisveten työntyvän Rasuanniemen hiekkarantaa

Rasuanniemi

Alueen koodi: FI0900053 **Pinta-ala (ha):** 18 **Kunta:** Jämsä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Rasuanniemi on maisemallisesti arvokas niemialue Kankarisvedellä hyvin lähellä Jämsänkosken keskustaa. Alue on osa hyvin mutkittelevaa harjujaksoa, jossa on useita luontaisia suppia ja uomia sekä eroosiotörmiiä. Metsät ovat pääosin kuivia vanhoja mäntykankaita. Rasuanniemen erikoisuutena ovat useat erilliset hiekkarannat (kuva 7), joiden luonnontilaisuus on säilynyt hyvänä. Rasuanniemi on paitsi maisemallisesti myös virkistyskäyttöarvoiltaan ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Niemestä ja pikkusaarista koostuva alue on kaavassa suojelualueena (S). Lisäksi alueen lähellä on ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitistö ja vesiretkelyyn soveltuva reitti. Alue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Ohjeelliset reitit pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan Natura-alueen ulkopuolelle siten, ettei niistä aiheudu suojeluarvoille haittaa. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Jylhänrinteen metsä

Alueen koodi: FI0900054 **Pinta-ala (ha):** 8 **Kunta:** Saarijärvi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Jylhänrinteen metsä sijaitsee loivasti länteen viettävällä rinteellä. Rinteen alaosasta alue on paikoin soistuvaa tuoretta kangasta, ylempää tuoretta kangasta ja itälaidassa kapealti kangaskorpea ja korpirämettä. Kohde on kokonaisuudessaan vanhaa kuusivaltaista metsää, jolle on luonteenomaista hyvin tiheä puusto. Kasvillisuus ja kasvisto ovat tyyppillistä tuoreen kankaan metsälle. Jylhänrinteen metsä edustaa harvinaisiksi käyneitä boreaalisia luonnonmetsiä. Koko alue on hyvin tiheää, muttei erityisen järeää, noin 120–140-vuotiasta kuusivaltaista vanhaa metsää. Joukossa on merkittävässä määrin lehtipuuta, erityisesti koivua sekä raitoja ja haapoja. Lahopuuta on kohtalaisesti, mutta se on enimmäkseen melko pienikokoista ja tuoretta. Alueella on myös hyvin vanhoja, pehmeiksi lahonneita, sammaloituneita maapuita.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen lounaispuolella sijaitsee voimalinja (z).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Noin 100 m päässä sijaitseva olemassa oleva voimalinja ei vaikuta alueen luonnonmetsäarvoihin eikä muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Laihistenneva-Härkäneva-Vahvasenjoki

Alueen koodi: FI0900055 **Pinta-ala (ha):** 493 **Kunta:** Karstula **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Laihistenneva-Härkäneva on edustava, luonnontilaisuudeltaan hyvänä säilynyt paikkakunnalle tyyppillinen aapasuon ja keidassuon sekakompleksi, joka sijaitsee laajojen turvetuotantoalueiden seudulla. Laihistenneva on pohjois-eteläsuuntainen maisemallisesti kaunis, ojituskelvoton suo, joka on paikoin hyvin vetinen. Härkäneva on suotyypeiltään karumpi keidassuoalue. Kohteeseen kuuluva Vahvasenjoki edustaa erämaisena säilynyttä vedenjakajaseudun vesiluontoa, jonka rantametsät ovat paikoin luonnontilaisuutensa takia merkittäviä. Vahvasenjoen ongelmana on turvetuotantoalueilta ja ympäröiviltä ojitetuilta soilta tuleva kuormitus.

Toteutus: LsL 242 ha, ML 240 ha, VL 11 ha. Luonnonsuojelulaki: Vahvasenjoen ranta-alueet, Laihistennevan soidensuojelun perusohjelman kohde ja Metsähallituksen suoalueiden laajennukset. Metsälaki: Laihistennevan laajennukset ja Härkäneva. Vesilaki: Vahvasenjoki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Härkäneva: soidensuojelun perusohjelman täydennysesitys. Laihistenneva: soidensuojelun perusohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa luonnonsuojelualueena (S). Alueen pohjois- ja luoteispuolella on turvetuotantoalueita (EO/tu). Vahvasenjoen eteläpäässä on ohjeellinen ulkoilureitti.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Olemassa olevat turvetuotantoalueet eivät muuta nykyistä tilannetta. Ohjeellinen ulkoilureitti pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan siten, ettei siitä aiheudu suojeluarvoille haittaa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki turvetuotantoalueet. Turvetuotannon poistaminen ei suoraan vaikuta nykytilanteeseen, mutta kaava ei enää tue turvetuotantoa ko. alueilla, mikä voi tulevaisuudessa vähentää mahdollisten haitallisten vaikutuksien syntymistodennäköisyyttä mm. veden laatuun ja siitä riippuvaisen eliöstön esiintymiseen (mm. saukko). Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 8: Pihtiputaan Makkaran niitty

Makkaran niitty

Alueen koodi: FI0900056 **Pinta-ala (ha):** 4 **Kunta:** Pihtipudas **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Makkaran vanha tila sijaitsee Elämäjärven kylän länsipuolella metsien keskellä. Alue on pitkään käytämättä ollutta vanhaa peltoa, jossa kasvaa tuoretta pienruoho- ja suurruohoniittyä (kuva 8). Makkaran niitty on lajistollisesti erittäin edustava, etenkin kun otetaan huomioon alueen pohjoinen sijainti. Makkaran niityn käyttö (laidunnus, asutus yms.) on loppunut, mikä näkyy niitykasvillisuuden umpeutumisessa. Umpeenkasvustaan huolimatta niitty on helposti kunnostettavissa.

Toteutus: LsL. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Perinnemaisemainventoinnit.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S), eikä alueen läheisyydessä ole muita merkintöjä.

Arvioidut vaikutukset: Luonnonsuojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää kanssa luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Seläntauksen suot

Alueen koodi: FI0900057 **Pinta-ala (ha):** 2714 **Kunnat:** Pihtipudas, Kinnula **Aluetyyppi:** SCI ja SPA
Alueen kuvaus: Seläntauksen suot on lähekkäisistä suoalueista koostuva suokohde, joka edustaa Pohjanmaan aapasoiita. Lajistollisesti kyseessä on erittäin merkittävä alue niin eläimistöltään (mm. metsäpeura, karhu ja suolinnusto) kuin kasvilajistoltaan. Alueen soista laajin on Väljänneva, jolla on sekä märkää rimpistä aapasuota, että karumpia eksentrisiä keidassuo-osia. Väljännevan itä- ja pohjoispuolen soista kehittyneimpiä ja laajitollisesti arvokkaimpia osia on lähekkäisillä Kiemannevilla ja Konnunsuolla. Lisäksi kohteeseen kuuluu lähdevaikutteinen ravinteinen Onkineva, Niskakankaanneva-Hyrkönnevan monipuolinen aapasuo yhdistelmä (kuva 9), Mäntyneva ja Joutsenneva. Suoalueiden lisäksi kohteeseen sisältyy Lamminahonrinteen metsä, joka on poikkeuksellisen rehevä, vanhoja lehtipuita kasvava vanhan metsän alue.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Lamminahonrinne: vanhojen metsien suojeluohjelma. Konnunsuo: Keski-Suomen soidensuojelusuunnitelma. Väljänneva ja Kiemanneva: soidensuojelun perusohjelma. Onkineva: soidensuojelun perusohjelman täydennysesitys. Onkineva, Kurkisuo, Hyrkönneva, Niskakankaanneva, Mustaköykynnevan seutu ja Niskaneva ovat mukana Keski-Suomen pienvesiselvityksessä.

Maakuntakaavamerkinnot: Seläntauksen suot ovat kaavassa suojelualueena (S) ja suot sijoittuvat matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueelle (mv). Aluekokonaisuuden kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueella vallitsevana on erämainen retkeily ja luontomatkailu, joiden reunaehtona on alueen suojelullisesti arvokas eläimistö (ml. metsäpeura). Vetovoima-alueen erikoisuutena ovat ekologinen vyöhyke ja hiljainen alue. Ohjeellinen ulkoilureitti pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan Natura-kohteiden ulkopuolelle siten, ettei siitä aiheudu suojelualueille haittaa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 9. Seläntauksen soihin kuuluva Pihtiputaan Niskakankaanneva

Suurisuo-Sepänsuo-Paanasenneva-Teerineva

Alueen koodi: FI0900058 **Pinta-ala (ha):** 884 **Kunta:** Pihtipudas **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Luontotyypeiltään monipuolinen ja laaja alue, jonka ydinosan Suurisuo-Sepänsuo kuuluu Pohjanmaan aapasoihin. Alue on laaja, lukuisten saarekkeiden rikkoma suoalue, jonka sisään jää lähes kaksi kilometriä pitkä, kapea ja molemmin puolin suon ympäröimä harju. Rajausta on täydennetty Suurisuo- ja Paanasenne-

van väliin jäävillä luonnontilaisilla rämeillä ja puustoltaan vanhalla melko luonnontilaisilla metsillä. Aapasoihin kuuluvalla Paanasennevalla samoin kuin Suurisuo-Sepänsuolla on useita alueellisesti uhanalaisia keskiravinteisia putkilokasvilajeja. Suurisuo-Sepänsuon alueesta erillinen Teerineva on kasvustoaltaan ja kasvillisuudeltaan sekä reheviltä suotyypeiltään mm. letoiltaan Keski-Suomen suoluonnossa poikkeuksellisen edustava. Pieni erillinen Teerinevan ja Suurisuo-Sepänsuon välissä sijaitseva Taavetinlähde koostuu kahdesta rämeen ja kangasmaan yhtymäkohdassa sijaitsevasta lähdesilmäkkeessä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Suurisuo-Sepänsuo ja Paanasenneva: soidensuojelun perusohjelma. Teerineva: soidensuojelun perusohjelman täydennysesitys. Suurisuo metsät: vanhojen metsien suojeluohjelma. Taavetinlähde ja Teerineva: Keski-Suomen pienvesiselvitys.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaikki osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Osa Teerinevan alueesta kuuluu arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge). Alueen itäpuolitse kulkee ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitistö.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja arvokas kallioaluemerkintä tukee suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Ohjeellinen moottorikelkkareitti pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan Natura-alueiden ulkopuolelle siten, ettei siitä aiheudu suojelualueille haittaa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kalajärvi-Kytänneva

Alueen koodi: FI0900059 **Pinta-ala (ha):** 209 **Kunta:** Äänekoski **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kohde koostuu melko lähekkäin sijaitsevasta lintuvesikohteesta ja tulvanalaisesta Kytännevan järvenrantasuosta. Kalajärvi tunnetaan linnustollisesti arvokkaana laskettuna järvenä, jonka avovesialue on lintuvesikohteeksi varsin laaja. Sumiaistenjärven Kytänlahden ja Kolunlahden ympäristöön muodostunut Kytänneva on tulvanalainen suoalue, joka on pääasiassa tulvanevaa. Maisemallisestikin arvokkaalla suoalueella yhdistyvät laajahko tulvaneva ja joenvarren suoluonto.

Toteutus: LsL 185 ha, VL 24 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Kalajärvi: lintuvesien suojeluohjelma, FINIBA.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaksiosainen alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kylämän lammet

Alueen koodi: FI0900060 **Pinta-ala (ha):** 68 **Kunta:** Kuhmoinen **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kohde on seitsemän suhteellisen lähekkäisen lammen muodostama kokonaisuus. Lammet ovat suo- ja metsärantaisia, pääosin luonnontilaisia ja humuspitoisia lampia. Lampialue on arvokas kaakkurin pesimä-lampikeskittymä. Kohteen arvoa lisäävät lampien luonnontilaisuus ja arvokas pienvesiluonto.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Salmilampi: Keski-Suomen pienvesiselvitys. FINIBA.

Maakuntakaavamerkinnät: Lammet ovat kaavassa suojelualueena (S). Osa lammista sijoittuu matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealueelle (mv).

Arvioidut vaikutukset: Luonnonsuojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealueella korostuvat venematkailu, luonnon monimuotoisuus, maakuntakala ja luontomatkailu. Päijännettä tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävä kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Varisvuori-Louhukangas-Saukonlähde

Alueen koodi: FI0900061 **Pinta-ala (ha):** 171 **Kunnat:** Pihtipudas, Keitele **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Neljästä eri osa-alueesta koostuva kohde, joka sijaitsee Saukonlähdettä lukuun ottamatta Keski-Suomen maakunnassa. Läntisin osa-alueista, Louhukangas, on nimensä mukaisesti hyvin karu, kallioinen ja kivilohkareinen, pääosin kuivaa kangasta oleva vanhojen metsien suojelukohde. Varisvuoren alue on luodekaakkosuuntainen harjumuodostelma, jolla on huomattavia luonto- ja maisema-arvoja sekä geologista merkitystä. Osin iäkkäiden karujen kankaiden lisäksi alueella on pieniä suokuvioita. Kattilanvirran rinteessä pienialainen lehto ja harjanteiden väliin jäävä edustava, Kattilanvirran suppa, jossa on kesäksi kuivahtava louhikkoinen suppalampi. Suppa-alueen pienipiirteisessä ja monimuotoisessa ympäristössä on lisäksi lehtoa, lähde, luhtaista ruoho- ja heinäkorpea sekä tupasvillarämettä.

Toteutus: LsL 31 ha, MaL ja ML 46 ha. Varisvuori ja Louhukangas ovat toteutuneet kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Louhukangas: vanhojen metsien suojelun täydennysesitys. Kattilavirta ja lammet Varisvuorella arvokkaita pienvesikohteita.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaikki kolme osa-alueita ovat kaavassa suojelualueena (S). Varisvuorensa-alueen itäpuolella on seututie (st).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva seututie ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Myllykankaan metsä

Alueen koodi: FI0900062 **Pinta-ala (ha):** 34 **Kunta:** Äänekoski **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Myllykankaan metsä on lähes kauttaaltaan 80–100 -vuotias mustikkatyypin kuusimetsää, jonka läpi virtaa saniaiskorven ympäröimä puro. Valtapuulajina kasvaa kuusta, ja lehtipuustoa on eniten alueen eteläosassa. Koivun lisäksi alueella on myös haapoja ja raitoja. Saniaiskorvessa lahoppuuta on runsaasti, muualla lahoppuun määrä on vähäisempi. Alueen halkaisee metsätie. Alueella esiintyy vanhan metsän indikaattorilajia raidankeuhkojäkäliä ja alueen eteläosassa on liito-oravan elinympäristö. Alue on edustava vanhan metsän kohde, joskin metsätie vähentää alueen arvoa. Erityisen arvokas on puron varteen sijoittuva rehevä runsaasti kotkansiipeä kasvava saniaiskorpi.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Suurusneva

Alueen koodi: FI0900063 **Pinta-ala (ha):** 25 **Kunta:** Pihtipudas **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Elämäjärven itärannalla oleva Suurusneva on suoyhdistymältään hyvin kehittynyt rimpinen järvenrantasuo. Suon itäosa on ojitettu, mutta rehevien rimpinevojen lajisto on vielä säilynyt. Suurin osa avosuosta on keskiravinteista rimpinevaa ja rimpilettonevaa. Lajistossa on seitsemän Keski-Suomessa uhanalaista putkilokasvia.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Soidensuojelun perusohjelman täydennysesitys.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Isosuo

Alueen koodi: FI0900064 **Pinta-ala (ha):** 62 **Kunta:** Konnevesi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Isosuo on Keiteleen lahden rannalla sijaitseva edustava suoalue (kuva 10). Keskeiseltä osin suo on avonaista tulvaista nevaa, jossa on myös muutamia rimpisempiä alueita. Avosuon keskiosassa oleva ruoppa-rimpinen alue on lajistollisesti merkittävä, sillä siellä kasvaa mm. pikkukihokki, ruskopiirtoheinä ja suovalkku. Isosuo on valtakunnallisestikin edustava kokonaisuus, jossa esiintyy monia eri suotyypppejä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueelle (mv). Alueen etelärajalla on voimalinja (z) ja ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitistö.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealueen painopiste on virkistyksessä sekä vesi- ja luontomatkailussa. Olemassa oleva voimalinja ei muuta alueella vallitsevaa tilannetta. Ohjeellinen moottorikelkkailureitistö pystytään linjaamaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa siten, ettei siitä aiheudu haitallisia vaikutuksia Natura-alueen suokasvillisuudelle. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 10. Konneveden Isosuo

Multarinmeri-Harjuntakanen-Riitasuo

Alueen koodi: FI0900065 **Pinta-ala (ha):** 1151 **Kunta:** Pihtipudas **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Multarinmeren-Harjuntakanen alue on laaja ja erämainen edustava suo-, vesistö- ja metsäluontokokonaisuus. Suot ovat ojittamattomia, metsät yleensä luontaisesti uudistuneita ja vähänkäsiteltyjä sekä pienvedet koskemattomia. Harjuntakanen-Riitasuon aluetta luonnehtivat karut, kiviset, osin jäkäläiset luonnontilaiset mäntykankaat ja niiden väliset kivilouhikot, suot ja lammet. Eteläpuoleista Multarinmeren aluetta luonnehtivat keskiravinteisten ja pienipiirteisten aapasoiden, mäntyvaltaisten soiden, kangassaarekkeiden, lampien ja louhikoiden muodostama mosaiikkimaisuus. Multarinmeren linnusto on monipuolista ja kasvilajistossa on lukuisia Keski-Suomessa uhanalaisia putkilokasvilajeja, joista osa on alueella jopa yleisiä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Harjuntakanen: vanhojen metsien suojeluohjelma. Multarinmeri ja Riitasuo: soiden suojelun perusohjelman täydennysesitys. Multarinmeri: Keski-Suomen pienvesiselvitys. Arvokas pienvesikonaisuus, useita luonnontilaisia pienvesisiä.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueelle (mv). Osa alueesta kuuluu arvokkaihin geologisiin muodostumiin (ge) ja alueen kautta on merkitty kulkeväksi ohjeellinen ulkoilureitti.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Arvokkaat kallioalueet tukevat luontoarvojen säilymistä. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueella vallitsevana on erämainen retkeily ja luontomatkailu, joiden reunaehtona on alueen suojellisesti arvokas eläimistö (ml. metsäpeura, karhu). Vetovoima-alueen erikoisuutena ovat ekologinen vyöhyke ja hiljainen alue. Ohjeellinen ulkoilureitti pystytään linjaamaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa siten, ettei siitä aiheudu haittaa kasvillisuudelle tai muille erämaiselta luonnoltaan herkille kohteille. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulaille toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueiden valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Haarapuronniitty-Vuorijärvi

Alueen koodi: FI0900066 **Pinta-ala (ha):** 42 **Kunta:** Viitasaari **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Vanhojen metsien suojeluohjelman kohde Haarapuronniitty on pääosin tuoreen kankaan varttunutta, järeeää sekametsää. Vanhoja haapoja, pökelöitä ja maapuita esiintyy paikallisesti runsaasti. Kohteeseen kuuluu myös Vuorijärven itärannalla sijaitseva kallioinen ja metsäinen Itävuoren alue, jonka puusto on varsin luonnontilaista; kallioilla on lahoavia maapuita ja keloja. Kangaslammen laskupuron varressa pienialainen mutta edustava kostea saniaisia kasvava lehto ja rannempana puustoinen luhta.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Haarapuronniitty: vanhojen metsien suojeluohjelma. Vuorijärvi: arvokkaat kallioalueet.

Maakuntakaavamerkinnät: Molemmat osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Luonnonsuojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulaille toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Palokankaan lammet

Alueen koodi: FI0900067 **Pinta-ala (ha):** 81 **Kunta:** Viitasaari **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kohde on Keiteleellä itäpuolisella arvokkaalla laajalla kallioalueella sijaitseva 10 lammen keskittymä. Lammet ovat pienialaisia, keskimäärin muutamien hehtaarien kokoisia suo- ja metsärantaisia, humuspitoisia lampia. Lampiryhmän arvo perustuu luonnontilaiseen pienvesiluontoon ja linnustolliseen arvoon. Lammilla on suuri merkitys uhanalaisen kaakkurin pesimälampikeskittymänä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Osaksi toteutettu.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Pieni-Kitkanen: Keski-Suomen pienvesiselvitys. Arvokkaat kallioalueet. FINIBA.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaikki osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Osa lammista kuuluu arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge) ja itäisten lampien lähellä on ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitistö.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja kallioaluemerkintä tukee suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Ohjeellinen moottorikelkkailureitistö pystytään linjaamaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa siten, ettei siitä aiheudu haitallisia vaikutuksia Natura-alueen linnustoarvoille, ennen kaikkea kaakkurin pesinnälle. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulaille toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Rahkasuo

Alueen koodi: FI0900068 **Pinta-ala (ha):** 101 **Kunta:** Pihtipudas **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Rahkasuo on rakenteeltaan keidassuo. Se on maisemallisesti edustava, varsinkin Kivilammen länsipuolella, jossa useat jäkäläkangassaarekkeet vuorottelevat pienten räme- ja nevujuottien kanssa. Kasvillisuudeltaan suo on etupäässä rahkarämettä ja kuljunevaa. Rahkasuo on Sisä-Suomen keidassuoalueen pohjoisimpia keidassoita ja siitäkin syystä tyypiesimerkinä suojelun arvoinen.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Kallioalueinventoinnit. Keski-Suomen soidensuojelusuunnitelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Pyhä-Häkin alue

Alueen koodi: FI0900069 **Pinta-ala (ha):** 2125 **Kunnat:** Saarijärvi, Kannonkoski **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Pyhä-Häkin alueen ytimenä on Pyhä-Häkin kansallispuisto, jolle ovat tyyppillisiä karun Suomenselän vedenjakajamaat. Pyhä-Häkin kansallispuiston metsät ovat Etelä-Suomen edustavimpia vanhoja metsiä. Pyhä-Häkin kansallispuiston eteläpuolella harjualue, johon kuuluu useita rinnakkaisia, paikoin toisissaan kiinnolevia harjuselänteitä, näiden välisiä harjukuoppia ja pitkiä harjuhautoja sekä pitkä dyynimuodostuma. Kansallispuiston länsipuolella sijaitseva harjukso jatkuu puiston luoteispuolella. Seutu on asumaton, mutta metsätaloudellisessa käytössä olevaa aluetta, jonka luonnonsuojelullinen arvo perustuu pienten järvien kirjavoimaan harjuuntuon. Pyhä-Häkin kansallispuiston lounaispuolella sijaitsee erillinen Kylmämäen vanhojen metsien kohde. Alueella kasvaa pääosin mäntyvaltaisia kuivahkoja, kuivia ja osin tuoreitakin kangasmetsiä, jotka ovat iältään varttuneita ja ikääntyviä. Aluekokonaisuuden lajistollinen arvo on huomattava.

Toteutus: LsL 1316 ha; MRL, MaL, ML ja VL 529 ha; MaL ja ML 168 ha. Luonnonsuojelulaki: Pyhä-Häkin kansallispuisto (toteutunut), Kylmämäen metsät (toteutunut), osa kansallispuiston luoteispuolisesta harjualueesta (toteutunut). Maa-aineslaki, metsälaki, rakennuslaki, vesilaki: kansallispuiston eteläpuolinen harjualue, valtaosa kansallispuiston luoteispuolisesta harjualueesta. Natura-alue käsittää Pyhä-Häkin kansallispuiston, seutukaavan harjujensuojeluvarauksen laajennuksineen Pyhä-Häkin eteläpuolisella harjualueella, kansallispuiston luoteispuolisen Metsähallituksen metsätalouksikäytössä olevan harjualueen sekä Kylmämäen vanhojen metsien suojeluohjelma-alueen.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Kylmämäki: vanhojen metsien suojeluohjelma. Pyhä-Häkki: FINIBA.

Maakuntakaavamerkinnot: Aluekokonaisuus on kaavassa suojelualueena (S) ja kansallispuisto on ilmaistu omalla merkinnällä (KP). Koko alue sijoittuu matkailun ja virkistysalueelle (mv). Alueen kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti ja alueen läheisyyteen on merkitty ohjeellinen kelkkailun runkoreitistö.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualue- ja kansallispuistomerkinnot ilmaisevat toteutuneen suojelun ja edistävät luontoarvojen säilymistä. Kansallispuistomerkinnot sekä matkailun ja virkistysalueen tukevat kansallispuiston kehittämistä ja käyttöä. Ohjeellinen ulkoilureitti tukee kansallispuiston käyttöä ja sillä pystytään yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta ohjaamaan liikkumista koko Natura-alueella, mikä vähentää mahdollisia ulkoilusta luontoarvoille aiheutuvia haittoja. Kelkkailureittiä ei viedä luonnonsuojelualueille ja se pystytään yksityiskohtaisemalla suunnittelulla sijoittamaan siten, ettei siitä aiheudu haittaa Natura-arvoille. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kolima-Keitele -koskireitti

Alueen koodi: FI0900070 **Pinta-ala (ha):** 471 **Kunta:** Viitasaari **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kohteeseen kuuluu valtakunnallisesti merkittävä Kärnän ja Kymönjärven välinen, noin 8,5 km pitkä koskireitti, jonka pudotuskorkeus on lähes 12 metriä. Reitti koostuu useista koskista ja niva-alueista sekä näitä yhdistävistä suvanto- ja järvioltaista. Rannat ovat monin paikoin karuja kalliorantoja. Kymönjärven Etelälahden rannalla Itävuoren länsirinteellä on erittäin jyrkkä, porrasmaisesti kohoava kallioseinä (kuva 11), Karoliinan portaat - Lösöyinen, jonka kasvilajistollinen arvo on merkittävä. Koskireitin suurin merkitys linnustolle on toimia ruokailu- ja levähdyspaikkana muuttomatkoilla. Koskireitti on merkittävä koskikarvojen talvehtimisalue. Kohteeseen kuuluu reitin lisäksi Koliman saaria ja rantaa mm. Kokkolanniemen harjuodostumaa ja siihen rajautuva Lahdensuo.

Toteutus: LsL 140 ha; MRL ja ML 70 ha; VL 262 ha. Kolima-Keitele-koskireitin toteutus vaihtelee kohteen eri osissa, luonnonsuojelulakialueet pienialaisia ja hajallaan eri puolilla koskireittiä. Osa-alueita toteutuu myös rakennuslailla sekä maa-aines- ja metsälaeilla.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Karoliinanportaat ja Kärnänvuori: arvokkaat kallioalueet. FINIBA (eteläosa). Koskien suojelulaki.

Maakuntakaavamerkinnot: Natura-alue on kaavassa suojelualueena (S). Koko koskireitti sisältyy kaavan maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen (m) ja suurin osa alueesta sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Lisäksi alueelle sijoittuu kolme arvokasta geologista muodostumaa (ge) ja Rakajanniemen virkistysaluekohde (V). Alueen kautta kulkevat valtatie (vt), voimalinjan pitkän aikavälin yhteystarve (z) ja seututie (st).

Aluetta sivuaa päävesijohdon pitkän aikavälin yhteystarve (v).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää Kolima-Keitele -koskireitin suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Maisema-alue ja arvokkaat kallioalueet tukevat luontoarvojen huomioon ottamista ja säilymistä. Pääosin muilla lailla kuin luonnonsuojelulailla toteutettavalla koskireitillä olevan kulttuuriympäristön vetovoima-alueen tarkemmassa suunnittelussa voidaan tarvittavassa määrin ottaa huomioon suojellisesti herkimät kohteet. Koskireitin yli kulkeva olemassa oleva valtatie ei muuta jokireitin luonnontilaisuutta tai direktiivilajiston (mm. saukko, kivisimppu, pikkunahkiainen, kaakkuri ja selkälökki) elinolosuhteita nykyisestä. Valtatien kohdalla Naturan toteuttamiskeinona on vesilaki. Ohjeelliset voimalinja ja päävesijohto pystytään yksityiskohtaisemalla suunnittelulla sijoittamaan luonnonsuojelulailla toteutettavien osien ulkopuolelle siten, ettei niistä aiheudu haittaa Naturan elinympäristö- tai lajiarvoille. Maankäyttö- ja rakennuslailla ja metsälailla toteutettavalle alueelle sijoittuva virkistyskohde on olemassa oleva rantautumispaikka, joka ei uhkaa Natura-arvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueiden valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 11. Viitasaaren Karoliinan portaiden jyrkkää kallioseinämää

Kolima

Alueen koodi: FI0900072 **Pinta-ala (ha):** 4769 **Kunnat:** Pihtipudas, Viitasaari **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kolima on Kymijoen vesistön latvaosien suuri järvi. Rannat ovat suhteellisen monipuolisia, siellä vallitsevien kivikko- ja louhikkorantojen ohella alueella on myös harjuksoon liittyviä hiekkarantoja. Koliman saarisot muodostavat pieniä ryhmiä laajalla selkävvedellä. Alue onkin merkittävä selkävesilinnuston suojelukohde. Lylysaaren harjumaastossa on hienoja linnustollisesti arvokkaita suppalampia. Rajaukseen kuuluu myös Pihtiputaan keskustan tuntumassa sijaitseva Putikonlahti, jolla on arvoa vesikasvillisuuden ja vesilinnuston suojelussa.

Toteutus: LsL 384 ha, VL 4385 ha (vesialue). Luonnonsuojelualueita on Lylysaareissa n.16ha, Varpasessa n. 16 ha, Houninniemessä n. 70 ha ja Mustalahdenrannassa n. 60 ha. Toteutustavat on päätetty alueittain. Alueita on hankittu valtiolle.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Rantojensuojeluohjelma. FINIBA. Koliman hoito- ja käyttösuunnitelma valmistui vuonna 2005.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Lisäksi alueelle sijoittuu virkistyskohteita (V) ja veneväyliä. Pieni osa alueesta sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Rantautumispaikat ym. retkeily- ja virkistyskohteet voidaan suunnitella Koliman Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaan siten, ettei retkeily aiheuta haittaa alueen selkävesilinnustolle tai muille luontoarvoille. Olemassa olevat veneväylät eivät muuta nykytilannetta. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Valkeisenjärvi-Särkilampi-Utusuo

Alueen koodi: FI0900073 **Pinta-ala (ha):** 123 **Kunta:** Multia **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Valkeisenjärvi, Särkilampi ja Utusuo muodostavat yhdessä hyvän lintuvesi- ja suokokonaisuuden. Valkeisenjärvi on aivan tien tuntumassa sijaitseva avoin, vetinen neva, joka on muodostunut matalan järven kuivattamisen seurauksena. Avovesipintaa on enää allikoina ja pääosin alue on avoluhtaa. Särkilampi on niin ikään lasketun järven umpeenkasvun tuloksena muodostunut suo, jonka avosuo-osuus on puutonta tulvavai- kuteista nevaa. Luonnonsuojelualueeksi perustettu Utusuo on kasvillisuudeltaan lähinnä niukkaravinteista lyhytkorsinevaa, mutta osittain tavataan myös suursaraneva-alueita.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Lähes kokonaan toteutettu..

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Valkeisenjärvi ja Särkilampi: lintuvesien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaikki kolme osa-aluetta ovat kaavassa suojelualueena (S). Särkilammen läheltä kulkee ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitistö.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Ohjeellinen moottorikelkkailureitistö pystytään sijoittamaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa Särkilammen osa-alueen ulkopuolelle siten, ettei siitä aiheudu haittaa linnustolle. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Haapasuo-Syysniemi-Rutajärvi-Kivijärvi

Alueen koodi: FI0900074 **Pinta-ala (ha):** 5064 **Kunta:** Joutsa **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Rutajärven, Haapasuon ja Syysniemen alue on laaja, monipuolinen ja ekologisesti hyvin merkittävä luonnonsuojelukokonaisuus, joka käsittää suo-, järvi-, joki- ja metsäalueita. Suurin osa alueesta kuuluu Leivonmäen kansallispuistoon. Linnusto on merkittävää ja erämaista, kuten kuikka, kalasääksi ja joutsen. Haapasuo on eksentrisen keidassuo, joka on merkittävä linnuston ja suokasvillisuuden suojelualue.

Toteutus: LsL, ML, MaL, MRL, VL

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Rutajärvi, Rutajoki, mannerrantoja ja saaria: rantojensuojeluohjelma. Haapasuo: soidensuojelun perusohjelma. Rutajoki, Rutajärvi: erityissuojelua vaativat vesistöt. Joutsniemi-Harjunkangas: harjijensuojeluohjelma. Aholan metsä: vanhojen metsien suojeluohjelma. Kivijärvi, Röykänlahti, Harjunlahti: soidensuojelun perusohjelman täydennysesitys.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja kansallispuisto on ilmaistu omalla merkinnällä (KP). Alue kuuluu kokonaan matkailun ja virkistysten vetovoima-alueeseen (mv). Alueelle sijoittuu kaksi arvokasta geologista muodostumaa (ge) ja yksi pohjavesialue (pv). Alueen kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti ja osa alueesta sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Aluetta sivuavat ohjeellinen moottorikelkkailureitti ja merkittävästi parannettava valtatie (vt) ja siihen liittyvä valtatie 4:n kehittämissakseli. Alueeseen rajautuu turvetuotantoalue (EO/tu) ja alueen eteläosa jää suojavyöhykkeelle (sv).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Harjua- ja kalio- ja pohjavesimerkinnot tukevat suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Matkailun ja virkistysten vetovoima-alueeseen sekä kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen ja ulkoilureittiverkostoon liittyvät tavoitteet tukevat kansallispuiston kehittämistä ja käyttöä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tarkentuva ohjeellinen ulkoilureitti tukee kansallispuiston käyttöä ja ohjaa liikkumista koko Natura-alueella, mikä vähentää ulkoilusta merkittäville elinympäristöille ja lajistolle aiheutuvia haittoja. Olemassa oleva, 60–500 m päässä Natura-alueen rajasta sijaitseva valtatie ja siihen liittyvä kehittämissakseli eivät muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Tien merkittävät parantamistoimet pystytään yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla to-

teuttamaan siten, ettei niistä aiheudu merkittävää haittaa Rutajärven luontotyypeille. Ohjeellinen moottorikelkkareitti voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sijoittaa Natura-alueen ulkopuolelle (mm. olemassa olevien teiden yhteyteen) siten, ettei siitä aiheudu Natura-alueelle merkittävää meluhaittaa. Olemassa oleva turvetuotantoalue ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä, eikä Joutsan olemassa olevalla varalaskupaikan suojavyöhykkeellä ole vaikutusta Natura-arvoihin. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat ja kaikki turvetuotantoalueet. Myös pohjavesialueisiin tehtiin uuden luokituksen mukaiset muutokset ja alueelle sijoittunut pohjavesialue poistettiin kaavasta. Geologisten muodostumien ja pohjavesialueen poistamisen jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti. Turvetuotannon suhteen tehty muutos ei suoraan vaikuta nykytilanteeseen, mutta kaava ei enää tue turvetuotantoa ko. alueella, mikä voi tulevaisuudessa vähentää mahdollisten haitallisten vaikutuksien syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Suonteen pohjoisosa

Alueen koodi: FI0900075 **Pinta-ala (ha):** 5453 **Kunta:** Joutsa **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kohde on suhteellisen matala, kirkasvetinen järvi, jota ympäröivät loivapiirteiset rehevät metsäalueet. Vesialueen kuikkakanta on Suomen tiheimpiä, ja matalat selät ovat erittäin tärkeitä linnuston levähdysalueita. Lisäksi alueeseen kuuluu muutamia arvokkaita lokkiluotoja. Rajauksen metsät ovat vanhoja luonnontilaisia lehtipuuvaltaisia metsiä, jotka ovat tärkeitä mm. linnuston suojelussa.

Toteutus: LsL (valtaosa maa-alueista), MRL, ML, VL. LsL 234 ha, VL 5220 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Uhanalaisen lajin suojeluohjelma, FINIBA. Suontee erityissuojelua vaativa vesistö.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja lähes koko alue sijoittuu suojavyöhykkeelle (sv). Alueen kautta kulkee veneväylä ja ohjeellinen moottorikelkkareitti. Lisäksi Natura-alueen rannalla on yksi matkailupalvelujen kohde (RM) ja olemassa oleva seututie (st).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Joutsan olemassa olevalla varalaskupaikan suojavyöhykkeellä ei ole vaikutusta alueen arvokkaalle linnustolle, liito-oravalle ja muille Natura-arvoille. Virkistys- ja matkailupalvelualueiden mahdollinen välillinen haittavaikutus Natura-alueelle (lisääntyvä retkeily) pystytään ottamaan huomioon ja minimoimaan tarkemmalla suunnittelulla (mm. hoito- ja käyttösuunnitelmalla). Olemassa oleva seututie ja veneväylä eivät muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Natura-alueen rannalle tai valuma-alueelle ei sijoitu kaavassa toimintoja, jotka heikentäisivät niukkaravinteisen järven luonnontilaisuutta. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Suonteen eteläosa

Alueen koodi: FI0900076 **Pinta-ala (ha):** 2625 **Kunta:** Joutsa, Hirvensalmi **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Suontee on poikkeuksellisen karu ja kirkasvetinen latvavesialueen vedenjakajaseudun järvi. Suonteen eteläosa eli Ylä-Suontee on luonnontilaisempi kuin Suonteen pohjoisosa eli Ala-Suontee. Rannat ovat huomattavassa määrin kallio-, lohkare- ja kivikkorantoja. Alavimmilla rannoilla on myös hiekkarantoja. Saarten alavissa osissa on luonnontilassa kehittyneitä lehtimetsiä, joissa on myös lehtomaisia piirteitä. Paikoin lehtimetsät ovat vanhoja ja niillä on myös linnuston kannalta merkitystä.

Toteutus: LsL, MRL, ML, vesialueet (2183 ha) VL.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Rantojensuojeluohjelma. Suontee erityissuojelua vaativa vesistö. FINIBA.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Lisäksi alueella on kaavassa veneväylä.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva veneväylä ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Natura-alueen rannalle tai valuma-alueelle ei sijoitu kaavassa toimintoja, jotka heikentäisivät niukkaravinteisen järven luonnontilaisuutta. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Onkisalo-Herjaanselkä

Alueen koodi: FI0900077 **Pinta-ala (ha):** 2063 **Kunnat:** Luhanka, Hartola **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kohde on suuren karun järven saariston ja rehevien lehtomaisten metsien muodostama kokonaisuus. Alueella on Keski-Suomen laajimpia lehtoja (Molikon lehto). Kohteeseen kuuluu myös useita uhanalaisen lajiston kannalta tärkeitä vanhoja lehtimetsiä. Kohteen ydin, Onkisalon itäosa on maakunnan monimuotoisempia alueita. Alueella on paljon rakentamatonta rantaa, joten alueella on merkitystä myös rantojen- ja selkävesilinnuston suojelussa. Kohde on maakunnan monimuotoisempia ja rehevempiä alueita, ja sillä on ainutlaatuisen tärkeä tehtävä lehtolajiston, uhanalaisen linnuston ja muun vanhoista lehtimetsistä riippuvaisen lajiston sekä mesotrofisen kalliokasvillisuuden suojelussa.

Toteutus: LsL 465 ha, MRL ja ML 75 ha, VL 1499 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Päijänteen keskiosa; Onkisalo, Herjaanselkä: rantojensuojeluohjelma. Molikon lehto, Molikonlammen laskupuron lehto: lehtojensuojeluohjelma. Onkisalon tikkametsät, Lempään tikkametsät: valkoselkätikan suojelusuunnitelman I-alueet. Onkisalo: arvokkaat kalliioalueet.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alue sijoittuu lähes kokonaan matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueelle (mv) ja alueen kautta kulkee kulttuuriympäristön vetovoima-alue. Yksi Lempään metsien osa-alue sijoittuu pohjavesialueen (pv) rajalle ja saman osa-alueen luoteispuolella on maa-ainesten ottovyöhyke (eo). Lisäksi alueelle sijoittuu kolme arvokasta geologista muodostumaa (ge). Alueen laidalla on laivaväylä sekä asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alue.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävän kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet sekä niiden lajisto (ml. liito-orava) ja kesto-kyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnot eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Pohjavesialuemerkintä ja arvokkaat kalliioalueet tukevat luontoarvojen säilymistä. Sora- ja hiekkahuollon kannalta merkittävä maa-ainesten ottovyöhyke, joka jää lähimmillään noin 100 m päähän Natura-alueesta paikallistien toiselle puolelle, ei heikennä osa-alueen luonnonmetsä- ja eläimistöarvoja. Olemassa oleva laivaväylä ei muuta nykytilannetta, eikä merkittävästi heikennä alueen selkävesilinnustollisia- tai kallioiden pioneerikasvillisuusarvoja. Asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueen tavoitteena on suunnata haja-asutusta ja tavanomaista tiiviimpää loma-asutusta ko. alueelle. Vetovoima-alueen yksityiskohtainen suunnittelu perustuu yleis- ja asemakaavoitukseen, eikä ohjeellinen aluerajaus koske Natura-alueita. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat ja maa-ainesten ottovyöhykkeet. Myös pohjavesialueisiin tehtiin uuden luokituksen mukaiset muutokset ja alueelle sijoittunut pohjavesialue poistettiin kaavasta. Geologisten muodostumien ja pohjavesialueen poistamisen jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti. Maa-ainesten ottovyöhykkeen poistaminen vähentää entisestään mahdollisten haitallisten vaikutusten syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Edessalo-Haukkasalo

Alueen koodi: FI0900078 **Pinta-ala (ha):** 2654 **Kunnat:** Jämsä, Kuhmoinen **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Alueeseen kuuluu Päijänteen keskiosan saaristoa ja mannerrantaa. Alue on pinnanmuodostukseltaan varsin vaihtelevaa ja se aiheuttaa vaihtelua pienilmastoon ja sitä kautta alueen kasvillisuuteen. Alueella onkin erilaisia elinympäristöjä varsin paljon ja niiden vaihtelu on pienipiirteistä. Päijänteen ranta-alueilla on jonkin verran kalliota, pääosin rannat ovat vähän kivikkoisia ja karuja. Kalliojyrkänteitä on etenkin mantereiden puolella. Edessalon saaren puolella on jyrkkiä kallio- ja kivirakkaseinämiä ja aluetta luonnehtivat muutenkin isot korkeuserot. Alueella on huomattavia vanhan metsän arvoja. Linnustollisesti alue on myös tärkeä, monia vanhan metsän lajeja pesii alueella ja lisäksi kohde on myös tärkeä selkävesilinnuston pesimäalue.

Toteutus: LsL 827 ha, MRL ja ML 30 ha, VL 1802 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Edessalon alue: Vanhojen metsien suojeluohjelma / vanhojen metsien suojeluohjelman täydennys. Päijänteen keskiosan alueen saaret: rantojensuojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu kokonaan matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueelle (mv). Alueelle sijoittuu useampi arvokas geologinen muodostuma (ge) ja osa alueesta sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Lisäksi alueen kautta kulkee laivaväyliä ja aluetta sivuaa asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alue.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja arvokkaat kalliioalueet tukevat suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävän kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten

ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet sekä niiden eliöstö (mm. liito-orava) ja kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Olemassa oleva laivaväylä ei muuta nykytilannetta, eikä sijoitu selkävėsilinnuston kannalta arimmille alueille. Asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueen tavoitteena on suunnata haja-asutusta ja tavanomaista tiiviimpää loma-asutusta vetovoima-alueelle. Vetovoima-alueen yksityiskohtainen suunnittelu perustuu yleis- ja asemakaavoitukseen, eikä ohjeellinen aluerajaus koske Natura-alueita. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueiden valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Vanhanselkä-Ruppavuori

Alueen koodi: FI0900079 **Pinta-ala (ha):** 306 **Kunnat:** Jyväskylä, Luhanka, Jämsä **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Vanhanselkä-Ruppavuori on monipuolinen ja laajahko kokonaisuus, jonka ytimenä ovat neljä luonnonmetsäaluetta (Kuruvuori, Lätkännenä, Ruppavuori ja Haukkavuori) sekä luonnontilaisia kalliosaaria ja rantametsiä. Kohde on varsin rikkonainen mutta myös vaihteleva. Kuvia on kapeista viileistä notkoista massiivisiin kalliojyrkänteisiin ja luonnonmetsiä puhtaista lehtimetsistä kuusivaltaisiin metsiin. Kohteeseen rajattujen kuvioiden luonnontilaisuus on hyvä. Alueella on runsas selkävėsilinnusto.

Toteutus: LsL 236 ha, MRL ja ML 25 ha, VL 45 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Ruppavuori: vanhojen metsien suojeluohjelma. Haukkavuori: vanhojen metsien suojeluohjelman täydennys. Paatsalo: rantojensuojeluohjelma ja vanhojen metsien suojeluohjelman täydennys. Kuruvuori: valkoselkätikan suojelusuunnitelman I-alue. Harasaari: rantojensuojeluohjelma. Könkkölänvuoren puro: arvokas pienvesi. Muuraisvuori-Haukkavuori ja Könkkölänvuori-Ruppavuori: arvokkaat kallioalueet.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu kokonaan matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueelle (mv). Osa alueesta sisältyy kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen ja valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen (V) sekä arvokkaisiin geologisiin muodostumiin. Lisäksi pohjoisimpia osia sivuaa asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alue.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävän kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus. Arvokkaat kallioalueet ja maisema-alue tukevat Natura-alueen suojeluarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet sekä niiden eliöstö (ml. liito-orava) ja kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnät eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueen tavoitteena on suunnata haja-asutusta ja tavanomaista tiiviimpää loma-asutusta vetovoima-alueelle. Vetovoima-alueen yksityiskohtainen suunnittelu perustuu yleis- ja asemakaavoitukseen, eikä ohjeellinen aluerajaus koske Natura-alueita. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Koska maisema-alueella ei ole vielä virallista valtakunnallista statusta, alue muutettiin maakunnalliseksi, muutoksella ei ole käytännön merkitystä Natura-alueen kannalta. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat, minkä jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueiden valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Vahervuori

Alueen koodi: FI0900080 **Pinta-ala (ha):** 21 **Kunta:** Luhanka **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kohde koostuu kalliojyrkänteestä sekä lehtojensuojeluohjelmaan kuuluvasta laajahkosta jyrkänteenaluslehdosta. Lisäksi alueeseen kuuluu lehtolajiston suojelun kannalta arvokas Suojärven laskupuro. Kalliorinteen kasvustossa on paljon kallioniitty-lajeja. Lehto on tällä hetkellä pahoin kuusettunut. Edustavien lehtojen ja kalliojyrkänteiden sekä uhanalaisen kasvilajiston suojelun kannalta Vahervuori on tärkeä kohde.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Kokonaan toteutettu.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vahervuoren lehto: lehtojensuojeluohjelma. Vahervuori ja Suojärven laskupuro: arvokkaat kallioalueet.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaksiosainen alue on kaavassa suojelualueena (S) ja osa-alueet sijoittuvat arvokkaille geologisille muodostumille. Lisäksi osa-alueet sijoittuvat sekä matkailun ja virkistykseen (mv) että asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueille.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja arvokkaat kallioalueet -merkinnät tukevat luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävä kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus (ml. liito-orava, hajuheinä). Asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueen tavoitteena on suunnata haja-asutusta ja tavanomaista tiiviimpää loma-asutusta vetovoima-alueelle. Vetovoima-alueen rajaukset ovat ohjeellisia ja vetovoima-alueiden yksityiskohtainen suunnittelu perustuu yleis- ja asemakaavoitukseen. Luhangassa Vahervuori ja Suojärven laskupuro eivät ole vetovoima-alueen kohdealueita. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueiden valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Tervajärvi

Alueen koodi: FI0900081 **Pinta-ala (ha):** 24 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Tervajärvi on kuivatun järven pohjalle muodostunut keväisin tulviva alue. Tervajärvellä on laajalti tulvametsää ja kosteimmilla kohdilla esiintyy luhtametsää. Puusto on osin tiheää pajupensaikkaa, osin koivupajuvalltaista ja laidemmalla koivuvalltaista. Lahopuusto on varsin runsas. Tervajärvi on muuttoaikoina merkittävä lintujen mm. kahlaajien kerääntymisalue.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Osaksi toteutunut.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Lisäksi alue sijoittuu suojavyöhykkeelle (sv) ja valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (V) sekä jää meluvyöhykkeen (me) rajalle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja maisema-aluemerkintä tukee suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhyke koskee rakentamista, joka voi muodostaa lentoesteen, eikä vyöhykkeellä ole vaikutuksia Natura-alueille. Jyväskylän lentoaseman meluvyöhyke ei vaikuta nykyisiin melutasoihin, eikä muuta melutilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Koska maisema-alueella ei ole vielä virallista valtakunnallista statusta, alue muutettiin maakunnalliseksi, muutoksella ei ole käytännön merkitystä Natura-alueen kannalta. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Tuomistonjoki

Alueen koodi: FI900082 **Pinta-ala (ha):** 1 ha **Kunta:** Keuruu **Aluetyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Tuomistonjoki on 2-4 m leveä, Kalliolammesta Ylimmäisenjärveen virtaava puro. Uomassa on vuo-laasti virtaavia koskipaikkoja ja paikoin puro laajenee hitaammin virtaavaksi suvannoksi. Puron hyönteislajistoon kuuluu useita sudenkorentolajeja, joista huomionarvoisimpia ovat mm. kirjojokikorento, purokorento ja sulkakoipikorento. Lisäksi purolla esiintyy silmälläpidettävä vesiperhosiin kuuluva puvainokas.

Toteutus: LsL, ML, VL ja ympäristönsuojelulaki (YsL).

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen lähellä on ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitistö ja alue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueen laidalle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Ohjeellinen moottorikelkkailureitti pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan maastoon Natura-alueen ulkopuolelle siten, ettei siitä aiheudu haittaa Natura-alueen luotoarvoille. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Lilijärven alue

Alueen koodi: FI0900083 **Pinta-ala (ha):** 889 **Kunnat:** Toivakka, Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: lilijärven alue on laaja ja monipuolinen erämainen luontokokonaisuus. Alue koostuu pääosin kallioisista havupuumetsistä, puronotkoista ja pienvesistä. Pinnanmuodoltaan alue on hyvin jyrkkäpiirteistä ja vaihtelevaa. Alueella on useita pieniä järvi-altaita, lampia, puroja ja suopainanteita. Pienvesiluonnoltaan kohde onkin valtakunnallisesti merkittävä kokonaisuus. Metsien merkitys alueella on merkittävä. Alueella on mm. viisi vanhojen metsien suojeluohjelman ja täydennysohjelman kohdetta ja lisäksi ohjelmasta puuttuva Paappasen mäen vanhan metsän kohde. Lilijärven alue on myös kalliokasvillisuutensa takia merkittävä kohde. Aluekokonaisuus on lajistollisesti mm. metsälinnustoltaan, kasvistoltaan ja hyönteislajistoltaan monipuolinen.

Toteutus: LsL 252 ha, MaL ja ML 525 ha, VL 52 ha. Alueen ydinosassa toteutus pääasiassa maa-aines- ja metsälaeilla, muutoin lähinnä luonnonsuojelulla. Luonnonsuojelulaki: Rupansuo, Katajalammimäki, lilivuori, Viitasenvuori, Ruostesuo, Kankaanpään letto, Kylmämäen ja Kytömäen puronvarsilouhikot, Rappukallio, Koirajärven laskupuro, Majamäen alue.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Erytissuojelua vaativat vesistöt. Vanhojen metsien suojeluohjelma: Rupansuo, Katajalampi, lilivuori, Viitasenvuori. Soidensuojelun perusohjelma: Ruostesuo, Kankaanpään letto. Soidensuojelun perusohjelman täydennys selvitys: Hyppyriäisenlammen laskupuro, Rupansuo. Arvokkaat kallioalueet: lilivuoren kalliomaasto, Rappukallio. Keski-Suomen pienvesiselvitys: Hyppyriäiseen laskeva puro, Hyppyriäisenlampi, Kalliolammen laskupuro, Hörhänlampi, Koirajärven laskupuro, Kylmäkolun ja Kytömäen puronvarsilouhikot, Katajalampi, Rupansuo, Kataislammset.

Maakuntakaavamerkinnät: Alueen kaikki osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S) ja alueen ydinosan kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti. Suurin osa alueesta sijoittuu matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueelle (mv) ja alueelle sijoittuu arvokkaita geologisia muodostumia (ge). Kytömäen puronvarsilouhikon osa-alueen lähellä on uusi moottoritie (mo).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja arvokkaat kallioalue -merkinnät tukevat suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Ohjeellinen ulkoilureitti pystytään sijoittamaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa metsä- ja maa-aineslailla sekä maankäyttö- ja rakennuslailla toteutettavalle alueelle siten, ettei siitä aiheudu suojelullisesti arimmille kohteille haittaa. Päijänteen matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävän kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus (ml. liito-orava, kirjoverkkoperhonen, hajuheinä). Moottoritietä varten on tehty oma yva-selvitys, jossa Natura-arvot on otettu huomioon.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueiden valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Lullinvuori-Kustaanvuori-Härköpohja

Alueen koodi: FI0900084 **Pinta-ala (ha):** 96 **Kunnat:** Muurame, Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kohde koostuu kolmesta Pohjois-Päijänteen rannalla sijaitsevasta alueesta: Lullinvuori, Kustaanvuori ja Härköpohjan jalavalehto. Lullinvuoren osa-alueeseen kuuluu hieno Päijänteeseen avautuva noin kaksi kilometriä pitkä jyrkänteinen kalliorinne vanhoine metsineen ja kallionaluslehtoineen. Kallioiden kasvustossa on useita Keski-Suomessa uhanalaisia lajeja. Kustaanvuori on niin ikään Päijänteen rannalla sijaitseva vanhan metsän alue. Puusto on varttunutta ja järeää havupuuvältaista sekametsää. Härköpohjan lehto edustaa runsaslajista puronvarsilehtoa, jossa kasvaa runsaasti vuorijalavaa ja metsälehmusta.

Toteutus: LsL 95 ha, MRL ja ML 34 ha. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Lullinvuori ja Kustaanvuori: vanhojen metsien suojeluohjelma. Lullinvuori: arvokkaat kallioalueet.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaikki osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Kustaanvuori ja Härköpohja kuuluvat kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen. Lullinvuori sisältyy arvokkaaseen geologiseen muodostumaan sekä matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueeseen (mv).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja arvokkaat kallioalue tukee luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Päijänteen matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävän kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet sekä niiden lajisto (ml. liito-orava, hajuheinä) ja kes-

tokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnot eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Syrjäharju

Alueen koodi: FI0900085 **Pinta-ala (ha):** 65 **Kunnat:** Petäjävesi, Keuruu **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Syrjäharju on luode-kaakkosuuntaiseen harjujaksoon kuuluva harjuselänne, jossa on useita peräkkäisiä harjanteita. Natura 2000 -rajaukseen kuuluu Syrjäharjasta kaksi erillistä aluetta. Syrjäharjun eteläosassa on vanhojen metsien suojeluohjelman kohde, joka on pääosin tuoreen kankaan harjumetsiä. Metsät ovat vartuneita ja mäntyvaltaisia. Syrjäharjun pohjoisosassa on seutukaavan harjujen suojeluvarauksessa oleva Valkealammen harjualue. Alueella on pienehkö harjudelta, kapeahko noin 20 metriä korkea harjuselänne sekä pienipiirteisiä harjukuoppamaastossa olevia harjukumpuja.

Toteutus: LsL 24 ha, MaL ja ML 41 ha. Luonnonsuojelulaki: Syrjäharjun vanhojen metsien suojeluohjelman alue (toteutettu kokonaan). Maa-aineslaki ja metsälaki: Valkealammen harjualue.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Syrjäharjun eteläinen osa: vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Molemmat osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S) ja sisältyvät pohjavesialueeseen (pv). Pohjoista osa-aluetta sivuaa valtatie (vt) kehittämisakselineen ja alueen läpi kulkee voimalinja.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää vanhan metsän luontoarvojen säilymistä. Pohjavesialuemerkintä tukee luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva valtatie ja voimalinja eivät muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Lähimmillään n. 150 m päähän Natura-alueesta sijaituvan valtaien mahdolliset kehittämistoimet voidaan toteuttaa vaarantamatta harjualueen luontoarvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Valtatiehen liittynyt kehittämisakseli poistettiin kaavasta, mikä vähentää entisestään Natura-alueeseen kohdistuvien haitallisten vaikutusten riskiä. Pohjavesialueisiin tehtiin uuden luokituksen mukaiset muutokset ja alueelle sijoittunut pohjavesialue poistettiin kaavasta. Pohjavesialueen poistamisen jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kivijärvenvuori-Mäyrämäen lehto

Alueen koodi: FI0900086 **Pinta-ala (ha):** 32 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kivijärvenvuori on vanhan metsän kohde, jolla on merkitystä myös lehtokasvillisuutensa ja -kasvistonsa puolesta. Alue on pääosin jyrkkää rinnettä lehtomaisen, tuoreen ja kuivan kankaan metsää Kivijärven rannalla. Alueella on pieni, kesäksi kuivahtava rinnepuuro, jonka ympäristössä on lajistoltaan arvokasta lehtoa. Mäyrämäen lehto on kostea puronvarsi- ja rinnelehto, jonka aluskasvillisuudessa ovat vallalla suuret saniaiset.

Toteutus: LsL. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Kivijärven vuori: vanhojen metsien suojeluohjelma, arvokkaat kallioalueet. Mäyrämäen lehto: lehtojensuojeluohjelma, arvokkaat kallioalueet.

Maakuntakaavamerkinnot: Molemmat osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Lisäksi alueet sisältyvät arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge) sekä matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueeseen (mv).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja arvokas kallioalue tukee luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävä kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Pohjoisjärven metsä

Alueen koodi: FI0900087 **Pinta-ala (ha):** 27 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Pohjoisjärven metsän eteläosa kuuluu vanhojen metsien suojeluohjelmaan. Se on osin suota (korpea ja rämettä) ja osin metsää. Metsä on pääosin varttunutta kuusivaltaista sekametsää, jossa on seassa melko paljon koivua ja mäntyä. Alueen soiden luonnontila on melko huono, sillä ojituksia on tehty aivan viime vuosinakin. Alueen länsiosan hieno puronvarsikorpi rämelaitoinen ja lähteisine alueineen on turmeltu ojituksella. Itse purouoma on kuitenkin vielä luonnontilainen.

Toteutus: LsL. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Eteläosa (metsätien eteläinen puoli): vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Palstonvuori-Jääskelä

Alueen koodi: FI0900088 **Pinta-ala (ha):** 178 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kohde käsittää Päijänteen pohjoisosan itärannalla Murtoselänlahden tuntumassa sijaitsevat vanhan metsänkohteet (Palstonvuori ja Murtoselän metsä) ympäristöineen sekä Jääskelän alueella olevia erillisiä lehto-, kallio- ja suoalueita. Palstonvuori ja Murtoselän metsä ovat karuja mäntyvaltaisia kallioisten ja kivikkoisten mäkien lakiosia ja rinteitä. Alueella on mm. varttunutta, tiheää ja järeää kuusikkoa, jossa on mäntyä ja haapaa seassa. Paikoitellen esiintyy myös pienialaisia lehtipuuvaltaisia metsiköitä ja puronvarsilehtoja, joissa kasvaa mm. metsälehmusta. Jääskelän alue on pienipiirteistä kallioiden, lehtojen ja luhtaisten soiden kirjavaa metsäistä aluetta.

Toteutus: LsL.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Palstonvuori ja Murtoselän metsä: vanhojen metsien suojeluohjelma. Mäyrävuori: arvokas kallioalue.

Maakuntakaavamerkinnot: Useasta osa-alueesta koostuva alue on kaavassa suojelualueena (S). Jääskelän osa-alueiden ympäristö on kaavassa virkistysalueena (V). Mäyrävuoressa osa-alue sisältyy arvokkaaseen geologiseen muodostumaan. Lisäksi alue jää matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueen sisään (mv) ja aluetta sivuaa ohjeellinen ulkoilureitti ja moottorikelkkailun runkoreitistö.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja arvokas kallioalue -merkintä tukee suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Jääskelän virkistysalueen toiminta pystytään yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla toteuttamaan siten, ettei siitä aiheudu haittaa viereisten Natura-alueiden luontoarvoille. Päijänteen matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävä kehitys hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus. Vetovoima-alue -merkintä koskee ennen kaikkea Jääskelän kehittämistä, eikä siten heikennä Natura-alueiden arvoja. Ohjeellisten reitistöjen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa reitit pystytään linjaamaan maastoon Natura-alueiden ulkopuolelle heikentämättä luontoarvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Pitkäjärvenvuoren metsät

Alueen koodi: FI0900089 **Pinta-ala (ha):** 210 **Kunta:** Jämsä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Alue koostuu neljästä pienehköstä erillisestä vanhan metsän kohteesta, jotka kukin edustavat ympäristössään jo harvinaistunutta vanhan metsän biotooppia. Pitkäjärvenvuori ja Ryönänkases ovat loivahkojen mäkimäistöjen ja soiden mosaiikkia, Riutanmäki ja Touhulanvuori sekä osittain myös Pitkäjärvenvuori edustavat jyrkkärinteisiä "vuorimaisia" mäkiä. Metsät ovat suureksi osaksi kuusivaltaisia mustikkatyyppien kankaita, suot osaksi reheviä korpia-nevakorpia, osaksi karumpia mäntypuustoisia rämeitä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Pitkäjärvenvuori: vanhojen metsien suojelualue. Ryönänkases, Touhulanvuori ja Riutanmäki: vanhojen metsien suojeluohjelman täydennyskohteet.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaikki neljä osa-alueita ovat kaavassa suojelualueena (S) ja Pitkäjärvenvuoren osa-alue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Alueen läheltä kulkee ohjeellinen ulkoilureitistö ja ohjeellisia moottorikelkkailun runkoreitistöjä.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Ohjeellisten reitistöjen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa reitit pystytään linjaamaan Natura-alueiden ulkopuolelle siten, ettei niistä aiheudu haittaa vanhan metsän arvoille. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kivijärvi

Alueen koodi: FI0900090 **Pinta-ala (ha):** 5366 **Kunnat:** Kannonkoski, Kivijärvi, Kinnula **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kivijärvi on Viitasaaren reitin laaja järvi. Kivijärvi vastaanottaa vahvasti humuspitoisia vesiä Suomense-län vedenjakajaseudulta ja toimii humusaineksen laskeutumisalpaana. Louhikkorannat ovat järvelle hyvin tyy-pillisiä, mutta niiden ohella järven rannoilta löytyvät Keski-Suomen järviolueen laajimmat hiekkarannat. Arvok-kainta aluetta ja varsinaista kuikan, tukkakoskelon, isojen lokiin ja jalohaukkojen paratiisia ovat Kivijärven keskisen järven selkävesialueet saarineen. Kivijärven rannoilta kohteeseen kuuluu mm. vanhoja metsiä.

Toteutus: LsL 399 ha, MRL ja ML 279 ha, VL 4688 ha. Kohteen pohjoisosa toteutuu pääasiassa maankäyttö- ja raken-nuslailla. Hiidenniemen vanhojen metsien suojeluohjelman kohde: Luonnonsuojelulaki. Rantojensuojeluoh-jelman rannat: Luonnonsuojelulaki, maankäyttö- ja rakennuslaki. Rutasaari, Kallioniemenselän saaret, Hiiden-puron lehmusesiintymä, Pieni Kuorresaari, Tervasaari, Yrjönsaaret, Niemisaaret, Peurasaaret, Kissasaari, Lokkisaari, Lehmisaari, Kerttu, Pankki, Pieni Koirasaari: Luonnonsuojelulaki. Muut ranta-alueet: Rakennuslaki, metsälaki. Vesialueet: Vesilaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Kismanniemi: rantojensuojeluohjelma. Hiidenniemi I. Kusiaisniemi: vanhojen metsien suojeluohjelma. Rutasaari: Metsähallituksen aarnialue. Eteläosan itärannalla oleva Hiidennevalta tuleva puro: arvokas pienvesikohde.

Maakuntakaavamerkinnät: Kivijärven Natura-alueen osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S).) Alueen eteläosa kuuluu matkailun ja virkistysvetovoima-alueeseen (mv). Alueen läpi kulkee veneväylä ja eteläosan Öijan-niemi on matkailupalvelujen kohteena (r). Alueen länsilaitaa sivuaa asumisen ja vapaa-ajan asumisen veto-voima-alue.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Kivijärven-Kannonkosken matkailun ja virkistysvetovoima-alueella on vallitsevana erämainen retkeily ja luontomat-kailu, jonka tavoitteiden mukaista on säilyttää Kivijärvi niukkaravinteisena järvenä, mikä tukee Natura-alueen suojelutavoitteiden säilymistä. Piispalan leirikeskuksen kokonaisuuteen kiinteästi liittyvän Öijanniemen matkai-lupalvelujen kehittäminen etenee asemakaavoituksen kautta, minkä yhteydessä matkailutavoitteet soviitta-maan yhteen luontoarvojen, mm. linnustoarvojen kanssa. Alueen asemakaavoitus on jo käynnissä. Asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueen tavoitteena on suunnata haja-asutusta ja tavanomaista tiiviimpää loma-asutusta vetovoima-alueelle. Vetovoima-alueen yksityiskohtainen suunnittelu perustuu yleis- ja asema-kaavoitukseen, eikä ohjeellinen aluerajaus koske Natura-alueita. Kivijärven rantavyöhykkeelle tai valuma-alueelle ei ole kaavassa osoitettu toimintaa, joka saattaisi heikentää vedenlaatua. Maakuntakaava ei todennä-köisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kylkisaaret - Raakkipuron metsä - Pohjoiskallio

Alueen koodi: FI0900091 **Pinta-ala (ha):** 116 **Kunta:** Kannonkoski **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Alue muodostuu pienistä yksittäisistä vanhan metsän kohteista ja pienistä Vuosjärven saarista ja lou-hikkoisista ranta-alueista, jotka yhdessä kattavat melko monta eri luontotyyppiä. Järven länsirannan edustalla on muutamia pieniä, maisemallisesti kauniita männikkösaaria. Alueeseen liittyy myös mannerrannan kaksi niemeä: Pyssyniemi ja Hintonniemi. Lisäksi alueeseen kuuluvat Pohjoiskallion aarnialue ja Raakkipuron met-sä. Pohjoiskallio on kalliorinteen kituliasta männikköä, puolukka- ja kanervatyyppiä, avokalliokohdat ovat jäkä-lä- ja sammalvaltaisia. Raakkipuron metsä on kuusivaltaista vanhaa metsää, alueella kasvaa myös paikoin runsaasti järeitä haapoja.

Toteutus: Lintusaaren eteläkärki: MRL. Muut alueet: LsL. Raakkipuro ja Pohjoiskallio ovat toteutuneen kokonaan, Kyl-kisaaret lähes kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Kylkisaaret: vanhojen metsien suojelualue. Raakkipuro: vanhojen metsien suojelun täydennyskohde. Pohjoiskallion aarnialue: vanhojen metsien suojeluohjelma. Osa Pyssyniemestä: vanhojen metsien suojelun täydennysohjelma. Lisäksi alueeseen kuuluu muutamia Vuosjärven saaria ja niemiä: Karhu-saari, Hintonsaari, Hintonniemi, Korkea Selkäsaari, Lehtosaari, Peurasaari, Pyssysaari, Pyssyluoto, Kirkko-

saari, Vuohisaari, Lammasniemen kärki, Haapasaari, Parkkisaari, Matala Selkäsaari, Ruunasaari, Hämäläis-saari, Lintusaaren eteläkärki, ja lisäksi Varasen Majasaaret.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaikki osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Raakkipuro ja Pohjoiskallio sijoittuvat matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueelle (mv). Lisäksi luoteisosan osakohteet sijoittuvat kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Kannonkosken matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueella on vallitsevana erämainen retkeily ja luontomatkailu. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja eliöstö (ml. liito-orava) sekä niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnot eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Heinäsuon alue

Alueen koodi: FI0900092 **Pinta-ala (ha):** 86 **Kunnat:** Kannonkoski, Kivijärvi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kannonkosken Heinäsuon on lähes luonnontilainen, erittäin edustava, rimpinen Pohjanmaan aapasuo, johon liittyy aarnimetsäalue. Heinäsuon kasvillisuus on monipuolista, suo on laajalti keski- tai runsasravinteinen. Suppealla alalla on myös lettoisuutta. Suo on erittäin merkittävä uhanalaisten kasvien kasvupaikka ja myös linnusto on merkittävän runsas. Vanhan metsän alueella on lähinnä mustikkatyyppin metsiä, osin soistuneita ja se liittyy olennaisena osana Heinäsuon kokonaisuuteen.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Suon pohjoisosa on mukana soidensuojelun perusohjelman täydennysesityksessä. Suon itäpuolella oleva vanhan metsän alue on vanhojen metsien suojeluohjelman täydennyksessä ehdotettu asetuksella rauhoitettavaksi valtionmaiden täydennyskohteeksi.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen lähellä on kantatie, jonka tieluokan muutokseksi on merkitty valtatie (kt-vt) ja aluetta sivuaa ohjeellinen ulkoilureitti.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Aluetta sivuavan kantatien tieluokan muutos pystytään yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla toteuttamaan siten, ettei se merkittävästi heikennä Heinäsuon aapasuon tai luonnontilaisten metsien luontoarvoja, jotka perustuvat pääasiassa kasvillisuuteen. Ohjeellinen ulkoilureitti pystytään yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla linjaamaan soveltuvaan maastokohtaan alueen ulkopuolelle. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Haukisuo-Härkäsuu-Kukkoneva

Alueen koodi: FI0900093 **Pinta-ala (ha):** 2472 **Kunnat:** Karstula, Soini **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Haukisuo-Härkäsuu-Kukkoneva on laaja Keski-Pohjanmaan ja Keski-Suomen maakuntien rajoille sijoittuva, vesitaloudeltaan varsin luonnontilaisena säilynyt alue, jonka olennaisia piirteitä ovat ojitattamattomat suot, kivennäismaiden ja soiden välisten ekologisesti merkittävien reunavyöhykkeiden suuri määrä, luonnontilansa kohtalaisen hyvin säilyttäneet lukuisat lammet ja purot sekä tiestön vähäisyydestä johtuva erämainen luonne. Alue koostuu pitkälti kangasmetsäsaarekkeiden ja pienvesien kirjavaoittamasta aapasuoluonnosta. Eri-tyisen merkillepantavaa on vesitaloudeltaan luonnontilaisten puustoisten soiden runsaus etenkin alueen keski- ja eteläosassa. Suoluonto on pääosin karua, mutta keskiravinteisiakin alueita löytyy. Pienvesiluontoon kuuluu edustavia puroja ja lampia. Haukisuo-Härkäsuon pohjoisosalle tyypillisiä ovat laajat avosuot. Alueen monimuotoisuutta nostaa myös kiemurteleva Punsanjoki. Luonnonmetsiä alueelta löytyy vain pienialaisina sirpaleina.

Toteutus: LsL 510 ha; MRL, MaL ja ML 1890 ha; VL 72 ha. Haukisuo-Härkäsuu: Luonnonsuojelulaki. Muu alue: Metsälaki, maa-aineslaki, vesilaki, maankäyttö- ja rakennuslaki. Kukkoneva on toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Härkäsuon läpi kulkee voimalinja. Metsälailta toteutettavien osien läheisyydessä on turvetuotantoalueita (EO/tu).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva voimalinja ja tuotannossa olevat turvesuot eivät muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet mer-

kittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki turvetuotantoalueet. Turvetuotannon poistaminen ei suoraan vaikuta nykytilanteeseen, mutta kaava ei enää tue turvetuotantoa ko. alueilla, mikä voi tulevaisuudessa vähentää mahdollisten haitallisten vaikutuksien syntymistodennäköisyyttä.. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Hertunvuori

Alueen koodi: FI0900095 **Pinta-ala (ha):** 93 **Kunta:** Kuhmoinen **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Hertunvuori on kasvillisuudeltaan monipuolinen ja edustava kalliokohde. Kalliokasvillisuus on pohjoisosassa enimmäkseen niukkaravinteista, mutta Hertunvuoren ja erityisesti Visaruminvuoren lounaisjyrkänteellä on edustavaa mesotrofista kasvillisuutta. Alarinteiden metsät ovat kuusivaltaisia ja jyrkänteiden tyvillä on tuoreita lehtoja. Härkävuoren pohjoispuolisessa notkossa on myös hiirenporrasvaltainen puronotko.

Toteutus: LsL 8 ha (toteutunut kokonaan), ML ja MaL 85 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Arvokkaat kallioalueet

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueelle (mv). Lisäksi suurin osa alueesta on arvokkaana geologisena muodostumana. Yksi alustavista vaihtoehtoisista oikoratayhteyksistä sivuaa Natura-aluetta.

Arvioidut vaikutukset: Luonnonsuojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Myös arvokas kallioalue edistää luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävä kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus. Jämsästä Kuhmoisten kautta etelään suuntautuvan alustavan oikoratayhteyden toteuttaminen voi todennäköisesti vaikuttaa Hertunvuoren Natura-alueen luontoarvoihin, jos yhteyksistä toteutettaisiin alueen kautta. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jossa ratayhteys on mahdollista linjata kokonaan Natura-alueen ulkopuolelle, on tehtävä Natura-vaikutusten arviointi. Arviointitarve on kirjattu oikoratayhteyksistä suunnittelumääräykseen, joten maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailalla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 12. Jyväskylän Särkijärven Natura-alueita

Särkijärven metsä - Myllyvuori

Alueen koodi: FI0900096 **Pinta-ala (ha):** 142 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Korpilahdella sijaitsevat Särkijärven ja Myllyvuoren vanhojen metsien kohteet muodostavat Särkijärven Natura-alueen (kuva 12). Särkijärvelle luonteenomaisia ovat havupuuvaltaiset vanhat metsät, joissa on runsaasti lehtipuuta. Alueella on luonnontilaisia suojuotteja, lampia ja puro, jonka varrella on luhtaista ruoho- ja heinäkorpea. Myllyvuoren metsät ovat havupuuvaltaisia mäkimetsiä ja alueen reunaosissa on puro.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Särkijärvi: vanhojen metsien suojelualue. Särkijärven lampialue: Keski-Suomessa arvokkaiksi luokiteltuja pienvesikohteita. Myllyvuoren alue: vanhojen metsien suojelun täydennysesityksen asetuksella perustettavan kohde.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaksiosainen alue on kaavassa suojelualueena (S). Särkijärven osa-alueen lähellä on ohjeellinen moottorikelkkailureitti. Lisäksi molempien osa-alueiden kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Ole-massa oleva ulkoilureitistö sijoittuu nykyisille polku-urille, eikä muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Tarvittaessa reitistön paikkaa voidaan tarkentaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa (esim. alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa). Ohjeellinen moottorikelkkailureitti pystytään sijoittamaan yksityiskoh-taisessa suunnittelussa Natura-alueen ulkopuolelle siten, ettei reitistä aiheudu haittaa alueen luontoarvoille. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet mer-kittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittä-västi heikennä alueen Natura-arvoja.

Pyhäjärven lintuvesi

Alueen koodi: FI0900097 **Pinta-ala (ha):** 176 **Kunnat:** Konnevesi, Äänekoski **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Pyhäjärvi on Konneveden ja Sumiaisten rajalla sijaitseva linnustoltaan Keski-Suomen arvokkaimpiin kuuluva lintuvesikohteita, jolla on merkitystä sekä levähdys- että pesimisalueena. Järven rakenteellisesti mo-nipuolinen ja laaja luhtavyöhyke kiertää koko järven yhtenäisenä, mutta ulkoreunaltaan piisamien aikaansaan-nosten takia pirstaleisena. Pyhäjärven itärannalla on laidunniittyä. Järvelle on tehty kunnostussuunnitelman mukainen kunnostus.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Lintuvesien suojeluohjelma. FINIBA.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Luonnonsuojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet mer-kittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittä-västi heikennä alueen Natura-arvoja.

Putkilahti

Alueen koodi: FI0900098 **Pinta-ala (ha):** 226 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Putkilahti on matala ja sokkeloinen Päijänteen lahtikompleksi, jonka rannoilla ja saarissa on perinteistä maatalouskulttuurimaisemaa. Alueen ranta- ja vesikasvillisuus on monipuolista ja rehevää. Natura 2000 -kohde sisältää linnuston kannalta tärkeimmät Putkilahden kosteikkoalueet. Kohteeseen kuuluu myös Putkilah-teen rajautuvat Viljamensaaren lehtokohde, Aution niittyjä, hakamaita ja metsälaidunta kasvava perinnemai-semakohde sekä erillään sijaitseva Housuvuoren kallioalue.

Toteutus: LsL 45 ha, MaL ja ML 33 ha, MRL ja VL 146 ha, sopimus 2 ha (erityistuki, perinnebiotooppi). Viljamensaari: Luonnonsuojelulaki (toteutunut kokonaan). Housuvuori: Maa-aineslaki, metsälaki. Aution perinnemaisema-alueet: Sopimus ja EU:n maatalouden erityistuki. Putkilahden vesi- ja kosteikkoalueet: Maankäyttö- ja raken-nuslaki, vesilaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Putkilahti: valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Viljamensaari: lehtojensuojeluoh-jelma, perinnemaisemainventoinnit. Autio: Perinnemaisemainventoinnit. Housuvuori: Arvokkaat kallioalueet. Arvokkaita kallioalueita myös Kivivuori-Mustikkavuori, Kettuvuori, Huuvuori ja Nokkosenmäki-Tuohivuori. FINIBA. Jalopuumetsikkö.

Maakuntakaavamerkinnot: Natura-alue on kaavassa suojelualueena (S) ja osa-alueet sijoittuvat kaavassa kokonaan valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (v) sekä matkailun ja virkistysvetovoima-alueelle (mv). Li-säksi suurin osa alueesta sisältyy kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen ja Housuvuori on arvokkaana geo-logisena muodostumana (ge).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Maisema-alue -merkintä ja arvokas kallioalue -merkintä tukevat suojelun toteutumista ja luontoarvojen (mm. hakamaiden ja kaskilaitumien) säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävän kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnot eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Ristisuo

Alueen koodi: FI0900099 **Pinta-ala (ha):** 52 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Korpilahden Ristisuo on lähes kokonaisuudessaan luonnontilaisena säilynyt sekakompleksi Järvi-Suomen keidassuoalueen pohjois-osassa. Suon länsipäässä vedenjakajana toimiva keidasosa on pieni, vain noin viisi hehtaaria, keskusta on rahkarämettä ja tupasvillarämettä. Valtaosa Ristisuosta on aapasuota, vallitseva suotyyppi on varsinainen kalvakkaneva. Suolla on melko paljon rimpipintaa poikkeuksena Pohjanmaan aapasoista. Erytisesti alueen arvoon vaikuttavat suotyyppien runsaus, luonnontilaisuus ja edustavuus.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Soidensuojelun täydennysesitys.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue jää kulttuuriympäristön vetovoima-alueen laidalle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä edistää luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Rotkovuoren alue

Alueen koodi: FI0900100 **Pinta-ala (ha):** 47 **Kunnat:** Jämsä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Rotkovuoren kallioalue on metsä- ja kalliokasvillisuudeltaan arvokas ja monipuolinen rotkolaakso. Rotkojärvi on pitkä ja kapea dystrofinen järvi, jonka koko pohjoisranta on jyrkkää kalliota. Parhaimmillaan järven pinnasta 40 metriä nouseva lähes pystysuora kallioseinä hallitsee alueen maisemaa. Rotkovajoama jatkuu järven kummassakin päässä. Kalliorinteillä esiintyy arvokasta sammal- ja jäkälälajistoa. Rotkovuoren jyrkänteiden tyvellä on edustavaa, kosteaa lehtopalsamia kasvavaa louhikkoa sekä puronvarsilehtoa.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Rotkojärvi: arvokas pienvesikohde. Rotkovuoren murroslaakso: arvokas kallioalue.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja arvokkaana geologisena muodostumana (ge).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä edistää ja arvokas kallioalue tukee luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Isojärvi-Arvajanreitti

Alueen koodi: FI0900101 **Pinta-ala (ha):** 4641 **Kunnat:** Kuhmoinen, Jämsä, Längelmäki **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Keskeisen osan kohdetta muodostaa Isojärven kansallispuisto, siihen liittyvä Isojärvi rantojensuojeluohjelma-alueineen ja Päijänteeseen laskeva, kahdeksan koskea sisältävä Arvajan koskireitti. Kansallispuistoalueella vuorottelevat korkeat mäet jyrkänteineen ja pitkät kapeat murrenlaaksot eli hoilot. Rajaukseen kuuluu myös rantojensuojeluohjelman ulkopuolinen kansallispuistoon rajautuva alue, jolla esiintyy mm. lehtoja ja pienvesiä. Arvajan reitti on arvokas virtakutuisten kalalajien, etenkin taimenen lisääntymisalue. Koskireitin kunnostuksella on parannettu Isojärven taimenen lisääntymis- ja elinmahdollisuuksia alueella.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki, vesialueet vesilaki ja kosket koskiensuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Isojärven kansallispuisto. Arvajan reitti: rantojensuojeluohjelma ja erityissuojelua vaativat vedet. Arvajan reitin kosket: koskiensuojelulaki. Hassi-Kotakoski: valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue. Isojärven kansallispuisto: FINIBA. Konivuori-Väärävuori, Hongiston kallioalue ja Kotavuori-Lamminvuori: arvokkaita kallioalueita.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alueelle sijoittuu arvokkaita geologisia muodostumia (ge). Koko Natura-alue sijoittuu kaavan matkailun ja virkistysvetovoima-alueelle (mv) ja valtaosa koskireitistä on valtakunnallisena maisema-alueena (v). Osa alueesta sisältyy kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen ja pieni Arvajan puoleinen osa kuuluu asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueeseen. Alueen kautta kulkevat ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitistöjä, voimalinja (z) ja alustava vaihtoehtoinen oikoradan yhteystarve. Aluetta sivuaa valtatie (vt) kehittämisakselineen. Lisäksi Isojärven ja Himoksen välillä on kaavassa merkitty ulkoilun yhteystarve.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja arvokkaat kallioalueet tukevat suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistysvetovoima-alueen yhtenä ydinkohteena on Isojärven kansallispuisto. Vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävä kehitys hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus (ml. liito-orava, saukko). Maisema-alue ja kulttuuriympäristön vetovoima-alue koskevat Hassi-Kotakoski -koskireittiä, jonka arvot perustuvat ennen kaikkea kalastoon sekä maisema- ja kulttuuriarvoihin. Maisema- ja kulttuuriympäristömerkinnät tukevat Natura-arvojen säilymistä. Asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueen tavoitteena on suunnata haja-asutusta ja tavanomaista tiivimpää loma-asutusta vetovoima-alueelle. Vetovoima-alueella ei ole tarkasti rajattu ja sen yksityiskohtainen suunnittelu perustuu yleis- ja asemakaavoitukseen, jossa tulee ottaa huomioon luonto- ja maisema-arvot. Olemassa olevat voimalinja ja valtatie eivät muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Ohjeellinen moottorikelkkailureitti pystytään yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla sijoittamaan luonnonsuojelulla toteutettavien alueiden ulkopuolelle siten, ettei se heikennä koskireitin Natura-arvoja. Nopeasta ratayhteydestä Jyväskylästä Helsinkiin on tehty alustava tarveselvitys, jossa tarkastellaan viittä erilaista vaihtoehtoa. Vaihtoehtoista kaksi yhteystarvetta (VE Jämsä-Riihimäki ja VE Jämsä-Lahti) tarkoittaisivat kaksiraiteista ratalinjausta Jämsästä Kuhmoisiin. Maakuntakaavassa osoitettu alustava ratayhteys Jämsästä Kuhmoisiin kulkisi Arvajan koskireitin yli. Koskireitin ylitys tapahtuisi kuitenkin alueella, jossa toteutuskeinona on vesilaki. Todennäköisesti ylitys ei merkittävästi heikentäisi Natura-alueen vesilain mukaisia arvoja, joihin kuuluvat veden laatu ja siitä riippuvaisten virtakutuisten kalojen lisääntymisalue. Tarkkoja vaikutuksia Natura-alueeseen ei voida arvioida ennen suunnittelun tarkentumista. Alustavan tarveselvityksen mukaan vaihtoehtoja ei voi osoittaa nykytiedon perusteella toteuttamiskelvottomaksi. Oikoradan yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä tulee kuitenkin tehdä Natura-vaikutusten arviointi. Ulkoilun yhteystarve tukee kansallispuiston käyttöä ja yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta alueella liikkumista pystytään ohjaamaan, mikä vähentää mahdollisia ulkoilusta luontoarvoille aiheutuvia haittoja. Ottaen huomioon oikoratamerkinnot suunnittelumääräykseen kirjattu Natura-vaikutusten arviointitarve maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Koska maisema-alueen laajennuksella ei ole vielä virallista valtakunnallista statusta, laajennusalue muutettiin maakunnalliseksi, muutoksella ei ole käytännön merkitystä Natura-alueen kannalta. Valtatiehen liittynyt kehittämisakseli poistettiin kaavasta, mikä lähinnä vähentää Natura-alueeseen kohdistuvien haitallisten vaikutusten riskiä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Huhkainvuori

Alueen koodi: FI0900102 **Pinta-ala (ha):** 28 **Kunnat:** Kuhmoinen, Padasjoki **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Huhkainvuori sijaitsee Päijänteen Harjoistenlahden pohjoisrannalla. Huhkainvuori on kalliokasvillisuudeltaan ja -kasvistoltaan biologisesti arvokas kalliokohde. Edustavimmat alueet sijaitsevat vuoren kaakkoispuolella, jonka viisto- ja jyrkänteiset seinämät ovat 25-35 m korkeita. Jyrkänteillä ja etenkin niiden tyvillä on runsaasti mesotrofista kalliokasvillisuutta, mm. rakojen, ylikaltevien seinämien ja pystypintojen sammalistoja sekä paahteisia pystypintoja.

Toteutus: LsL 1 ha (toteutunut kokonaan), MaL ja ML 27 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Keski-Suomen arvokkaat kallioalueet.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Lisäksi alue sijoittuu matkailun ja virkistyksen veto-voima-alueelle ja arvokkaan geologisen muodostuman sisään.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteutumista ja alueen luontoarvojen säilymistä. Arvokas kallioalue tukee luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistyksen veto-voima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävä kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Lapinjärvi-Teerikangas

Alueen koodi: FI0900103 **Pinta-ala (ha):** 106 **Kunnat:** Laukaa, Toivakka **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kohde on kaksiosainen ja käsittää lähekkäin sijaitsevat valtion vanhojen metsien suojeluohjelman kohteen (Teerikangas) ja valtakunnallisen lintuvesien suojeluohjelman kohteen (Lapinjärvi). Teerikangas on pääasiassa vanhaa kuusikkoa kasvava järeäpuustoinen metsä. Siellä on arvokas ja monipuolinen linnusto. Lapinjärvi on laskettu umpeenkasvava lintujärvi, jossa on hienot rantakasvillisuusvyöhykkeet. Lintujärvenä Lapinjärvi on vesilinnuston merkittävä suojelukohde.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Teerikangas on toteutunut.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Lapinjärvi: Lintuvesien suojeluohjelma. Teerikangas: Vanhojen metsien suojeluohjelma

Maakuntakaavamerkinnät: Molemmat osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Vatianjärven - Saraaveden alue

Alueen koodi: FI0900104 **Pinta-ala (ha):** 394 **Kunnat:** Laukaa, Äänekoski **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Vatianjärven-Saraaveden alue on moniosainen kohde, joka sijoittuu Tarvaalankosken seutua lukuun ottamatta Laukaan Kanavareittiin kuuluvan vesistöreitintä varrelle. Itse vesistöä kohteessa on mukana kosket koskireitteineen: Luijan-, Kapeen-, Kuusaan- sekä Tarvaalankoski. Kosket on suojeltu koskiensuojelulain nojalla ja nykyisin ne kuuluvat Tarvaalankoskea lukuun ottamatta Keitele-Päijänne -kanavareittiin. Koskien lisäksi kohteeseen kuuluu Vatianjärven ja Saraaveden rannoilta tai läheltä rantoja arvokkaita harjuja, kallioita, lehtoja, rantaluhtia, perinneympäristökohde ja Peukaloisen lintuvesialue.

Toteutus: LsL 60 ha; MRL 79 ha; MaL 73 ha; MaL ja ML 151 ha; RKL ja MaL 24 ha; sopimus 7 ha (Aatula); VL 74 ha. Kosket ja vesialueet: Koskiensuojelulaki, vesilaki

Rantayleiskaavojen SL -varaukset: Luonnonsuojelulaki

Luijanharju: Maa-aineslaki ja maankäyttö- ja rakennuslaki

Kapeenharju ja läheiset rantayleiskaavan MU-alueet: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Oitinmäki, Kattamäki-Honkamäki: Maa-aineslaki, metsälaki

Aumamäki: Muinaismuistolaki, maa-aineslaki

Saraakallio, Kirkkoniemi ja Kirkkosaari: Luonnonsuojelulaki

Aatula: Sopimus, EU:n maatalouden erityistuki

Hiidenvuori, Sarmalistonlahti, Peukaloisen rannat: Maankäyttö- ja rakennuslaki

Ranginniemi: Luonnonsuojelulaki, maankäyttö- ja rakennuslaki

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Oitinmäki: harjujen suojeluohjelma. Saraakallio: arvokkaat kallioalueet. Ranginniemi: Keski-Suomen lehtoalueselvitys. Lievestuoreenjärvi-Kuusvesi: FINIBA. Kaakkolampi: arvokas pienvesikohde. Aatula: Perinnemaisemainventointi.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Aluetta sivuaa seutu- (st) ja kantatie (kt) ja lähes kaikki osa-alueet sisältyvät kulttuuriympäristön veto-voima-alueeseen. Oitinmäen ja Kuusaan osa-alueet sisältyvät matkailun ja virkistyksen veto-voima-alueeseen (mv). Oitinmäki, Saraakallio ja Kaakkolammen reuna-muodostuma ovat arvokkaina geologisina muodostumina (ge). Lisäksi Oitinmäen kautta on osoitettu voimalinjan (z) yhteystarve sekä ohjeellinen ulkoilureitti. Kapeenkosken alueella on virkistysalue (V) ja koskialue sisältyy maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen (m). Alueen vesialueilla on laiva- ja veneväylät. Kuusaankoskella on satama ja kosken yli kulkee valtakunnallisesti merkittävä päärata ja sen kehittämiseksi. Lisäksi Kapeenkoskella ja Kattamäki-Honkamäki -alueilla pohjavesialueet.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä edistää suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Harjualue-, kallioalue- ja moreeni muodostumamerkinnot sekä pohjavesialuumerkinnot tukevat Oitinmäen, Saarakallion, Kaakkolammen, Kapeenkosken sekä Kattamäki-Honkamäen osa-alueiden suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Myös maisema-alue tukee Kapeenkosken ympäristön luontoarvojen säilymistä. Erilaiset vetovoima-alueet ja virkistysalue sekä ohjeellinen ulkoilureitti korostavat alueen moninaisia arvoja ja yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta alueen herkimmat luontokohteet ja lajisto (ml. liito-orava) pystytään ottamaan huomioon matkailu- ja virkistyskäytössä. Olemassa olevat tie-, rata-, vene- ja laivaväylät sekä satama eivät muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Ohjeellinen voimalinja pystytään sijoittamaan yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla Natura-alueiden ulkopuolelle siten, etteivät ne heikennä Natura-arvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Myös pohjavesialueisiin tehtiin uuden luokituksen mukaiset muutokset ja alueelle sijoittuneet pohjavesialueet poistettiin kaavasta. Geologisten muodostumien ja pohjavesialueen poistamisen jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti. Geologisten muodostumien valtakunnalliset arvot eivät kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kierälammen kalliot - Pyykkivuori

Alueen koodi: FI0900106 **Pinta-ala (ha):** 36 **Kunta:** Laukaa **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kohde on kallioalueena kasvillisuudeltaan ja lajistoltaan hyvin monipuolinen ja arvokas alue, jota lehdot täydentävät. Kalliokasvillisuus on edustavimmillaan Kukkovuorella ja sen länsipuolisella massiivisella eteläyrkänkeellä. Kivilajin ravinteisuus näkyy selvästi keskiravinteisessa, paikoin jopa runsasravinteisessa lajistossa. Alueella on runsaasti valoisia kalliorinteitä ja louhikoita, joiden kasviyhteisöihin kuuluu kuivien lehtojen lajistoa. Pyykkivuoren lounaisrinteessä on lehtojensuojeluohjelmaan kuuluva lehto, jossa on tuoretta lehtoa, kosteaa suurruoholehtoa ja kosteaa saniaislehtoa. Lehto on osin kuusikoitunut ja järeeässä kuusivaltaisessa hieman vanhan metsän piirteitä omaavassa rinteessä on enää harvakseltaan lehtolajeja ja metsälehmusta.

Toteutus: LsL 8 ha (toteutunut kokonaan), MaL ja ML 28 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Pyykkivuori: lehtojensuojeluohjelma, arvokkaat kallioalueet. Kierälammen kalliot: arvokkaat kallioalueet.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja kaikki kolme osa-aluetta kuuluvat lähes kokonaan arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge). Pyykkivuoren lehtoa sivuaa voimalinja (z).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä osoittaa toteutuneen suojelun sekä edistää suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Arvokas kallioalue tukee luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva voimalinja ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Rokasuo

Alueen koodi: FI0900106 **Pinta-ala (ha):** 99 **Kunta:** Joutsa **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Rokasuo on metsähallituksen aarnialueeksi vuonna 1968 rauhoittama, pääasiassa rämeitä käsittävä sisäsuomalainen keidassuo, joka on osittain ojitusten ympäröimä. Kasvillisuus on etupäässä rahkarämettä ja tupasvillarämettä, jonkin verran esiintyy lyhytkortista nevaa. Rokasuon keski- ja runsasravinteista suolajistoa käsittävä kasvilajisto on erittäin arvokas.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Soidensuojelun perusohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Vällyvuori-Huuvuori-Haukkavuori

Alueen koodi: FI0900107 **Pinta-ala (ha):** 184 **Kunnat:** Joutsa, Toivakka **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Monimuotoinen, kasvilajistoltaan erittäin merkittävä kolmesta kallioalueesta koostuva kohde. Vällyvuorella kasvaa lukuisia uhanalaisia putkilokasveja ja sammalia. Vällyhoilon jyrkänteiden tyvellä tavataan tavallisten niukkaravinteisten sammal- ja jäkäläyhteisöjen lisäksi Keski-Suomessa harvinaisia runsasravinteisiä pystyseinämä-, rako- ja onkalosammalistoja. Vällyvuoren pohjoispuolella sijaitsevan Huuvuoren näkyvin osa on sen länsirinteen laaja vuorenaluslouhikko, jossa kivien koko vaihtelee parimetrisistä aivan pieneen lohkarekoon. Erillinen Haukkavuori sijaitsee Päijänteen Rutalahden pohjoisrannalla. Se on maisemallisesti hieno kallioalue, jolla on myös biologista merkitystä etenkin uhanalaisen kasvilajistonsa takia.

Toteutus: LsL 47 ha, MaL ja ML 137 ha. Luonnonsuojelulaki: Haukkavuori, Vällyhoilo ja osa Vällyvuoresta (toteutunut kokonaan). Maa-aineslaki, metsälaki: Huuvuori ja muu Vällyvuoren alue.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Haukkavuori ja Vällyvuori-Jouhtvuori: arvokkaat kallioalueet. Viisarinmäki-Rutalahti: arvokas maisema-alue.

Maakuntakaavamerkinnot: Molemmat osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S) ja sisältyvät matkailun ja virkistuksen vetovoima-alueeseen (mv). Haukkavuori sijoittuu kokonaan ja Vällyvuori-Huuvuori osittain arvokkaalle geologiselle muodostumalle (ge). Lisäksi Vällyvuoren-Huuvuoren osa-alue jää valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle (v) ja Haukkavuori asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueelle. Vällyvuori-Huuvuori -alueen kautta kulkee yhdystie (yt).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Arvokas maisema-alue ja arvokkaat kallioalueet tukevat alueen luontoarvojen säilymistä. Mahdollinen matkailu- ja virkistyskäyttö ei uhkaa Vällyvuoren-Huuvuoren vaikeasti saavutettavissa kalliorinteissä ja louhikoissa sijaitsevia suojeluarvoja ja alueen herkimpien luontoarvojen (ml. hitupihtisammal) huomioon ottaminen voidaan varmistaa virkistyskäytön yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueen tavoitteena on suunnata haja-asutusta ja tavanomaista tiiviimpää loma-asutusta vetovoima-alueelle. Vetovoima-alueen yksityiskohtainen suunnittelu perustuu yleis- ja asemakaavoitukseen, eikä ohjeellinen alue-rajaus koske Natura-alueita. Olemassa oleva yhdystie ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Myllyvuori-Vilhusenmäki

Alueen koodi: FI0900108 **Pinta-ala (ha):** 34 **Kunnat:** Multia **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Myllykankaan-Vilhusenmäen alue on kaksiosainen vanhan metsän alue. Alueet sijaitsevat vajaan kilometrin päässä toisistaan. Kumpikin alue on kuusivaltaista tuoreen kankaan metsää. Myllyvuoren alueen metsä keskittyy purojuotin ympärille ja sen koillispuolella sijaitsevaan rinteeseen. Alue on varttunut ikääntyvää 120-150 -vuotiasta metsää, joka on saanut pitkään kehittyä luonnontilaisena. Lahopuusto on monipuolista ja paikoin runsasta. Alueella on yleisesti vanhoja palon jälkiä. Vilhusenmäen alue sijaitsee Vilhusenmäen paikoin jyrkähkössäkin länsirinteessä. Ikääntyvä puusto on kuusivaltaista ja joukossa kasvaa mäntyä ja koivua. Alueella esiintyy yleisesti palokoropuita ja -kantoja, koivupötkelöitä ja siellä täällä kaatunutta havupuuta. Rinteellä on paikoin valuvesikohtia ja yksi isompi korpipainanne.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Myllyvuori: vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Molemmat osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Vilhusenmäkeä sivuaa 220 kV:n voimalinja (z).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva voimalinja ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Vesilahdensuo-Kurkisuo

Alueen koodi: FI0900109 **Pinta-ala (ha):** 192 **Kunnat:** Multia, Keuruu **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Keuruun ja Multian rajalla sijaitseva Vesilahdensuo on kapeahko, vetinen Pohjanmaan aapasuo. Suurin osa suosta on avonevaa, reunärämeistä osa on ojitettu. Kasvillisuus on niukka- ja keskiravinteista. Kurkisuo on pohjoisosastaan lähes luonnontilainen, mutta eteläosastaan laidoilta ojitettu suoalue, joka on kehittyneessä keidassuoksi. Alueella on linnustollista arvoa ja etenkin Vesilahdensuolla myös maisemallista merkitystä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Kurkisu on toteutunut kokonaan, Vesilahdensuo osittain.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vesilahdensuo: soidensuojelun perusohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Molemmat osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Osa Vesilahdensuon osa-alueesta sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Joensuonkangas

Alueen koodi: FI0900110 **Pinta-ala (ha):** 52 **Kunta:** Multia **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Joensuonkankaan ydinosan muodostaa vanhojen metsien suojelualue, josta osa on ollut Metsähallituksen aarnialueena, osa luonnonhoitometsänä. Vanhan aarnialueen puusto on kuusivaltaista, lahopuuta on runsaasti ja kasvillisuus on mustikkatyyppin kangasta. Entisen luonnonhoitometsän puusto on myös vanhaa, männyt ovat järeitä, kilpikaarnaisia, kasvillisuus on puolukka- ja mustikkatyyppin kangasta. Varsinaisen perustetun suojelualueen lisäksi Natura-alueeseen kuuluu seutukaavan suojeluvarauksen mukainen alue, joka käsittää osittain varttuneita metsiä, osittain n. 30 -vuotiaita kasvatusmetsiä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojelualue

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen koillispuolella on turvetuotantoalue (EO/tu).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva turvetuotantoalue sijoittuu vesitaloudellisesti siten, ettei se vaikuta Joensuonkankaan soisten osien vesitalouteen. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki turvetuotantoalueet. Turvetuotannon poistaminen ei suoraan vaikuta nykytilanteeseen, mutta kaava ei enää tue turvetuotantoa ko. alueella, mikä voi tulevaisuudessa vähentää mahdollisten haitallisten vaikutuksien syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuusmäki-Tikkamäki-Kirkkokangas-Valkeavuori

Alueen koodi: FI0900111 **Pinta-ala (ha):** 223 **Kunta:** Muurame **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Alueen muodostavat Muuramen kunnan pohjoisosassa sijaitsevat neljä osittain toisiinsa liittyvää vanhan metsän aluetta. Alueen metsät ovat suurimmaksi osaksi n. 135-vuotiaita pääosin tuoreen kankaan ja lehtomaisen kankaan havupuumetsiä. Kuusimäen alueella on vanhoja kaskialueita, joilla puusto on nyt jo 135-vuotiasta, kasvillisuus on lehtomaista kangasta. Kangasmaiden lisäksi alueen metsiä luonnehtivat pienet yksittäiset, osin suorantaiset lammet. Valkeavuori täydentää jo perustettujen luonnonsuojelualueiden muodostama kokonaisuutta, sillä se sijaitsee Kuusimäen ja Tikkamäen välissä ja rajautuu Kuusimäkeen. Alue on useiden uhanalaisten eliölajien kannalta tärkeä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaikki osa-alueet sekä niiden väliin jäävät alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Aluekokonaisuuden kautta kulkevat ohjeellinen moottorikelkkailureitti ja ulkoilureitti. Alue sijoittuu matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueelle (mv) ja alueen lounaislaitaa sivuaa kulttuuriympäristön vetovoima-alue. Lisäksi Kuusimäen osa-alueen lähelle sijoittuu maa-ainesten ottovyöhyke (eo).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Osa-alueita yhdistävä suojelualuemerkintä edistää pirstoutuneen Natura-alueen luontoarvojen suojelua ja säilymistä sekä alueen ekologisten yhteyksien säilymistä. Ohjeellinen moottorikelkkailureitistö pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan Natura-alueen ulkopuolelle siten, ettei se heikennä Natura-arvoja. Myös ohjeellinen ulkoilureitti voidaan linjata olemassa oleville reiteille ja herkempien alueiden ulkopuolelle. Kotanen-Tikkamäen matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueella painottuu luontomatkailu, mutta alue ei sovellu matkailukeskustoiminnoille. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet jsekä niiden lajisto (ml. liito-orava) ja kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnät eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden

kanssa. Olemassa olevan soranottoalueen rajausta ja maa-ainesten ottamistoiminnan vaikutuksia Natura-alueen luontoarvoihin on tarkasteltu lupa-asiaa koskeneessa Hämeenlinnan Hallinto-oikeuden ja Korkeimman Hallinto-oikeuden päätöksissä. Maakuntakaavan maa-ainesten ottovyöhykkeen rajausta on sopeutettu oikeuden ratkaisujen ja Muuramen kunnan maa-aineslupapäätöksiin mukaisesti. Lainvoimaisen maa-aineslupapäätöksen sisältö on sisällytetty Natura-arviointiin. Maa-ainesluvassa Natura-alueen ja ottoalueen väliseksi suoja-etuiseksi on määrätty 80 m. Maakuntakaavassa esitetyn maa-ainesten ottovyöhykkeen rajausta on lähimmillään noin 200 m päässä Natura-rajauksesta. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki maa-ainesten ottovyöhykkeet. Ottovyöhykkeiden poistaminen ei suoraan vaikuta nykytilanteeseen, mutta kaava ei enää tue maa-ainesten ottamista Kuusmäen osa-alueen läheisyydessä, mikä tulevaisuudessa vähentää entisestään mahdollisten haitallisten vaikutusten syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kulhanvuoren alue

Alueen koodi: FI0900112 **Pinta-ala (ha):** 745 **Kunnat:** Saarijärvi, Multia **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kulhanvuoren alue on Keski-Suomen korkeimpia alueita. Alueen luonto on monipuolinen, käsittäen luonnontilaisia soita ja edustavaa metsäluontoa sekä geologisesti arvokkaita kohteita. Alueen metsät ovat pääosin puolukka- ja kanervatyypin mäntyvaltaisia kankaita. Aluetta luonnehtii valtakunnallisesti merkittävä Kiviharjun-Kulhanvuoren harjujakso. Harjun pohjoispuolella sijaitseva Syväojarotko on rotkolaakso. Kulhanvuoren suojelualueen luoteispuolelle jäävä Iso-Mustan ympäristön suot ja etenkin Koirajoen luusuan ympäristössä on hienoa luhtanevaa. Pirttijärvenkalliot on vaihtelevaa kallioalueiden ja niiden välisten soistuneiden notkelmien vuorottelua. Alueeseen kuuluu myös osa Konttijokea ja siihen laskeva Pirttipuro sekä vanhoina metsinä Viuhkavuori Pylkönmäeltä ja Saunalehto Multialta. Alue on monimuotoisuudessaan varsin edustava metsä- ja harjuluonnon, soiden, kallioiden ja pienvesien suojelukohde, jolla on merkitystä mm. erämaaeläimistöille.

Toteutus: LsL 648 ha, MRL, MaL, ML ja VL 97 ha. Kangaslammin ympäristön harjualueella on maa-aineslaki ja metsälaki. Muut alueet toteutetaan luonnonsuojelualueina. Vesialueilla toteuttamiskeinona on vesilaki ja rannoilla voitulla kyseeseen maankäyttö- ja rakennuslaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Kulhanvuori: vanhojen metsien suojelualue, harjujen suojeluohjelma. Viuhkavuori ja Saunalehto: vanhojen metsien suojeluohjelma. Pirttijärvenkalliot: kallioalueinventointi.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Osa alueesta on arvokasta geologista muodostumaa (ge). Lisäksi alueen kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Arvokas harjualuemerkintä tukee luontoarvojen suojelua ja säilymistä. Ohjeellinen ulkoilureitti voi hyödyntää nykyisiä virkistyskäytössä olevia polku-uria ja merkityllä reitillä voidaan ohjata retkeilyä, mikä vähentää retkeilyä erämaisen alueen luontoarvoille mahdollisesti aiheutuvia haittoja. Alueelle on laadittu virkistyskäytön huomioon ottava hoito- ja käyttösuunnitelma. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta harjualueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Ristiniemen lähteikkö

Alueen koodi: FI0900113 **Pinta-ala (ha):** 14 **Kunta:** Saarijärvi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Ristiniemen lähteikkö on laajahko lähteinen korpialue, jossa pohjavesivaikutus on selvää jopa usean hehtaarin alueella. Alueella on useita suurempia ja pienempiä avolähteitä, joista on ylivaluntaa loivasti viettävää rinnettä. Lähteen ympärillä on mustikkakorpea, jossa kasvaa harvakseltaan tervaleppiä. Suurin osa alueesta on avohakattua ja ojitettua lähteistä tervaleppäkorpiojikkoo ja -muuttumaa. Ristiniemen lähteikkö on sienilajistoltaan erittäin arvokas alue. Lajistoon kuuluu valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten lajien lisäksi useita harvinaisia sienilajeja.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Rusorisakkaan suojelusuunnitelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet

ja niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Katajaneva - Vuorilammen alue - Huhtalampi

Alueen koodi: FI0900114 **Pinta-ala (ha):** 236 **Kunta:** Toivakka **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Katajanevan-Vuorilammen-Huhtalammen alue sijaitsee Toivakan kunnan kaakkoisosassa ja siihen kuuluu laajahko suoalue, metsiä ja pienvesiä. Alue muodostuu erillään olevista suojelualueista. Vuorilammen alueella on korkea kalliojyrkäne, muuten alue on melko pienipiirteisesti kumpuilevaa mäkimaastoa, jossa notkelmapaikoissa on pieniä soita ja soistumia. Katajanevan alue on laajempi yhtenäinen suoalue, jossa on sekä keidas- että aapasuo-osia. Suo on tärkeä uhanalaisten kasvien kasvupaikka. Metsät ovat alueella pääosin vanhoja ja varttuneita mustikkatyyppin ja käenkaali-mustikkatyyppin kankaita.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Huhtalampi ja Vuorilampi: vanhojen metsien suojeluohjelma. Vuorilammenvuoret: arvokas kallioalue. Vuorilammen seutu, käsittää Tienvierus-Olkilammen, Keski-Olkilammen, Haapalammen, Maantaittimenlammen sekä Silmälammen ympäristöineen: arvokas pienvesikohde. Katajaneva: soidensuojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaikki osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S) ja Vuorilammenvuoret kuuluu arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Arvokas kallioalue tukee suojeluarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kaitajärvi

Alueen koodi: FI0900115 **Pinta-ala (ha):** 206 **Kunta:** Kuhmoinen **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kaitajärven alueen ytimen muodostavaa vanhojen metsien suojeluohjelman alue Kaitavuorella sekä niiden vieressä oleva Aukiasuo. Kaitajärven eteläpuolella on geologisesti mielenkiintoista aluetta, kalliolakien ja -jyrkänteiden ja suojuottien mosaiikkia. Puusto on alueella jo varttunutta, kallioilla mäntyvaltaista, notkelmissa kuusivaltaista. Jyrkänteiden alla on paikoin lehtoa. Lahopuun määrä on alueella vielä melko vähäinen, mutta kokonaisuuden ja alueen yhtenäisyyden kannalta rajaus noudattaa valtionmaan rajaa.

Toteutus: LsL 95 ha (toteutunut kokonaan), ML ja MaL 111 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Kaitavuori: vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Lisäksi alue sijoittuu sekä matkailun ja virkistykseen (mv) että kulttuuriympäristön vetovoima-alueille.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävä kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolosuhteiden ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet sekä niiden eliöstö (ml. hajuheinä) ja kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnät eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Muurainkorpi-Niittosuo

Alueen koodi: FI0900116 **Pinta-ala (ha):** 147 **Kunta:** Viitasaari **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Muurainkorpi-Niittosuo on Viitasaaren koillisosassa oleva valtaosaltaan jo perustettu soidensuojelualue. Suoalue on miltei täysin luonnontilainen ja se käsittää monipuolisesti eri suotyyppisiä. Muurainkorven länsiosassa on Keski-Suomen oloissa harvinaisen selvärakenteinen, puustoinen keidassuo, jossa tavataan useita eri korpi- ja rämetyyppisiä. Niittosuon itäosassa on lähinnä lyhytkorsinevaa, jolla on merkkejä aikaisemmasta rehevämmästä kasvillisuudesta. Valtiolle hankittua aluetta on paikoin täydennetty ekologisesti paremman kokonaisuuden aikaansaamiseksi. Soiden arvoa nostavat eri suotyyppien - sekä metsäisten että avosoiden - vuorottelevuus ja runsaus.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Muurainkorpi-Niittosuo: valtakunnallisessa soidensuojelun perusohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaksiosainen alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen itäpuolella on turvetuotantoalue (EO/tu).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Noin 800 m päähän Niittosuosta jäävä olemassa oleva turvetuotantoalue ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki turvetuotantoalueet. Turvetuotannon poistaminen ei suoraan vaikuta nykytilanteeseen, mutta kaava ei enää tue turvetuotantoa ko. alueella, mikä voi tulevaisuudessa vähentää mahdollisten haitallisten vaikutuksien syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kivineva-Karhukangas

Alueen koodi: FI0900117 **Pinta-ala (ha):** 201 **Kunnat:** Viitasaari, Pihtipudas **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Viitasaaren ja Pihtiputaan kuntien rajalla oleva viiden yksittäisen kohteen muodostama kokonaisuus, johon kuuluu erämaista, luonnontilaista, rehevää suota sekä ikääntyneitä kuusi- ja mäntyvaltaisia sekametsiä. Kivineva on pienehkö, mutta merkittävä alueellisesti uhanalaisten kasvien kasvupaikka. Neljä metsäkohdetta ovat loivasti kumpuilevalla mäki-alueella, osittain vähän kivikkoisella kankaalla. Niiden puusto on havupuuvaihteista, paikoin on myös melko paljon haapaa ja koivua sekapuustona.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Karhukangas ja Niinimäki: vanhojen metsien suojeluohjelma. Iso-Saukkosen metsä, Mäntymäen tienvarsi ja Pirttimäen rinne: vanhojen metsien suojelun täydennysesitys. Kivinevan aarnialue: soidensuojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Kaikki osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Kivinevan osa-alue sisältyy matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueeseen (mv). Pirttimäen osa-alueen pohjoispuolella on turvetuotantoon soveltuva alue (tu). Alueiden läheisyydessä kiertää ohjeellinen moottorikelkkailureitistö ja alueen kautta on merkitty voimalinjan pitkän aikavälin yhteystarve (z).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Keiteleen matkailun ja virkistykseen vetovoima-alue on merkittävä vesi- ja luontomatkailun sekä maakuntakalan kannalta. Alue tukeutuu useisiin pieniin veneilijöille sopiviin virkistyskohteisiin, jotka eivät vaikuta Natura-alueen luontoarvoihin (ml. metsäpeura). Mahdollinen turvetuotantoalue ei vaikuta kivennäismaalla sijaitsevan metsäalueen luontoarvoihin ja turvetuotantoon soveltuvien alueiden Natura-vaikutuksia on tarkasteltu jo 3. vaihekaavan yhteydessä. Ohjeelliset voimalinja ja moottorikelkkailureitti pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan osa-alueiden ulkopuolelle siten, ettei se heikennä Natura-arvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki turvetuotantoon soveltuvat alueet, mikä vähentää mahdollisten haitallisten vaikutuksien syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Ruokomäki

Alueen koodi: FI0900118 **Pinta-ala (ha):** 54 **Kunta:** Viitasaari **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Ruokomäelle ovat tyypillisiä kalliojyrkänteet ja suuret korkeusvaihtelut. Alueen vanhat metsät ovat edustavia pääosin mäntyvaltaisia kallioalueiden metsiä. Monimuotoisuutta alueelle tuovat kalliojyrkänteet, lammet ja suot, jotka tosin on ojitettu. Puustossa on järeitä haapoja ja lahoppua. Luonnontilaisinta osaa alueesta ovat Vuorenaluslammen koillispuolella oleva kalliorinne, Ruokomäen kallioinen itäosa ja koillisjyrkänteet.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelman täydennys.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja osa alueesta sisältyy arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Myös arvokas kallioalue tukee luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Ylä-Keitele

Alueen koodi: FI0900119 **Pinta-ala (ha):** 3641 **Kunta:** Viitasaari **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Ylä-Keiteleen Pihkurinselkä on karu, valtakunnallisesti merkittävä selkävesi, jonka rannat ovat huomattavaltasi osin rakentamattomia. Kohde käsittää noin seitsemän kilometriä mannerrantaa ja useita kookkaita saaria, pieniä saaria sekä luotoja. Rannat ovat vaihtelevia ja maisemallisesti edustavia. Alueen kasvillisuus on pääasiassa karua ja lajistollisesti niukkaa. Kohteelle leimallisia ovat rantoja monin paikoin kiertävät rantakalliot sekä lahtien luhdat ja rantaniityt. Ylä-Keiteleen alue on selkävesilinnustoltaan arvokas kohde.

Toteutus: LsL 16 ha, MRL 163 ha, VL 3462 ha. Kohteen toteutus pääosin maankäyttö- ja rakennuslailla. Sadinsaari, Marjosaari, Kalliosaaret ja Ukonniemi: Luonnonsuojelulaki (toteutunut kokonaan, osin valtion omistuksessa). Muut ranta-alueet: Maankäyttö- ja rakennuslaki. Vesialueet: Vesilaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Sadinsaari: vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueelle (mv). Osa alueesta kuuluu sekä kulttuuriympäristön että asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueisiin. Lisäksi alueella on laivaväyliä ja ohjeellisia moottorikelkkailureittejä.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Keiteleen matkailun ja virkistyksen vetovoima-alue on merkittävä vesi- ja luontomatkailun sekä maakuntakalan kannalta. Alue tukeutuu useisiin pieniin veneilijöille sopiviin virkistyskohteisiin. Suurin osa Ylä-Keiteleen Natura-alueesta toteutetaan vesi- sekä maankäyttö- ja rakennuslailla, mikä vähentää matkailu- ja virkistyskäytön kehittämisestä herkille luontoarvoilla aiheutuvan haitan vaaraa. Yksityiskohtaisemmassa alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa sovitetaan yhteen retkeilyn ja virkistyskäytön tarpeet sekä alueen suojelutavoitteet. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnät eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueen tavoitteena on suunnata haja-asutusta ja tavanomaista tiiviimpää loma-asutusta vetovoima-alueelle. Ohjeellisen rajauksen sisällä tulee ottaa huomioon suojelullisesti merkittävät kohteet ja arvot. Vetovoima-alueen yksityiskohtainen suunnittelu perustuu yleis- ja asemakaavoitukseen, jonka yhteydessä tulee ottaa huomioon riittävällä tavalla myös haja- ja loma-asutuksen jätevesien käsittelyn tarpeet. Ohjeelliset moottorikelkkailureitit pystytään yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla sijoittamaan luonnonsuojelullisesti herkimpien alueiden ulkopuolelle siten, etteivät ne heikennä Natura-arvoja. Olemassa olevat laivaväylät eivät muuta tilannetta, joka valitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Hakovuori-Koljatti

Alueen koodi: FI0900120 **Pinta-ala (ha):** 124 **Kunta:** Viitasaari **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Hakovuori-Koljatti on biologisesti monimuotoinen kallioalue jyrkänteineen, silokallioineen, puron- ja järvenrantoineen sekä kangasmetsineen. Hakovuori-Koljatti käsittää kolme erillistä kallioaluetta, jotka muodostavat monipuolisen kokonaisuuden. Huosiaisvuorella on harvinaisen laajoja ja sileitä, yhtenäisiä silokalliopintoja. Massiivinen Hakovuori kohoaa Hakojärven rannasta yli 80 metriä. Rinteessä on hienoja, noin 40 metriä korkeita porrasjyrkänteitä. Hakovuoren laki on moni-ilmeinen: vanhan mustikkatyyppin kuusikkoa, luonnontilaista kalliomännikköä ja taimikkoa. Koljatin alue on jo luonnonsuojelualueeksi perustettu arvokas kallio-kohte (kuva 13).

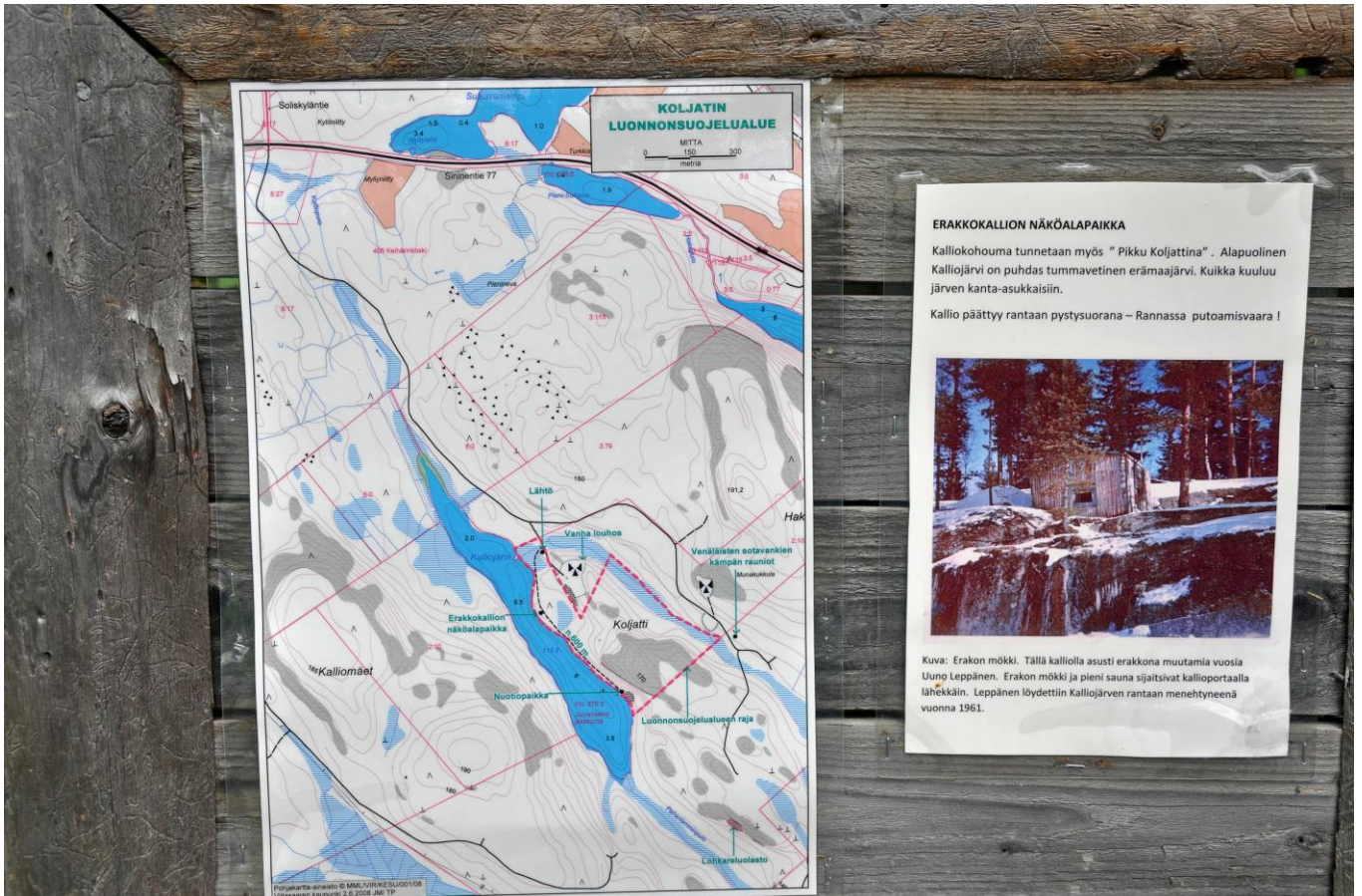
Toteutus: LsL 17 ha, MRL, MaL ja ML 107 ha. Hakovuoren-Huosiaisvuoren alueiden toteutus maa-aines-metsälaeilla. Koljatin toteutus luonnonsuojelulla (toteutunut kokonaan).

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Hakovuori-Kalliomäet, Huosiaisvuori: arvokkaat kallioalueet.

Maakuntakaavamerkinnät: Kaikki osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueeseen (mv). Lisäksi osa-alueet kuuluvat lähes kokonaan arvokkaihin geologisiin muodostumiin (ge). Aluekokonaisuuden kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää alueen luontoarvojen säilymistä. Arvokkaat kallioalueet tukevat luontoarvojen säilymistä. Keiteleen matkailun ja virkistysten vetovoima-alue on merkittävä vesi- ja luontomatkailun sekä maakuntakalan kannalta. Alue tukeutuu useisiin pieniin veneilijöille sopiviin virkistyskohteisiin. Koljatti on jo opastettu retkeilykohteeksi. Ohjeellinen ulkoilureitti pystytään yksityiskohdittain suunnittelussa linjaamaan osa-alueiden välimaastoon siten, ettei se heikennä alueen luontoarvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnossuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 13. Viitasaaren Koljatin luonnosuojelun opastaulu

Kivetyn alue

Alueen koodi: FI0900121

Pinta-ala (ha): 168

Kunta: Äänekoski

Aluetyyppi: SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kivetyn alue sijaitsee Äänekosken kaupungin pohjoisosassa. Alueen muodostavat pienehköt vanhojen metsien suojelun alueet ja arvokkaat pienvedet. Alue on yleisilmeeltään melko pienipiirteistä soiden ja kivikkoisten kankaiden mosaiikkia. Alueen vanhat metsät ovat havupuuvaltaisia, ympäristöstään selkeästi erottuvia puolukka- ja mustikkatyyppien kankaita. Niillä esiintyy aarnimetsien lintu- ja nisäkäslajistoa. Metsien lisäksi aluetta luonnehtivat monentyyppiset pienvedet ja pienialaiset suot. Alue on lisäksi lajistollisesti arvokas.

Toteutus: LsL 153 ha (toteutettu kokonaan), MRL 15 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Muronaho: vanhojen metsien suojelun alue. Haalinkaisten kämpäkankaan alue: vanhojen metsien suojeluohjelma. Räihänniemen alue: vanhojen metsien suojeluohjelman täydennys. Kaksoslammit eli Kivilammen ja Kilpilammen rannat: Keski-Suomen arvokkaat pienvedet.

Maakuntakaavamerkinnät: Alueen kaikki osa-alueet ovat kaavassa suojelun alueena (S) ja ne sisältyvät matkailun ja virkistysten vetovoima-alueeseen (mv). Yksi osa-alue sisältyy kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen. Aluekokonaisuuden läheltä kulkee voimalinja (z) ja ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitistö.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuumerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Pyhäähkin-Salamajärven matkailun ja virkistysten vetovoima-alueella on vallitsevana erämainen retkeily ja luontomatkailu ja alueen vetovoimatekijöinä ovat Kansallis- ja luonnonpuistot. Matkailun ja virkistysten mahdollisessa tarkemmassa kehittämissuunnittelussa voidaan ottaa huomioon Kivetyn alueen lajistollisesti herkäät alueet, joille ei ole tavoitteellista ohjata käyttöpainetta. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan

kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet sekä niiden lajisto (ml. liito-orava) ja kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnot eivät ole ristiriidassa alueen suojelutavoitteiden kanssa. Ohjeellinen moottorikelkkailureitti pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan osa-alueiden ulkopuolelle siten, ettei se heikennä alueen luontoarvoja. Olemassa oleva voimalinja ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Ison Särkijärven metsä - Metsokangas

Alueen koodi: FI0900122 **Pinta-ala (ha):** 53 **Kunta:** Äänekoski **Alueityppi:** SCI

Alueen kuvaus: Äänekoskella sijaitsevat Ison Särkijärven metsä ja Metsokangas ovat vanhan metsän alueita. Ison Särkijärven metsä on osittain mänty- osittain kuusivaltaista metsää. Alueeseen kuuluu lisäksi kaksi lampea, korpipuro ja edustava lähteikköalue. Metsokangas puolestaan on pääosin mustikkatyyppin metsää, soistuneilla alueilla on metsäkortekorpea. Alueella on pieniä lehtomaisia laikkuja. Puustossa on paikoin vanhoja haapoja, pötkelöitä ja maapuita runsaasti.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Ison Särkijärven metsä: vanhojen metsien suojelun täydennysesitys. Metsokangas: vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Pihlajavesi ja yläjuoksun pienvedet

Alueen koodi: FI0900123 **Pinta-ala (ha):** 2592 **Kunta:** Keuruu **Alueityppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kohteeseen kuuluu 20 neliökilometrin laajuinen Pihlajavesi, sen yläjuoksun vesistöalueita sekä rantayleiskaavassa SL- tai MU-alueina merkittyjä ranta-alueita. Yläjuoksun vedet koostuvat lähinnä lammista, lintuvesistä, virtavesistä ja koskista sekä näiden rantametsistä. Pihlajaveden ja sen yläpuolisten alueiden vedet ovat luonnostaan vahvasti humuspitoisia vesiä. Kohteeseen kuuluu kaksi valtakunnallisen lintuvesien suojeluohjelman kohdetta: Iso-Rimppi ja Heinävalkeinen. Iso-Rimppi on täysin umpeenkasvanut alueen halki virtaava jokea lukuun ottamatta. Iso-Rimppiin liittyy läheisesti Pieni-Rimppi. Lähiseudulla on muitakin samantapaisia, joskin vaatimattomampia umpeenkasvavia lampia.

Toteutus: LsL 375 ha, MRL 80 ha, VL 2055 ha. Maankäyttö- ja rakennuslaki: Pihlajaveden rantayleiskaavan MU-alueet. Luonnonsuojelulaki: Pihlajaveden rantayleiskaavan SL-1 ja SL-2 -varaukset ja rantojensuojeluohjelman alueet. Vesilaki ja koskiensuojelulaki: Vesialueet.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Heinävalkeinen ja Iso-Rimppi: lintuvesien suojeluohjelma. Heinälampi: Keski-Suomen pienvesiselvitys. Project Aqua. Suojeltu valuma-alue. Rantojensuojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Natura-alue on kaavassa suojelualueena (S) ja myös muutamia alueeseen liittyviä suoalueita on osoitettu suojelualueina (S). Alue sisältyy lähes kokonaan matkailun ja virkistykseen vetovoima-alueeseen (mv). Osa alueesta sisältyy kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen. Aluekokonaisuuden kautta kulkee runkorata ja alueen rannalle sijoittuu valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö. Alueen koillispäähän on merkitty ohjeellinen moottorikelkkailureitti.

Arvioidut vaikutukset: Itse Natura-alueen ja siihen liittyvien suoalueiden suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Pihlajavesi on erämainen luontomatkailukokonaisuus jossa on myös hiljaisia alueita. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet sekä niiden eliöstö (ml. saukko) ja kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnot eivät ole ristiriidassa alueen suojelutavoitteiden kanssa. Olemassa oleva rata ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Olemassa olevan tien varteen merkityn ohjeellisen moottorikelkkailureitin yksityiskohtaisemmalla suunnittelussa voidaan tarvittaessa ottaa huomioon Natura-alueen suojelutavoitteet. Kaavassa ei ole osoitettu valuma-alueelle toimintoja, jotka voisivat vaikuttaa heikentävästi Natura-alueen vedenlaatuun. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Hallinmäki

Alueen koodi: FI0900124 **Pinta-ala (ha):** 211 **Kunta:** Jämsä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Hallinmäki on erittäin edustavista ensisijaisen tärkeistä luontotyypeistä koostuva vanhan metsän kohde. Laajuus sekä monen hyvin luonnontilaisen taigaluontotyypin esiintyminen alueella tekee kohteesta ainutlaatuisen ainakin maakunnallisessa mittakaavassa. Kohteen ainutlaatuiset osat muodostuvat yhteensä noin neljän kilometrin pituisista luonnontilaisista puroista, tyybiltään vaihtelevista lähes koskemattomista korpimetsistä, luonnontilaisista havu- ja sekametsistä sekä näiden väliin jäävästä luonnontilaisesta keidassuosta, jonka päässä on lähteinen lettolajeja kasvava rinteinen suo. Alueeseen kuuluu lähes 100 ha pääosin tuoreita kangasmetsiä, joilla ei ole juurikaan nähtävissä metsätalouden merkkejä. Paikoin metsä on hyvin tiheää ja vaate-
liian aarnimetsälajiston suhteen oloiltaan rakenteeltaan optimaalista.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen läpi kulkee voimalinja (z). Alueen länsipuolitse kiertää ohjeellinen moottorikelkkailureitistö.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva voimalinja ei muuta Natura-alueella vallitsevaa nykytilannetta. Ohjeellinen moottorikelkkailureitistö voidaan yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla sijoittaa Natura-alueen ulkopuolelle siten, ettei reitistä aiheudu haittaa vanhan metsän arvoille eikä suoluonnolle. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 14. Konneveden Honkanevan läpi virtaa Lapunjoki

Honkaneva

Alueen koodi: FI0900125 **Pinta-ala (ha):** 62 **Kunta:** Konnevesi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Honkaneva on metsäpeitteinen sisäsuomalainen suotyypeiltään ja luonnontilaisuudeltaan arvokas keidassuo, jonka läpi virtaa joki (kuva 14). Suon pääsuotyyppinä ovat isovarpu- ja tupasvillaräme, reunoilla on hieman mm. metsäkorte-, ruoho- ja heinäkorpea. Joen rannoilla kasvaa pitkin matkaa reheviä kurjenmiekkakasvustoja.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Soidensuojelun perusohjelma. Keski-Suomen soidensuojelusuunnitelma (osa 2).

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Aluetta sivuaa asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alue. Alueen pohjoispuolitse kulkee kantatie (kt), jonka varteen on merkitty ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitistö.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa alueen suojelutavoitteiden kanssa. Asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueen tavoitteena on suunnata haja-asutusta ja tavanomaista tiiviimpää loma-asutusta vetovoima-alueelle. Ohjeellisen rajauksen sisällä tulee ottaa huomioon suojelullisesti merkittävät kohteet ja arvot. Vetovoima-alueen yksityiskohtainen suunnittelu perustuu yleis- ja asemakaavoitukseen, jonka yhteydessä tulee ottaa huomioon riittävällä tavalla myös haja- ja loma-asutuksen jätevesien käsittelyn tarpeet. Olemassa oleva kantatie ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Moottorikelkkailureitti pystytään tarkemmassa suunnittelussa linjaamaan kantatien vaikutuspiiriin Natura-rajauksen ulkopuolelle siten, ettei se heikennä alueen suo- ja kasvillisuusarvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kärppäjärven alue

Alueen koodi: FI0900126 **Pinta-ala (ha):** 809 **Kunta:** Kuhmoinen **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kuhmoisten koillisosassa sijaitseva Kärppäjärven alue on monimuotoista aluetta. Sitä luonnehtivat jyrkähöyränteiset harjualueet, loivemmin kumpuilevat mäkimaisemat, kalliojyrkänteet, kivikkoiset rinteet, pienet kallioalueet, notkelmien suopainanteet, suorantaiset lammet ja niitä yhdistävät purot. Alueen metsät ovat pääosin mustikkatyyppin metsiä, myös lehtomaisia kankaita on paikoin, samoin kuivemmillä paikoilla puolukkatyyppin kankaita. Alueella sijaitseva jo perustettu vanhan metsän suojelualue on lähes luonnontilaista metsää.

Toteutus: LsL 209 ha, MaL ja ML 600 ha. Luonnonsuojelulaki: vanhojen metsien suojeluohjelman alueet (toteutettu kokonaan). Metsälaki ja maa-aineslaki: muu alue.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Kuoppa-aho ja Portinvuori: vanhojen metsien suojelualue. Iso Nahkiainen: arvokas pienvesikohde. Portinvuori-Roninvuori: arvokas kallioalue.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa luonnonsuojelualueena (S) ja alue sisältyy matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueeseen (mv). Osa alueesta sisältyy kulttuuriympäristön vetovoima-alueeseen ja pieni osa kuuluu arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Arvokas kallioalue tukee luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueen yhtenä ydin-kohteena on Isojärven kansallispuisto. Vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävä kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet sekä niiden eliöstö (ml. liito-orava, hajuheinä) ja kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnot eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Silmäsuo-Kimminginjoki

Alueen koodi: FI0900127 **Pinta-ala (ha):** 55 **Kunta:** Saarijärvi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Silmäsuo sijaitsee Saarijärven Pylkönmäellä, Kimminginjärven lounaispuolella. Silmäsuu on kangasmaaharjanteiden välissä sijaitseva pieni, eteläosastaan avonevainen, pohjoisosastaan rämepuustoinen suo. Suon pohjois- ja keskiosan poikki virtaa tummavetinen, Kimminginjärvestä lähtevä puro, Kimminginjoki. Pienialaisuudestaan huolimatta alueella on monipuolista luontoa: erilaisia suotyyppejä, luonnontilainen puro pääosin ojittamattomalla suolla sekä suon reunametsiä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Kimminginjoki: Keski-Suomen arvokkaat pienvedet, valtakunnallisesti arvokas.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Tervaniemen alue

Alueen koodi: FI0900128 **Pinta-ala (ha):** 104 **Kunta:** Saarijärvi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Saarijärven Pylkönmäellä sijaitseva Tervaniemen alue käsittää paikallisesti arvokkaaksi luokitellun harjualueen Kiesimenjärven luoteisrannalla, sen länsipuolella olevan Tervasuon luonnontilaisen osan ja läheisen Oulunnevan. Harjualue liittyy vesimaisemaan ja se on geologisesti sekä maisemallisesti jokseenkin merkittävä harjualue. Oulunneva on pienehkö tienvarsisuo, jonka eteläosassa on pienvesi-inventoinnissa alueellisesti arvokkaaksi luokiteltu humuspitoinen lampi, Oulunlampi.

Toteutus: LsL 37 ha, MaL ja ML 67 ha. Maa-aineslaki, metsälaki (metsäsuunnittelu): Tervaniemi-Kouvonpäänniemi.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Oulunlampi: Keski-Suomen arvokkaat pienvedet. Kohde sijaitsee Saarijärven reitillä, suojeltu valuma-alue.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen läheisyydessä on ohjeellinen moottorikelkkailureitistö.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Ohjeellinen moottorikelkkailureitti pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan Natura-alueen ulkopuolelle siten, ettei se heikennä alueen luontoarvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Koivuvuori - Pienen Palojärven metsä

Alueen koodi: FI0900129 **Pinta-ala (ha):** 101 **Kunnat:** Viitasaari, Kannonkoski **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kohteeseen kuuluu kaksi erillistä, mutta melko lähekkäistä vanhan metsän kohdetta. Koivuvuori on karujen kallionlakien ja niiden välisten mustikkatyyppin notkelmien sekä kallioisten rinteiden muodostama vanhojen metsien suojelualue. Pienen Palojärven metsä sijaitsee Viitasaaren länsiosassa ja siihen kuuluvat Pienen Palojärven ympärillä olevat, osittain kallioiset metsät. Järvi itsessään on melko pieni, kirkasvetinen ja niukkakasvinen.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Pienen Palojärven metsä: Etelä-Suomen vanhojen metsien suojeluohjelma. Koivuvuori: vanhojen metsien suojeluohjelman yksityismaiden kohde (ostettu valtiolle). Itäosan laajennus ei sisällä ohjelmaan.

Maakuntakaavamerkinnot: Molemmat osa-alue on kaavassa suojelualueena (S). Alueen lähellä kulkee ohjeellinen moottorikelkkailureitistö.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Ohjeellinen moottorikelkkailureitti pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan Natura-alueen ulkopuolelle siten, ettei se heikennä alueen luontoarvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Mertajärvi - Pieni-Selkiäinen

Alueen koodi: FI0900130 **Pinta-ala (ha):** 84 **Kunta:** Konnevesi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Vierekkäin sijaitsevat Pieni-Selkiäinen (kuva 15) ja Mertajärvi ovat molemmat laskettuja järviä. Epäonnistuneen vedenlaskun seurauksena on syntynyt vetinen suo: luhtaista saranevaa, rimpistä suursaranevaa ja lyhytkorsinevaa sekä laitaosissa koivuluhtaa. Avovesiala on mitätön ja on luultavasti kasvamassa umpeen kokonaan. Mertajärvi ja Pieni-Selkiäinen on kosteikkolintujen levähdyspaikkana ja uhanalaisten putkilokasvien kasvupaikkana arvokas umpeenkasvanut alue.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sisältyy matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueeseen (mv).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Konneveden matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueen ytimen muodostaa Etelä-Konneveden kansallispuisto, jossa painopiste on virkistyksessä ja matkailussa, erityisesti kalastusmatkailussa. Kun luonnonsuojelullisesti arvokaimmat alueet ja niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Pieni-Selkiäisellä on lintutorni, joka mahdollistaa ohjatun retkeilyn alueella ja on riittävä virkistys- ja matkailukäyttöön tarvittava palveluvarustus ko. Natura-kohteella. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kuva 15. Konneveden Pieni-Selkiäisen laidalla oleva lintutorni

Vihtamäen lettoräme

Alueen koodi: FI0900131 **Pinta-ala (ha):** 3 **Kunta:** Hankasalmi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Vihtamäen länsirinteessä oleva pieni yhtenäinen suoalue, josta iso osa on vesiallikoiden ja rimpipinta-juottien sekä rämeisten mätäspintojen kirjavoimaa lettorämettä. Ravinteisin osa on suon itäpuolella, länsipuolella suo vaihtuu korpirämeksi ja korpityyppien kautta kangaskorveksi. Etenkin eteläosassa aluetta on länsi-itä -suuntaisia vesilammikoita. Pohjoisosassa suota on muutama kaivetun näköinen potero. Suon etelä- ja länsilaidalla on vanhoja, jo umpeenkasvaneita oja, joilla ei enää ole juuri vaikutusta suon kasvillisuuteen. Vihtamäen lettoräme on laajahkoalainen ja lajistollisesti varsin edustava letto Keski-Suomen oloissa.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Rautalammin reitin valuma-alueella, suojeltu valuma-alue.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Virkamäen letto - Kovasräme

Alueen koodi: FI0900132 **Pinta-ala (ha):** 34 **Kunta:** Pihtipudas **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Alue muodostuu kahdesta erillisestä osa-alueesta. Virkamäen letto on noin 4 hehtaarin luonnontilainen suo, jonka keskiosassa on laajalti lettorämettä ja lähteiden ympärillä jopa lähdelettoa. Keski-runsasravinteista lajistoa on runsaasti. Suota ympäröivät talousmetsät, ja suon eteläpuolella on tehty hakkuita. Rajauksessa ovat mukana lettoluontotyyppiä ympäröivät muut suotyyppit, lähinnä rämeet, sekä osin myös kapealti suota ympäröivää kivennäismaata. Itäpuolelta rajaus ulottuu tiehen. Kovasrämeen itälaidalla esiintyy melko laajasti lettoisuutta rämekasvillisuudessa. Kasvillisuus on parhaimmillaan lettorämettä ja lähdelettoa. Valtaosa suosta on kuitenkin karumpia rämetyyppisiä. Suo on pääosin luonnontilainen - pohjoisosassa rajauksen ulkopuolinen ojitus on vaikuttanut kasvillisuuteen pienellä alueella. Rajaukseen otetaan mukaan koko luonnontilainen osa Kovasrämettä.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnot: Molemmat osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Osa-alueiden väliin jää kohde-omainen rakennuskiviainesten ottovyöhyke (eo).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Natura-alueen rajauksesta päätettäessä on otettu huomioon kivilouhimon nykyinen ja tuleva toiminta. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki maa-ainesten ottovyöhykkeet. Ottovyöhykkeen poistaminen ei suoraan vaikuta nykytilanteeseen, mutta kaava ei enää tue rakennuskiviainesten ottamistoimintaa ko. alueella, mikä voi tulevaisuudessa vähentää mahdollisten haitallisten vaikutuksien syntymistodennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kummunpuro

Alueen koodi: FI0900133 **Pinta-ala (ha):** 5 **Kunta:** Karstula **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kohde on Kummunpuron varteen sijoittuva pienvesi- ja suoalue, jonka tekee luonnonsuojelullisesti arvokkaaksi luonnontilaiset, harvinaiset rehevät korvet ja lettoluontotyyppiin luettava lettokorpi. Kummunpuro on rajauksen alueella uomaltaan luonnontilainen, paikoin mutkittava vajaan metrin levyinen puro. Kummunpuron länsipuolella on luhtaista ruoho- ja heinäkorpea muutamien kymmenien metrien leveydeltä. Itäpuolella suo ulottuu kauemmas loivan rinteeseen puolelle ja kasvillisuus on parhaimmillaan lettokorpea. Alueella on myös muutamia avolähteitä sekä Kummunpuron alue on pienialainen, luotodirektiivin luontotyyppien puolesta edustava kohde. Kummunpuron alue sisältää harvinaisia ja uhanalaisia luontotyyppisiä. Alueella on merkitystä harvinaisiksi käyneiden lettojen ja rehevien korprien suojelussa. Lisäksi Kummunpuron alueella esiintyvät pienvesiluontotyyppit eli puro ja lähteet ovat luonnonsuojelullisesti arvokkaita.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Saarijärven reitin valuma-alueella, suojeltu valuma-alue.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sisältyy matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueeseen (mv).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Saarijärven-Kannonkosken matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueen vetovoimatekijänä on Pyhä-Häkin kansallispuisto ja alueella vallitsee erämainen retkeily ja luontomatkailu. Kummunpuro ei sijoitu vetovoima-alueen kehittämisen ydinalueelle ja matkailun ja virkistyksen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa pystytään ottamaan huomioon luonnonsuojelullisesti herkätkohteet. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailta toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Syväojanmäki

Alueen koodi: FI0900134 **Pinta-ala (ha):** 19 **Kunta:** Jyväskylä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Syväojanmäen alue koostuu kahdesta lähekkäisestä osa-alueesta. Ylemmänä oleva kuvio on luonnontilaisen lähteen ja siitä lähtevän lähdepuron ympärille keskittyvää vanhaa metsää. Puusto on pääosin kuusivaltaista varttunutta-ikäntyvää mustikkatyypin metsää, mutta rinteillä on runsaasti myös iäkstä ja osin lahoa lehtipuuta. Alueella on myös paikoin runsaastikin lehtipuuta. Toinen osa-alue keskittyy Riuttalammesta ja sen valuma-alueelta alkunsa saavan puron ympäristöön. Riuttalampi on pieni suon humuspitoinen nevalaitainen lampi, jonka koillispuolella avautuu kasvillisuudeltaan pääosin niukkaravinteista rimpinevaa kasvava avosuo. Suon laiteilla on myös rahkarämettä ja isovarpurämettä. Suon pohjoisosasta alaspäin lähtevän puron uoma on luonnontilainen ja sen ympärillä on niin ikään vesitaloudeltaan luonnontilansa hyvin säilyttäneitä korpia. Alueella on myös pienialainen lettokorpi kohdassa, jossa lähteestä alkunsa saava puro laskeutuu toisen puron varteen.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnot: Molemmat osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S). Molemmat osa-alueet sijoittuvat kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle ja suojavyöhykkeelle (sv). Toinen osa-alue jää puolustusvoimien alueen laidalle (EP).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa alueen suojelutavoitteiden kanssa. Tikkakosken varalaskupaikan suojavyöhyke koskee rakentamista, joka voi muodostaa lentoesteen, eikä vyöhykkeellä ole vaikutuksia Natura-alueille. Puolustusvoimien aluevaraus ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Ylin

Alueen koodi: FI0900135 **Pinta-ala (ha):** 40 **Kunta:** Karstula **Aluetyyppi:** SPA

Alueen kuvaus: Ylinjärvi on umpeenkasvava matala järvi, jossa kasvaa korte-, kaisla-, ruoko- ja isosorsimokasvustoja. Kasvillisuusvyöhykkeet ovat edustavia. Ympäriällä on pajukovyöhyke. Avovettä on vain keväällä. Järvi laskee Ylimen salmesta Päälinjärveen. Järven koillispuolella on tiheä pajukko-koivikkoalue, joka on kuitenkin suurelta osin Natura-rajauksen ulkopuolella. Natura-alueeseen rajautuu lintujen levähdyspaikkana huomattava järven itäpuolella oleva Höyläniemenkydöt niminen peltoalue.

Toteutus: Maankäyttö- ja rakennuslaki, vesialueet vesilaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijaitsee kulttuuriympäristön vetovoima-alueella.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestokyky otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa alueen suojelutavoitteiden kanssa. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Louhuvuori

Alueen koodi: FI0900136 **Pinta-ala (ha):** 95 **Kunta:** Pihtipudas **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Alue on pääasiassa louhikkoinen vanha (n.130-vuotias) mäntymetsä, jossa on runsaasti aiemman puusukupolven mäntyjä. Lahopuun määrä alueella on merkittävä ja suurin osa lahoppuusta on järeätä. Kääpiä esiintyy sekä määrällisesti että lajistollisesti hyvin paljon. Palokoroja on havaittavissa sekä elävissä puissa että kannoissa ja maapuissa. Rajaukseen on otettu mukaan myös mäntymetsään kiinteästi yhteydessä olevat pienet rämekuviot. Alue on erittäin edustava vanhan mäntyvaltaisen metsän kohde, joka on myös kääpälajistoltaan arvokas.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueelle (mv). Lisäksi alue rajautuu arvokkaaseen geologiseen muodostumaan (ge).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää ja arvokas moreenimuodostuma tukee alueen suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Pihtiputaan ja Kinnulan rajalla olevan matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueella leimaa erämaisuus ja luontoarvoiltaan merkittävät suojelukohteet. Alue on myös hiljaista aluetta. Matkailu- ja virkistyskäytön mahdollisen kehittämisen tavoitteena on luonnonsuojelullisesti rikkaan luonnon kestävä käyttö ottaen huomioon alueen suojelliset rajoitteet. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta moreenimuodostuman valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Lehtisenneva

Alueen koodi: FI0900137 **Pinta-ala (ha):** 29 **Kunta:** Saarijärvi **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Lehtisennevan alueeseen kuuluu Lehtisenlammen etelärantaan rajoittuva Lehtisenneva puronvarsi-korpineen. Lehtisen rannassa kiertää luhtainen nevarunus, joka muuttuu Lehtisen laskupuron suualueen tuntumassa luhtaletoksi. Lehtisennevasta Kortehetoon laskevan puron varressa on muutoin luhtanevaa, samoin umpeenkasvavan Korteheton reunamilla. Korteheton alueelta löytyy myös pensaikkoluhtaa. Lehtisenneva on pääosin harvapuustoista rämettä-nevarämettä. Ruuhipuron varressa on korpia ja korpirämeitä. Lehtisenlammen lounaispuolinen korpi on osittain rehevämpää ruoho- ja heinäkorpea.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sisältyy matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueeseen.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää alueen suojelun toteutumista ja luontoarvojen säilymistä. Lehtisenneva jää Pyhähäkin-Salamajärven matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueen vaikutuspiiriin. Alueen vetovoiimatekijänä on Pyhähäkin kansallispuisto, eikä matkailun ja retkeilyn mahdolliset kehittämistoimet vaaranna retkeilykäyttöön huonosti sopivan Lehtisennevan suojeluarvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Rajala

Alueen koodi: FI0900139 **Pinta-ala (ha):** 91 **Kunta:** Kuhmoinen **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Alueen metsät ovat monipuolisia, osin entisille kaski- ja hakamaille syntyneitä lehtipuuvaltaisia metsiä ja osin vanhaa ja kookasta kuusikkoa ja männikköä. Havupuuvaltaisillakin alueilla lehtipuun osuus on merkittävä. Useissa osissa aluetta kasvaa järeitä haapoja. Koko aluetta luonnehtii rehevyys ja lehtokasvillisuuden runsaus. Lahopuuta on runsaasti. Lahopuulla on runsaasti kääpiä. Alueella on muutamia pieniä soistuneita laikkuja (saniais- ja metsäkortekorpimaisia ja yksi umpeenkasvanut lampi) pieniä puroja ja lampi. Lisäksi alueella on kaksi osittain pajua ja koivua kasvavaa vanhaa peltoa.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Eteläosaan rajautuva Yltiönjärvi on arvokas pienvesikohde.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sisältyy matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueeseen (mv). Lisäksi osa alueesta kuuluu valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen laajennusehdotukseen (v) ja alueen lähellä on ohjeellinen ulkoilun yhteystarve -merkintä.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Päijänteen matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueen yhtenä ydinkohteena on Isojärven kansallispuisto. Vetovoima-alueella tulee kehittää tiiviissä yhteistyössä sen asukkaiden ja elinkeinotoimijoiden kanssa kestävä kehityksen hengessä ottaen huomioon paikallisten ihmisten asuin- ja elinolot ja niiden kehittäminen sekä luonnon monimuotoisuus (ml. liito-orava). Mahdollinen maisema-alueen laajennus tukee Natura-arvojen säilymistä. Isojärven kansallispuiston ja Himoksen alueen välinen ulkoilun yhteystarve pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan siten, ettei se heikennä alueen Natura-arvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Koska maisema-alueen laajennuksella ei ole vielä virallista valtakunnallista statusta, laajennusalue muutettiin maakunnalliseksi, muutoksella ei ole käytännön merkitystä Natura-alueen kannalta. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Kilpisuo

Alueen koodi: FI0900140 **Pinta-ala (ha):** 247 **Kunta:** Karstula **Aluetyyppi:** SCI ja SPA

Alueen kuvaus: Kilpisuo on sisäsuomalainen luonnontilainen yhtenäinen keidassuoalue. Kasvillisuudessa on pääosin karuja suotyyppisiä kuten lyhytkorsinevaa, saranevaa, kuljunevaa, mutta lailla on myös keskiravinteista kasvillisuutta sekä eri rämetyyppisiä. Suon linnusto on runsas.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Ruokolahti-Laikanlahti

Alueen koodi: FI0900141 **Pinta-ala (ha):** 143 **Kunta:** Karstula **Aluetyyppi:** SPA

Alueen kuvaus: Ruokolahti on matala umpeenkasvava Karstulan Pääjärven lahti. Lahdessa on runsas ilmaversoiskasvusto, kelluslehtikasvusto sekä uposlehtisiä. Lahdessa on avovesialueita. Ruokolahti avautuu Pääjärven Laikanlahteen, joka on kaislaa ja kortetta kasvava matala lahti. Sen pohjukkaan laskee Kiminkijoki. Molempien lahtien rannat ovat matalia ja soistuvia ja vaihtuvat erilaisiin metsiin. Laikanlahdella on rantavyöhykkeen takana myös peltoa ja rantamökkejä.

Toteutus: LsL 40 ha, MRL 38 ha, VL 65 ha.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Alue osa on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijoittuu kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Alueen kautta kulkee kaavassa vesiretkeilyreitti ja aluetta sivuaa ohjeellinen moottorikelkkailun runkoreitistö. Lisäksi aluetta sivuaa seututie (st).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkintä ei ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Vesiretkeilyreitistö ei kulje alueen linnustollisesti ja kasvistollisesti arvokkaimman osan, Ruokolahden kautta. Ohjeellinen moottorikelkkailureitistö pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sijoittamaan Natura-alueen ulkopuolelle siten, ettei se heikennä Natura-arvoja. Olemassa oleva seututie sivuaa linnustollisesti vähempi arvoista Laikanlahtea, eikä kaavamerkintä muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-alueesta päätettäessä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Angesselkä-Puttolanselkä

Alueen koodi: FI0900143 **Pinta-ala (ha):** 535 **Kunta:** Joutsa **Aluetyyppi:** SPA

Alueen kuvaus: Angesselän ja Puttolanselän eteläosan alue on arvokas vesilintujen muutonaikainen levähdyspaikka etenkin syksyisin. Alueelle kerääntyy satoja laulujoutsenia. Etenkin Sairastenlahti on laulujoutsenten ja puolisukeltajien suosimaa ruokailupaikkaa.

Toteutus: Kokonaan vesilailla toteutuva kohde.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: FINIBA.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijaitsee kulttuuriympäristön vetovoima-alueella. Alueen kautta kulkee kaavassa veneväylä ja ohjeellinen moottorikelkkailureitti. Alueen pohjoisreuna kuuluu matkailun ja virkistysvetovoima-alueeseen (mv), jolle sijoittuu matkailupalvelujen kohde ja satamamerkintä.

Arvioidut vaikutukset: Suojelumerkintä edistää alueen toteutusta ja luontoarvojen säilymistä. Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Matkailun ja virkistykseen vetovoima-alue yhdistää olemassa olevan Joutsenlammen lomakeskuksen satamoineen Leivonmäen kansallispuistoon ja sitä kautta Päijänteen alueeseen. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnot eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Olemassa oleva veneväylä ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Ohjeellinen moottorikelkkailureitistö pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sijoittamaan Natura-alueen ulkopuolelle siten, ettei se heikennä Natura-arvoja, varsinkaan syksyisiä muutonaikaisia linnustoarvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Palosenranta

Alueen koodi: FI0900144 **Pinta-ala (ha):** 4 **Kunta:** Toivakka **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Palosjärven rantametsä sijaitsee Palosjärven Vookelinselän pohjoisrannalla. Palosjärvi on kohtalaisen kirkasvetinen järvi, jonka rannat ovat pääosin jyrkästi viettäviä ja kovapohjaisia. Vookelinselän pohjoisranta on kuitenkin alavampaa ja alue on keväisin tulvan alla. Rantametsä on pääosin tervaleppävaltaista luhtametsää ja tervaleppäkorpea sekä osin kesällä kuivahtavaa tulvametsää. Tervaleppä lisäksi valtapuina ovat harmaaleppä ja hieskoivu. Puusto on varttunutta ja järeää. Rantametsän edustalla on noin kymmenen metriä leveä rantaluhta. Luhdalla on myös lähteisiä kohtia ja kasvillisuus onkin keskiravinteista ja paikoin esimerkiksi alueen pohjoisosassa keski-runsaravinteista. Alueen itäosan puron suulla on puolen hehtaarin suuruinen rantaan rajautuva lettokorpi. Matalakasvuista puustoa ja pensaskerrosta luonnehtii monilajisuus ja katajan runsaus.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutettu kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Luonnonsuojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Aholan laitumet

Alueen koodi: FI0900145 **Pinta-ala (ha):** 2 **Kunta:** Kinnula **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Aholan laidunalue koostuu kolmesta erillisestä alueesta, joilla on pitkä laidunhistoria. Laidunalueet ovat pääosin monilajista ja matalakasvuista tuoretta heinäniittyä, jonka seassa on kuivan heinäniityn laikkuja. Avoimet alueet ovat kauniisti kivien kirjomia. Alueisiin kuuluu myös havupuustoinen hakamaakuvio sekä laidunnettu sekametsä. Perinneympäristöalueet rajautuvat pääosin nurmilaitumiin ja kangasmetsiin. Avoimilla ja kivikkosilla niityillä kasvillisuus on matalaa ja monipuolista. Niityillä tavataan huomionarvoisia niittyjen ja kettujen kasvilajeja.

Toteutus: Sopimus tai maatalouden erityistukisopimus.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnot: Osa-alueet ovat kaavassa suojelualueena (S) ja alue sijaitsee kulttuuriympäristön vetovoima-alueella. Osa-alueiden välissä on seututie (st) ja alueen kautta on merkitty voimalinjan pitkän aikavälin yhteystarve (z).

Arvioidut vaikutukset: Suojelumerkintä edistää alueen toteutusta ja luontoarvojen säilymistä. Olemassa oleva seututie ei uhkaa alueen perinneympäristöarvoja, eikä muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Yhteystarpeena osoitettu voimalinja pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan Natura-alueiden ulkopuolelle siten, ettei se heikennä perinneympäristöarvoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Kaikki Natura-alueet osoitettiin kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Lampuodinsuo

Alueen koodi: FI0900146 **Pinta-ala (ha):** 82 **Kunta:** Multia **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Lampuodinsuo on harvinaisen korkealla, 234 m merenpinnasta sijaitseva keidassuo. Kasvillisuus koostuu erilaisista räme- ja nevatyypeistä. Myös korpia on vähäisissä määrin. Suolla kasvaa mm. tervaleppää. Rämepuusto on luonnontilaista ja osin keloutunutta. Linnustoltaan Lampuodinsuo on erittäin arvokas.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Soidensuojelun perusohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Vesitaloudellisesti Lampuodonsuohon liittyvä Lauttasuo on kaavassa myös suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Lauttasuon suojelumerkintä tukee Natura-alueen suojeluarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Jousmäki

Alueen koodi: FI0900148 **Pinta-ala (ha):** 21 **Kunta:** Jämsä **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Miltei luonnontilainen kuusivaltainen tuoreen kankaan rinnemetsä, jonka pohjoisosassa on tehty aikoihin alaharvennus. Vanhoja keloutuneita, järeitä aiemman puusukupolven kantoja on vielä näkyvissä vanhojen poimintahakkuiden jäljiltä. Puustossa on myös joitakin eläviä aiemman puusukupolven puita, ja maapuuna on useita järeitä kuusia. Metsä on rakenteeltaan hyvin vaihtelevaa. Paikoin aluspuustoa on paljon ja pensaskerros on runsasta. Tiheissä kuusikkokohdissa pohjakerroksen kasvillisuus on hyvin vähäistä. Aluspuustossa on paljon lehtipuita: haapaa, hieskoivua, harmaaleppää, pihlajaa ja raitaa. Alueella useita vanhoja keloutuvia raitoja, joilla kasvaa raidankeuhkojäkälää. Hyvä lahopuujatkumo.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Toteutunut kokonaan.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Vanhojen metsien suojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä osoittaa toteutuneen suojelun ja edistää luontoarvojen säilymistä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulailla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Etelä-Konnevesi

Alueen koodi: FI0600032 **Pinta-ala (ha):** 15259 **Kunta:** Rautalampi, Konnevesi **Aluetyyppi:** SCI, SPA

Alueen kuvaus: Etelä-Konnevesi on Rautalammin reitin keskusjärvi, jolle on tyypillistä karuus, kirkasvetisyys, rantojen niukkakasvustoisuus, laajat selkävesialueet ja lukuisat saaret. Rantametsät ovat tyypillisesti yleisilmeiltään karuja ja kalliopaljastumia on runsaasti. Alueella on edustava selkävesilinnusto ja monipuolinen maalinnusto. Kohteen lajistollista arvoa lisäävät sen kalataloudellinen arvo ja alueella esiintyvät reliktilajit. Ydinalue on nykyisin kansallispuistona.

Toteutus: Pääosin luonnonsuojelulailla, maa-aineslaki, maankäyttö- ja rakennuslaki, vesialueiden toteutus vesilaila.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Rantojensuojeluohjelma, vanhojen metsien suojeluohjelma, koskiensuojelulaki.

Maakuntakaavamerkinnot: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Lisäksi kansallispuisto on osoitettu kansallispuistomerkinnällä (KP) ja alueelle sijoittuu yksi arvokas geologinen muodostuma (ge). Koko alue sisältyy matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueeseen (mv) ja osa alueesta sijoittuu kulttuuriympäristön sekä asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueisiin. Alueella on laivaväylä ja alueeseen kuuluvalla koskireitillä on merkitty vesiretkelyreitti. Koskireitin alapäässä sivuaa maakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Arvioidut vaikutukset: Suojelualue- ja kansallispuistomerkinnät edistävät suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Myös etelärannan arvokas kallioalue ja koskireittiä sivuava maakunnallinen maisema-alue tukevat suojelualueiden säilymistä. Konneveden matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueen ytimen muodostaa Etelä-Konneveden kansallispuisto ja koko alueen painopiste on virkistyksessä ja matkailussa, erityisesti kalastusmatkailussa. Matkailun ja virkistyksen kehittäminen tapahtuu kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman sekä Etelä-Konneveden alueen kehittämishankkeessa laaditun kehittämissuunnitelman mukaisesti ottaen huomioon alueen herkäät luontokohteet ja lajistoarvot (ml. suurpedot, liito-orava, sauikko). Kulttuuriympäristön vetovoima-alueina osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Vetovoima-alueiden tehtävänä on innostaa tutkimaan ja toteuttamaan kulttuuriympäristön mahdollisuuksia esimerkiksi osana elinkeinotoimintaa, matkailua tai virkistystä. Kun luonnonsuojelullisesti arvokkaimmat alueet ja niiden kestävyys otetaan huomioon yksityiskohtaisemmassa vetovoima-alueiden suunnittelussa, kaavamerkinnot eivät ole ristiriidassa suojelutavoitteiden kanssa. Asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueen tavoitteet

na on suunnata haja-asutusta ja tavanomaista tiiviimpää loma-asutusta vetovoima-alueelle. Ohjeellisen rajauksen sisällä tulee ottaa huomioon suojelullisesti merkittävät kohteet ja arvot. Vetovoima-alueen yksityiskohdainen suunnittelu perustuu yleis- ja asemakaavoitukseen, jonka yhteydessä tulee ottaa huomioon riittävällä tavalla myös haja- ja loma-asutuksen jätevesien käsittelyn tarpeet. Etelä-Konnevedellä ja siihen liittyvällä koskireitillä on lainvoimaiset rantaosayleiskaavat. Olemassa oleva laivaväylä ei muuta tilannetta, joka vallitsi Natura-päätöstä tehtäessä. Koskireitin vesilailla toteutettavalle alueelle sijoittuva vesiretkelyreitit pystytään yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla toteuttamaan siten, ettei se heikennä Natura-arvoja. Koskireitillä on jo olemassa olevia rantautumispaikkoja. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Poistamisen jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta kallioalueen valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Haapineva-Pohjoisneva-Valkeisneva

Alueen koodi: FI0800012 **Pinta-ala (ha):** 2341 **Kunta:** Alajärvi, Kyyjärvi, Perho **Aluetyyppi:** SCI

Alueen kuvaus: Kohteeseen kuuluu Keski-Suomen puolelta Haapinevan suoalue siihen liittyvine Hyytiäisenkankaan-Palaneenkankaan harju-dyynialueineen sekä Valkeisnevan soidensuojelualue. Haapinevan aapasuoalue on osa laajaa valtaosin Länsi-Suomen alueella sijaitsevaa Suomenselälle tyypillistä ja poikkeuksellisen edustavaa ja monipuolista aapasuoaluetta. Siihen rajautuva harjualue on geologisesti arvokas, useita kilometrejä pitkä harju- ja dyynimuodostuma.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki. Valkeisnevan alue kokonaan toteutunut.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset: Soidensuojeluohjelma.

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S). Haapinevan itäpuolella on maa-ainesten ottovyöhykkeen kohdemerkintä (eo).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualuemerkintä edistää suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Ahomäen kalliokiviainesten ottovyöhyke sijoittuu 200 m päähän Natura-rajauksesta olemassa olevan metsätien varteen. Mahdollinen kiviainesten ottaminen ei vaikuta suoraan Natura-alueen luontotyyppiin, esim. aapa- ja keidassuoloontoon. Parin sadan metrin suojavyöhyke lieventää merkittävästi kiviainesten ottamistoiminnasta mahdollisesti eläimistöille (ml. suurpedot, metsäpeura) aiheutuva välillisiä häiriötekijä (esim. melu). Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki maa-ainesten ottovyöhykkeet. Ottovyöhykkeen poistaminen vähentää entisestään mahdollisten haitallisten vaikutusten syntyminen todennäköisyyttä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Salamajärven alue

Alueen koodi: FI1001013 **Pinta-ala (ha):** 9261 **Kunta:** Perho, Kivijärvi, Kinnula **Aluetyyppi:** SCI (sis. SPA)

Alueen kuvaus: Salamajärven alue on laaja Salamajärven kansallispuiston, Salamaperän luonnonpuiston ja niihin liittyvien soidensuojelualueiden ja vanhojen metsien suojeluohjelmien muodostama laaja luontotyypeiltään ja lajistoltaan arvokas erämainen kokonaisuus. Alue edustaa Suomenselän vedenjakajaseudun karua ja suovaltaista luontoa. Kankaat ovat pääosin kivisiä männiköitä ja suot suotyypeiltään monipuolisia aapasoita. Alue on metsäpeuran tärkeää lisääntymisaluetta.

Toteutus: Luonnonsuojelulaki.

Suojeluohjelmat ja -selvitykset:

Maakuntakaavamerkinnät: Alue on kaavassa suojelualueena (S) ja alueella on kansallispuisto- ja luonnonpuistomerkinnät. Koko alue sijoittuu matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueelle (mv). Lisäksi alueen kautta kulkee ohjeellinen ulkoilureitti ja alueelle sijoittuu yksi arvokas geologinen muodostuma (ge).

Arvioidut vaikutukset: Suojelualue- sekä kansallis- ja luonnonpuistomerkinnät edistävät suojelun toteuttamista ja luontoarvojen säilymistä. Myös arvokas moreenimuodostuma tukee luontoarvojen säilymistä. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alue tukee kansallispuiston kehittämistä ja käyttöä, joka tapahtuu puiston hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Ohjeellinen ulkoilureitti tukee kansallispuiston käyttöä ja Salamajärven suojelualuekokonaisuudelle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma, joka sisältää ulkoilu- ja retkeilyreitistön. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

Luonnosvaiheen jälkeen tehdyt muutokset: Luonnonsuojelulla toteutetut tai toteutettavaksi tarkoitetut alueet merkittiin kaavaan SL-merkinnällä. Lisäksi kaikki Natura-alueet osoitetaan kaavakartalla erillisellä nat-merkinnällä, mikä korostaa ja edistää Natura-alueiden huomioon ottamista. Kaavasta poistettiin kaikki arvokkaat geologiset muodostumat. Puiston jälkeen kaava ei tue alueen luontoarvojen säilymistä enää yhtä voimakkaasti, mutta moreenimuodostuman valtakunnallinen arvo ei kuitenkaan häviä. Maakuntakaava ei todennäköisesti merkittävästi heikennä alueen Natura-arvoja.

3. TARKASTELUN YHTEENVETO

Maakuntakaavan yleispiirteisyyden (esitystapa ja tulkinta) ja kaavamääräyksien sisällön takia kaavan toteuttamiselle voidaan usein löytää yksityiskohtaisemman suunnittelun avulla Natura-alueiden luontoarvojen asettamien reunaehtojen mukainen ratkaisu. Natura-alueita koskevat nykyiset maankäyttömuodot, jotka ovat olleet olemassa Natura-päätöstä tehtäessä tai ovat myöhemmin saaneet voimassa olevan luvan, voidaan pääsääntöisesti merkitä maakuntakaavaan. Lisäksi hankkeet, joiden hankekohtaisen yva-menettelyyn liittyvässä Natura-vaikutusten arvioinnissa on todettu, ettei toiminta todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueiden luonnonarvoja, voidaan merkitä kaavaehdotukseen.

Monet kaavamerkinnät edistävät tai vähintään tukevat Natura-alueiden suojelun toteuttamista ja luonnonarvojen säilymistä. **Luonnonsuojelu-, suojelu- ja Natura-merkintöjen** lisäksi mm. kaavassa esitettävillä **pohjavesialueilla, kulttuuriympäristömerkinnöillä** sekä **virkestys- ja maise-ma-aluemerkinnöillä** voidaan tarkemman alueidenkäytön suunnittelun kautta tukea sekä luonnon-suojelulla että muilla keinoilla toteutettavien Natura-alueiden suojelutavoitteita. Esimerkiksi kulttuuriympäristön vetovoima-alueiden kehittämisen lähtökohtana on kulttuuriympäristön monimuotoisuuden hyödyntäminen sekä kestävän käytön ja hoidon edistäminen.

Osaan aikaisempien lainvoimaisten kaavojen merkinnöistä ei tehty muutoksia, vaan ne siirrettiin tarkistettuun maakuntakaavaan sellaisenaan. Näiden merkintöjen osalta Natura-vaikutusten tarkastelu ja harkinta on tehty jo aikaisempien kaavojen yhteydessä. Näitä merkintöjä ovat mm. **moottoritie, tuulivoimapuiston alue** sekä **vähittäiskaupan suuryksikkö ja kaupallinen vyöhyke**.

Moottoriteistä Viisarimäki-Oravasaari-Kanavuori-Haapalahti perustuu yleis- ja tiesuunnitelmaan, jota varten on tehty erillinen yva-arviointi. Uuden Kirri-Äänekoski -moottoritieosuuden vaikutuspiiriin jää Kylmähaudan Natura-kohde (FI0900011). Maakuntakaavan lähtökohtana on, että Vehniä-Äänekoski -moottoritie linjataan yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla olemassa olevan Kylmähaudan suojelun alueen itäpuolelle siten, ettei se heikennä valuma-alueellisesti tien yläpuolelle jäävän lähteikköalueen luontoarvoja. Natura-alue on otettu huomioon maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä. Muuramen ja Pukinniityn välinen uusi moottoritieosuus koskettaa Muuramenharjun Natura-aluetta (FI0900023), samoin kuin valtatie 9:n kehittäminen. Muuramenharjun Natura-alueeseen kohdistuvista vaikutuksista on tehty kaksi arviointia. Valtatie 9 välillä Korpilahti – Muurame koskevan tiesuunnitelman toteuttamisella on todettu olevan pienialaisia, haitallisia vaikutuksia harjumetsät -luontotyyppisiin. Haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää tarkentamalla tielinjausta ja teknisiä ratkaisuja ongelma-alueella. Niittyaho – teollisuustie väliä koskevan valtatie 9 ja rinnakkaistien aluevarausuunnitelman toteuttamisella on arvioitu olevan vain vähäisiä pienialaisia vaikutuksia harjumetsät -luontotyyppiin. Toteuttaminen vähentäisi koko Natura-alueen pinta-alaa vain noin 1,5 ha (0,7 %) ja luontotyyppien edustavimmat osat säilyvät suunnitelman toteuttamisesta huolimatta.

Tuulivoimapuistoista tehtiin 3. vaihekaavan yhteydessä erillinen Naturen tarveharkinta. Kaupan sijoitus- ja mitoitusratkaisujen vaikutuksia on arvioitu 4. vaihekaavan yhteydessä.

Myös **maa-ainesten ottovyöhykkeet sekä turvetuotantoalueiden ja turvetuotantoon soveltuvien alueiden** Natura-vaikutuksia on tarkasteltu jo aikaisempien maakuntakaavojen yhteydessä. Lähtökohtana on ollut, ettei kaavoihin ole merkitty sellaisia maa-aines- ja turvetuotantovarauksia, jotka vaatisivat luonnonsuojelulain mukaisen Natura-vaikutusten arvioinnin. Kaavatarkistuksen luonnosvaiheen jälkeen kaikki maakuntakaavan maa-aines- ja turvetuotantoalueet poistettiin. Poistamisen jälkeen maakuntakaava ei enää tue tiettyyn paikkaan sidottujen maa-aines- ja turvetuotantoalueiden perustamista, mikä entisestään vähentää kaavan toteuttamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia, mm. Natura-alueiden vesitalouteen tai veden laatuun. Turvetuotantoa

ohjataan kaavassa vain koko maakuntaa koskevalla tiukalla suunnittelumääräyksellä. Kaavamääräys ja turvealueiden poistaminen yhdessä merkitsevät, että maakuntakaavan toteuttamiseen ei enää liity turvetuotannosta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

Tarveharkinnassa kiinnitettiin huomiota erityisesti uusiin kaavamerkintöihin ja niihin aikaisemmista kaavoista siirrettäviin merkintöihin, joihin tehtiin muutoksia. Koska Natura-alueet ovat luonnon ominaispiirteiltään ja suojeluarvoiltaan hyvin erilaisia, tarkastelualueen laajuus riippuu kohteesta. Pääsääntöisesti tarkastelussa otettiin huomioon kaikki Natura-alueiden lähiympäristössä (alle kilometri) olevat merkinnät. Vesistöarvoiltaan merkittävien Natura-alueiden kohdalla vaikutusten tarkastelussa kiinnitettiin huomiota myös kauempana/koko valuma-alueella oleviin merkintöihin. Natura-alueiden kannalta kaavamerkinnöistä nousi esille erityisesti **oikorata**. Myös **valtateiden ja rautatien kehittämisakseli, moottorikelkkailureitti sekä matkailun ja virkistyksen että asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueet** vaativat joidenkin Natura-alueiden kohdalla tarkempaa harkintaa. Lisäksi tarkastelussa pohdittiin uuden, koko maakuntaa ja sitä kautta kaikkia Natura-alueita koskevan **biotaloutteen tukeutuva alue** -merkinnän todennäköisiä vaikutuksia.

Nopeasta ratayhteydestä Jyväskylästä Helsinkiin on tehty alustava tarveselvitys, jossa tarkastellaan yhteensä viittä erilaista vaihtoehtoa. Nykyisen ratayhteyden parantamisen lisäksi tarkastelussa on mahdollisia uusia ratasuunta- eli oikoratavaihtoehtoja. Maakuntakaavaluonnoksessa oikoratavaihtoehtoina osoitettiin Jämsästä Kuhmoisten kautta etelään suuntautuva yhteystarve sekä Muurame-Heinola-Lahti yhteystarve. **Muurame-Heinola-Lahti -oikoratayhteys** siirtyisi Korpilahdella Päijänteen länsipuolelta sen itäpuolelle. Maakuntakaavaluonnoksessa osoitettiin Päijänteen ylitys, joka tapahtuisi joko Rutaniemen kohdalla (VE A) tai Kärkistensalmen kohdalla (VE B). Tarveselvityksen alustavassa vaikutusten arvioinnissa on tuotu esiin Vaarunvuorten Natura 2000 -alueen sijoittuminen Päijänteen ylityksen alavaihtoehdon B ratakäytävälle. Arvioinnissa todetaan, että ratalinjan toteuttaminen alavaihtoehdon B maastokäytävään vaikuttaa väistämättä Vaarunvuorten alueeseen. Natura-arvioinnin tarveharkinnan perusteella maakuntakaavaluonnoksessa osoitettu nopean ratayhteyden Kärkistensalmen vaihtoehto (VE B) voi heikentää merkittävästi Vaarunvuorten alueen ainutlaatuisia kasvillisuus- ja eliölajistoarvoja, koska Vaarunvuorten kannaksen ahtaus rajoittaisi linjauksen sovittamista Natura-alueen (FI0900039) kanssa. Harkinnan perusteella Kärkistensalmen osoittaminen vaihtoehtoisenakin maastokäytävänä hyväksyttävässä maakuntakaavassa vaatisi LsL:n 65 §:n tarkoittaman vaikutusten arvioinnin tekemistä. Kärkistensalmen oikoratavaihtoehto poistettiin maakuntakaavasta luonnosvaiheen jälkeen.

Jämsästä Kuhmoisten kautta etelään suuntautuva oikoratavaihtoehto kulkisi Isojärvi-Arvajanreitit (FI0900101) Natura-alueen kautta. Maakuntakaavassa osoitettu alustava ratayhteys kulkisi Arvajan koskireitin yli. Koskireitin ylitys, jonka sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tarkentaa, tapahtuisi kuitenkin alueella, jonka toteutuskeinona on vesilaki. Tarveharkinnan perusteella ylitys ei todennäköisesti merkittävästi heikentäisi Natura-alueen vesilain mukaisia arvoja, kuten veden laatua ja virtakutuisten kalalajien lisääntymisalueita. Tarkat vaikutukset Natura-alueeseen voidaan kuitenkin arvioida vasta mahdollisen yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä, jolloin tulee tehdä Natura-vaikutusten arviointi. Natura-alueiden huomioiminen on veloitettu maakuntakaavan suunnittelumääräyksellä oikoradan yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.

Natura-alueiden vaikutuspiiriin sijoittuvien olemassa olevien liikenneväylien tavanomaisen käytön, kunnossapidon ja parantamishankkeiden ei voida katsoa pääsääntöisesti heikentävän verkostoon kuuluvien alueiden luonnonarvoja. Merkittäviä vaikutuksia voi syntyä toiminnallisista liikennekäytävistä eli **valtatie 4 kehittämisakselistä sekä valta-/rautateiden kehittämisakseleista**. Valtatie 4 on osa eurooppalaista TEN-T -ydinverkkoa, jonka suunnitteluperiaatteista todetaan, että ne voivat olla yksi- tai kaksiajorataisia teitä. Kehittämisakseleiden merkittävin kehittämisalue sijoittuu välille Jyväskylä-Äänekoski. Kehittämisakselit eivät missään kulje Natura-alueiden läpi. Lähimmillään kehittämisakselit sivuavat muutamia alueita. Tiukimmin kehittämisakselit sivuavat Muuramenharjun (FI0900023) ja Äänekosken/Uraisten Kylmähaudan (FI0900011) Natura-alueita. Näiden alueiden

tarveharkintaa on kuvattu edellä moottoriteitä koskevassa kohdassa. Kehittämisakselit eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueiden luonnonarvoja.

Erämaisilla alueilla moottorikelkkailu saattaa häiritä Natura-alueen eläimistöä. Myös kasvillisuudeltaan herkimmillä kohteilla kelkkailu voi aiheuttaa haitallisia muutoksia. Kaavatarkistuksessa **moottorikelkkailureitit** on pyritty pääsääntöisesti linjaamaan Natura-alueiden ulkopuolelle ja ohjeelliset reitit pystytään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa linjaamaan maastossa siten, etteivät ne todennäköisesti välillisestikään heikennä merkittävästi Natura-verkoston luontoarvoja. Saarijärven reitillä (FI0900025) ja Jämsän Arvajan reitillä (FI0900101) kelkkailureitit kulkevat vesilaille toteutettavien koskireittien yli. Lisäksi Keuruun Pihlajavedellä reitti kulkee Natura-alueiden (FI0900032 ja FI0900123) välistä menevän tien varrella.

Vetovoima-alueista matkailun ja virkistysalueet ovat laajoja ja alueiden sisään jää monia Natura-alueita. **Matkailun ja virkistysalueet** ovat osa ekosysteemipalveluja. Niiden ytiminä toimivat usein kansallispuistot, matkailukeskukset, virkistysalueet ja venesatamat. Alueiden vetovoimatekijöitä ovat suojelualueet ja kulttuuriympäristöt sekä reitistöt ja virkistysalueet. Alueilla korostuvat erityyppinen matkailu, mm. luontomatkailu. Alueiden kehittäminen perustuu tarkempaan suunnitteluun, jossa tulee ottaa huomioon suojellisesti arat kohteet ja eliöstö (mm. liito-orava) sekä kohteiden soveltuminen matkailu- ja virkistyskäyttöön. **Asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueiden** tavoitteena on suunnata haja-asutusta ja tavanomaista tiiviimpää loma-asutusta näille alueille. Rakentamisen suuntaamisessa on kuitenkin otettava huomioon vetovoima-alueilla mahdollisesti olevat luontoarvot. Alueiden yksityiskohtainen suunnittelu perustuu yleis- ja asema-kaavoitukseen, eikä ohjeelliset aluerajaukset koske Natura-alueita. Vetovoima-alueet ovat kehittämisperiaatemerkitöjä, jotka osoittavat alueiden kehittämismahdollisuuksia. Merkintä ei tarkoita koko alueen soveltumista ja käyttämistä ko. toimintaan. Sekä matkailun ja virkistysalueiden että asumisen ja vapaa-ajan asumisen vetovoima-alueiden suunnittelumääräyksessä on velvoitettu huomioimaan Natura-alueet yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Vetovoima-alueet eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueiden luonnonarvoja.

Biotalousalue on kehittämisperiaatemerkitä, jolla osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouteen tarkoitettuja alueita. Koko maakunta on biotalouteen tukeutuvaa aluetta, mutta kehittämisperiaatemerkitä ei ole voimassa kaavan aluevarauksilla osoitetuilla alueilla, mm. luonnonsojelualueilla. Kaavamerkitä tukee biotalouden kehittymistä ja maakunnan panostamista biotalouden edistämiseen. Edistäminen, mm. metsäteollisuuden investoinnit, lisäävät puun käyttöä miljoonilla kuutiometreillä vuodessa. Vaikka Suomessa metsien käytöltä edellytetään taloudellista, ekologista ja sosiaalista kestävyttä, puun käytön huomattava lisääminen vaikuttaa metsäluonnon monimuotoisuuteen. Koska jo nykyinen hakkuutaso ja metsien käsittely ovat ajantasaisesta metsälainsäädännöstä huolimatta merkinneet metsälajiston uhanalaistumiskehityksen jatkumista, lisääntyvä puunkäyttö todennäköisesti kiihdyttää uhanalaistumista. Lisääntyvät toimenpiteet voivat kasvattaa myös vesistökuormitusriskiä. Tarkkojen vaikutusten arvioiminen on maakuntakaavatasolla vaikeaa, mutta todennäköisesti hakkuiden lisääntyessä lahoppuun määrässä ja metsien ikärakenteessa tapahtuu muutoksia, joiden negatiiviset vaikutukset heijastuvat joidenkin metsälajien uhanalaistumiseen. Toisaalta lähtökohtaisesti Natura-alueilla ei saa heikentää merkittävästi niitä luontoarvoja, joiden vuoksi alue kuuluu verkostoon. Metsälakiin perustuvassa metsien hoidossa on aina otettava huomioon Natura-alueiden suojeluarvot ja suojeluarvoja heikentävä toiminta on kielletty lainsäädännöllisesti sekä Natura-alueella että alueen rajojen ulkopuolella. Metsätaloustaloudessa olevien alueiden merkitseminen kaavassa biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi ei muuta niiden käyttöön liittyvää ohjausvaikutusta, minkä takia maakuntakaava ei muuta nykytilannetta Natura-alueiden kannalta, eikä biotalousmerkitä todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura-alueiden luonnonarvoja. Jos puun käytön lisääminen vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen, vaikutukset näkyvät todennäköisesti talousmetsissä ja yleisessä metsälajien uhanalaistumiskehityksessä.